

C:\Users\Plazma\Desktop\305\Ed McBain-Sekera.pdb

PDB Name: Ed McBain-Sekera
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Sekera

Ed McBain

1

Leden.

Letos se ale nějak nechce podobat všem těm představám, které o něm máme. Prosinec se nepostaral o bílé vánoce a ani teď na dlažbě velkoměsta nikde nejsou žádné zbytky neroztáleného sněhu. Mraky nad zubatou linií obzoru sice vypadají hrozivě, jenže je příliš teplo na to, aby padal sníh; doopravdy teplo ale zas taky není. Nefouká ani pořádně lezavý vítr; okna nepokrývá jinovatka. Místo toho všude jen jakási neradostná zapšklost, které chybí slunce; celkově to všechno působí dojmem zasmušilé monochromní šedi.

Šed' se snáší z rozklenuté pohyblivé oblohy, zastírá nehybné budovy velkoměsta, beztak zašedlé sazemi staletí, plazí se po šedém betonu vozovek a ještě temnější šedi vyasfaltovaných ulic, mění se v součást městského příslušenství, v bobtnající šedé chuchvalce, které se převalují velkoměstskými třídami jak zakleté v melancholii a uvízlé v lednovém bezvětrí. Tak tohle je tedy ten první měsíc v roce. A má jednatřicet dní - rok co rok. Ale pro muže, který leží u sklepní zdi, už nikdy nebudou dny, nebudou roky, nic.

Do hlavy má zaseknutou sekeru.

Žádnou sekerečku, kdepak, tohle je pořádná sekera, taková, jaké se užívá ke kácení stromů a štípání dříví. S impozantní silou kdosi zaťal klínovité ocelové ostří do; mužovy lebky a rozpoltil ji skoro vejpůl; ostří, vlasy, obličej, podlaha i zeď jsou potřísněny krví a rozstříknutou mozkovou hmotou. Není pochyb, že právě tohle byla poslední zasazená rána, jenže stav mrtvolky svědčí stejně dobře o tom, že poslední úder už vůbec nebyl nutný: na mužově těle a v obličeji se dá napočítat víc jak dvacet dalších ran. Jugulárka je přetátá a teče z ní krev; prsty a ruce má muž zrasované opakovanými zásahy ostřím sekery - to jak ruce zvedl, aby se před bestiálními údery chránil. Levá paže se mu bezvládně klátí od ramene, kde zběsilý, mordýřský rozmach sekery zanechal širokou brázdu v kůži i kosti. Nepochybně byl mrtev dřív, než mu vrah zaťal ostří do hlavy a nechal z ní sekeru trčet - prohnuté topůrko se esovitě klene na pozadí šedé zdi, dřevo zacákané krví a tím... tím ostatním.

Krev nevoní ani nepáchne.

Ve sklepe bylo cítit mour z uhlí, čpěl tam lidský pot a odněkud za příhradou na uhlí, kdesi poblíž pece, páchla dokonce i moč, ale krev tam detektiv Steve Carella rozhodně necítil. Policejní fotografové pořizovali snímky; asistent policejního lékaře už potvrdil mužovu smrt a čekal, až mládenci z laboratoře zakreslí křídou polohu těla na podlaze, dřív než je odešlou do márnice k pitvě, jako by nějaká pitva vůbec byla nutná, když někomu trčí z hlavy sekera. Detektiv Cotton Hawes hovořil s dvěma policisty, které sem poslali z oddělení pro vyšetřování vražd, a Carella zatím dřepěl na bobku a civěl na malého kluka, tak sedmiletého, který se roztěkanýma očima zoufale vyhýbal pohledu na zkrvácenou mrtvolu u zdi.

"Tak co, jakpak se jmenuješ, kamaráde?" zeptal se Carella.

"Mickey," odpověděl chlapec

"Mickey - jak dál?"

"Mickey Ryan. Bude tu teď strašit duch?"

"Ale ne, kamaráde - žádnéj duch."

"Jak to můžete vědět?"

"Žádný duchové přece nejsou," prohlásil Carella.

"To si myslíte vy," řekl Mickey. "Náš táta jednou ducha viděl."

"Tady ale žádnéj duch strašit nebude, neboj se," řekl Carella. "Povíš mi, co se tu stalo, Mickey?"

"Přišel jsem si sem vzít kolo a našel jsem ho tady," řekl Mickey. "Nic víc nevím."

"Přesně na tom místě, kde je? Tady u zdi?"

Mickey přikývl.

"A kde to kolo máš, Mickey?"

"Tamhle. Za tou příhradou s uhlím."

"Proč jsi ale pak šel sem? Myslím na opačnou stranu té příhrady. Slyšels něco?"

"Neslyšel."

"Tak co tě sem teda přivedlo? Když máš kolo až tamhle na druhé straně."

"Ta krev," řekl Mickey

"Cože?"

"No - po podlaze tekla krev, podíval jsem se na zem a uviděl ji. Napadlo mě, co jako to může bejt, a tak jsem se šel podívat. No a pak jsem uviděl pana Lassera."

"Tak se jmenuje?"

"No. Je to pan Lasser."

"Nevíš náhodou, jak se jmenuje křestním jménem?"

"George."

"George Lasser, je to tak?"

Mickey přikývl.

"A pan Lasser byl tady v budově domovníkem, ano?"

"No," řekl Mickey a znova přikývl.

"Dobře, Mickey. A cos udělal, když jsi pana Lassera uviděl?"

"No - utek jsem."

"Kam?"

"Nahoru. Po schodech."

"Kam nahoru?"

"K mámě."

"A cos udělal pak?"

"Řek jsem jí, že dole ve sklepě leží pan Lasser mrtvej a má v hlavě sekeru."

"A co pak?"

"No ona řekla ‚Hele, nevymejšlíš si?‘ a já řek, že ne, že je to pravda. No a tak zavolala na policii."

"Poslyš, Mickey, viděls ve sklepě ještě někoho jiného kromě pana Lassera?"

"Ne."

"A neviděls někoho, když jsi šel dolů do sklepa?"

"Ne"

"Ani když jsi utíkal po schodech nahoru?"

"Ne."

"Promiňte, dovolil byste laskavě?"

Carella zvedl hlavu, když hlas uslyšel, a spatřil neobyčejně vysokou plochou blondýnu v lehkém plášti, prodírající se do sklepa kolem strážníka stojícího u dveří.

"Já jsem matka toho chlapce," řekla. "Poslouchejte, já se v právních předpisech moc nevyznám, ale tolik vím, že právo vyslýchat sedmiletého kluka ve sklepě činžáku nemáte! A nikde jinde taky ne, když na to přijde."

"Paní Ryanová, můj kolega mi řekl, že vás požádal o svolení, než jsme..."

"Neřek mi, že chcete kluka znova tahat sem dolů."

"Vím docela jistě, že můj kolega by..."

"Otočila jsem se k nim na vteřinku zády a v příštím momentě už byl váš kolega i můj kluk pryč - a neměla jsem nejmenší tušení, kam zmizeli. Pochopte, že z toho jsem i tak celá bez sebe, to si snad umíte představit, když mi sedmiletý syn najde ve sklepě mrtvolu a té mrtvole trčí z hlavy sekera a navíc se ještě vypaří z bytu jak snrad a já vůbec nevím, kam šel."

"Byl celou dobu tady, paní Ryanová," řekl Carella. "V pořádku a v bezpečí."

"Jo, já vím - s mrtvolou zakrvácenou od hlavy k patě. Vždyť od něho leží necelý tři metry a civí mu rovnou do ksichtu."

"Promiňte, paní Ryanová."

"Chci říct jen tolik, že je mu teprv sedm a neměl by takovýhle ukrutárny ještě vůbec ani vidět. Takhle ho mučit! Nežijem přece v nějaký barbarský zemi, to snad byste měl vědět."

"To jistě ne, madam. Jenomže on tu mrtvolu objevil, a tak jsme mysleli, že pro něho bude lehčí zrekonstruovat nám, co se stalo, když..."

"To se na mě nezlombe, ale řekla bych, že vám toho na-re-kon-struoval až dost," prohlásila paní Ryanová.

"Jak rácte, paní Ryanová," řekl Carella.

"Děkuji vám za spolu-práci."

"To jako myslíte ironicky?" zeptala se paní Ryanová.

"Ne, madam, to myslím upřímně," odpověděl Carella.

"Ach jo, vy policajti," povzdechla si paní Ryanová, popadla svou ratolest za ruku a energicky vlekla chlapce ze sklepa. Carella si povzdechl také a šel za Hawesem, který hovořil s dvěma policisty z oddělení pro vyšetřování vražd. Ani jednoho neznal.

"Já jsem Carella," představil se. "Z osmdesátýho sedmýho."

"Já zas Phelps," řekl první policista.

"A já Forbes," řekl druhý.

"Kdepak máte Monoghana a Monroea?" zeptal se Carella.

"Ty jsou na dovolený," řekl Phelps.

"Teď v lednu?"

"A proč by nemohli?" zeptal se Forbes.
"Sehnali si oba bezvadný rekreační zájezdy na jih. Do Miami," řekl Phelps.
"Nechápu, proč by se tam nemohli rozjet v lednu," řekl Forbes.
"V lednu je na Floridě vůbec nejlíp," řekl Phelps.
"No jasně," dodal Forbes.
"Tak co zatím máte?" zeptal se Phelps, aby změnil téma.
"Jmenoval se George Lasser a byl tady v budově domovníkem," řekl Carella.
"To už jsem se dověděl od nájemníků taky," řekl Hawes.
"Máš tušení, jak byl asi starý, Cottone?"
"Nájemníci tvrdějí, že už mu bylo málem devadesát."
"Proč by proboha někdo zabíjel takovýho stařešinu?" zeptal se Forbes.
"Stejně by co nevidět natáh bačkory," řekl Phelps.
"To jsme jednou měli zabitičko kousek od Seventh a Culver Avenue," řekl Forbes, "znáte to tam v těch končinách?"
"Hm-m," řekl Carella.
"Tam zabili chláпка, kterému byly sto dva roky. Zrovna měl ten den narozeniny."
"To si děláš srandu?"
"Ne - fakt. Odbáchli ho z revolveru zrovna v momentě, kdy krájel dort, co k těm narozeninám dostal. Skácel se rovnou na tu cukrářskou pejchu, sto tři svíčky na tom dortu stály, jedna se dává navíc, to je takovej zvyk, jako aby se oslavenec dožil příštích narozenin. A na fleku bylo po něm."
"Kdo to udělal?" zeptal se Hawes.
"Jeho matka," řekl Forbes.
Na okamžik se rozhostilo ticho a pak Hawes řekl: "Já měl dojem, že říkal, že tomu chlápkovi byly sto dva roky."
"Správně," řekl Forbes.
"Tak jak stará teda byla jeho matka?"
"Tý bylo sto osmáct. Musela se vdávat v šestnácti."
"A proč ho zabila?"
"Nevycházela dobře s jeho ženou."
"Jo tak. On měl taky ještě ženu, jo?"
"Jasně."
"A jak byla stará ta?"
"Tý bylo sedmadvacet."
"No jen dál - klidně," řekl Hawes.
"On myslí, že si z něj dělám srandu," řekl Forbes a šťouchl Phelpse loktem do žeber.
"Fakt - nedělá si srandu," řekl Phelps a dal se do smíchu.
"U nás na vraždách kolikrát máme všelijaký případy," řekl Forbes.
"Rád věřím," řekl Hawes.
Phelps se podíval na hodinky.
"Nejvyšší čas, abysme pádili," řekl.
"Budete nás průběžně informovat, jo?"
"Originál s dvěma kopiema, jo?" přisadil si Forbes.
"Překvapilo nás, že jste vůbec vytáhli paty z díry, když je dneska taková zima," řekl Carella.
"Tak strašná zima zas není," řekl Forbes.
"To u nás na vraždách, kamaráde, tam bejvá některý dni ledárna, že by jeden zmrznu."l.
"Poslyš," řekl pojednou Hawes, jako by ho osvětila náhlá inspirace, "proč vy se, chlapi, neujmete vlastně tohoto případu sami?"
"Nepřichází v úvahu," řekl Forbes.
"Na to nemáme gebír," řekl Phelps.
"Je to proti předpisům," řekl Forbes.
"Vraždu musí vyšetřovat ten revír, kterej první přijal hlášení," řekl Phelps.
"To vím, ale myslel jsem..."
"Nic takovýho."
"... myslel jsem," pokračoval Hawes, "že když už jste experti přes geriatrický případy, tak snad byste..."
"Jaký případy?"
"Geriatrický," opakoval Hawes.
"Geryjá - cože?"
"No nic, mně se jen zdálo, že je to dobrej nápad," řekl Hawes.
Koutkem oka Carella zahlédl, že strážník, stojící u schodů do sklepa, mu dává znamení.
"Omluvte mě na moment," řekl a rychle vykročil ke schodům.
"Co je?" zeptal se strážníka.
"Chytili jsme tady venku nějakýho chláпка, Steve, potloukal se tu v uličce jen tak, bez saka a bez svetru - úplně nalehko. Tímjako chci říct, že dneska není zrovna počasí na to, aby se člověk šel prolufťovat v košili s krátkejma rukávama. Jsou tam čtyři nad nulou."
"Kde ho máte?" zeptal se Carella.
"Tady nahoře nad schodama."

Carella se otočil a mávl na Hawese. Ten se hbitě odporoučel oběma policistům z oddělení pro vyšetřování vražd a přišel k němu.

"Co je?"

"Strážník chytil nějakýho pobudu. Tady venku v uličce. Má na sobě košili s krátkejma rukávama."

"Ho-hó," připodotkl Hawes.

Muž, kterého chytili, jak se potlouká od ničeho k ničemu v uličce, byl obrovitý černoch. Měl na sobě jen manšestráky a bílou košili s rozhalenkou u krku. Černý byl jak vrána a vypadal krajně zlověstně. Nad kořenem nosu měl šikmou jizvu a pod bílou bavlněnou košili se mu doslova vzdouvaly mohutné pletence svalů. Na nohou měl tenisky, a když k němu Carella s Hawesem přicházeli, zdálo se, že podupává a tancuje na špičkách jako boxer těsně předtím, než začne rozdávat rány. Strážník stál vedle něho s pendrekem v ruce, ale černoch si ho nevšímal. Oči měl přimhouřené, stál rozkročený pěkně doširoka, přenášel váhu z nohy na nohu a pozoroval oba blížící se detektivy.

"Jak se jmenujete?" zeptal se ho Carella.

"Sam."

"Sam - jak dál?"

"Sam Whitson."

"Co jste dělal tady venku v té uličce, Same?"

"Já v tomhle baráku šrotím," řekl Whitson.

"Jak to myslíte?"

"Makám tu pro starýho Lassera."

"Jak, makám? Jak tomu mám rozumět?"

"Štípu mu dříví," řekl Whitson.

Rozhostilo se hluboké ticho, ale trvalo krátce: zabušení srdce se v něm dalo zaslechnout nanejvýš jednou. Carella hodil okem po Hawesovi a znova se podíval na Whitsona. Oba strážníci - ten, co stál vedle Whitsona s napřaženým pendrekem, i ten, který pro Carellu přišel - o krok couvli od obrovitého černocha a ruce jim bezděčně sklouzly ke služebním revolverům.

"A co jste tady v té uličce dělal, Same?" zeptal se Carella.

"Už jsem vám to řekl," odpověděl Whitson. "Makám tu pro starýho Lassera. Štípu mu dříví."

"Vy jste tam venku štípal dříví?"

"No jasně," odsekl Whitson, ale vzápětí prudce zavrtěl hlavou. "Blbost, co vykládám. Teprv jsem se chystal jít naštipat dříví, tak je to."

"A to jste dělal jak?" zeptal se Hawes. "Jak jako jste se na to štipání chystal?"

"No jak - zrovna jsem si šel pro sekeru."

"A kde byla sekera?"

"Tu máme v kůlně na nářadí."

"A ta je kde?"

"No tam venku přece."

"Kde venku?"

"V kůlně na nářadí."

"Vy si ze mne chcete dělat legraci, pane Whitsone?" zeptal se Hawes.

"Ne, to ne."

"To si totiž rozmyslete, radím vám dobře."

"Já si nedělal legraci," řekl Whitson.

Carella jen pozoroval a neřikal nic. Černoch měl ve tváři zlověstný a hrozivý výraz. Byl tak veliký, že to až děsilo. Vypadal na to, že by byl schopen zbořit celou budovu holýma rukama, a skutečně se zdálo, že na Hawesovy otázky odpovídá záměrně vyhýbavě a poněkud iritujícím způsobem, jako by chtěl vyprovokovat rvačku. Carella ani dost málo nepochyboval, že jestli se tenhle ursus rozhodne, že si jaksepatří zařadí, nenechá toho dřív, dokud všichni a všechno kolem něho nebude na cimpcamp. Když člověk potká chlapa tak velkého a tak silného jako tenhle, nemůže udělat nic lepšího než smeknout hučku, říct Dobré odpoledne přeju a sakra čiperně upalovat k domovu. Pokud ovšem ten člověk není policajt, poněvadž pak se chť nechtě musí zajímat o to, proč se Whitson potloukal v uličce za domem v košili s krátkými rukávy ve chvíli, kdy teploměr ukazuje čtyři stupně nad nulou a v nejbližším sklepě leží mrtvý stařec se sekerou v hlavě. Pak se ovšem o takové věci zajímat musí a musí dát Whitsonovi na vědomí, že na jasné otázky očekává jasné odpovědi, žádné kecý a vytáčky, ačkoli si při tom celou dobu až moc plasticky představuje, že by takovému obroví stačilo hmatnout, popadnout ho jednou rukou a zmáčknout v hrsti, aby z něho nezůstal ani syreček; mimochodem, když jsme u toho, brácho, kdo ti vlastně poradil dát se k policajtům?

"Řekl byste mi tedy laskavě, kde ta kůlna na nářadí je?" zeptal se Hawes.

"Už jsem vám to řekl. Tam vzadu venku."

"Co kdybyste mi to upřesnil, pane Whitsone?"

"Jak upřesnil?"

"Povězte mi přesně, kde ta kůlna je."

"No tam, co jsou šňůry na prádlo."

"A ty jsou kde?"

"No u toho sloupu."

"A ten je kde?"

"Tam vzadu venku."

"No prosím, když chcete vtipkovat..." řekl Hawes. "Jestli si myslíte, že tímhle způsobem..."

"Moment, počkej s tím, Cottone," přerušil ho Carella.

Jak Whitsona poslouchal, uvědomil si pojednou, že ten člověk de facto je ochotný spolupracovat, že dělá co může. Náhodou ale měl tu smůlu, že vypadal neurvale a nasupeně, že byl tak veliký, až z něho šel strach, a skutečně asi dvakrát neoplyval inteligencí. A tak tu stál jako nějaká obrovská mrkající obluda, připravená v záchvatu běsnění zdemolovat všechno kolem sebe - a odpovídal na otázky tak, jak uměl. Za to, že působil jako potměšilý posměváček, toužící po rvačce, prostě nemohl.

"Poslyšte, Same," oslovil ho Carella mírně, "on pan Lasser je totiž po smrti."

Whitson zamrkal.

"Co... co říkáte?" zeptal se.

"Je po smrti. Někdo ho zabil. Takže z toho důvodu by snad bylo líp, kdybyste dával dobrý pozor na to, nač se vás ptáme, a taky by bylo líp, kdybyste odpovídal podle pravdy, poněvadž teď, když víte, že tu někoho zabili, víte taky, že byste se mohl dostat do zatraceně nemilých nepříjemností. Je vám to jasné?"

"Já ho nezabil," řekl Whitson.

"To nikdo netvrdí. Chceme jen vědět, co jste dělal venku v té uličce, a proč máte jen košili, když je taková zima."

"No - já tady štípu to dříví. Makám tady," řekl Whitson.

"Jaké dříví?"

"No na topení."

"V tomhle domě je ale kotel, ve kterém se topí uhlím, Same."

"To je pravda."

"Tak proč sem chodíte štípat dříví?"

"Oni totiž si některý nájemníci pořídili v bytech krby, víte? Starej Lasser vždycky přivez v nákladáku velký polena, já mu je rozštípal a on mi za to dával padesát centů na hodinu. A to dřevo pak prodával nájemníkům."

"Měl jste u něho práci každý den, Same?"

"To ne, chodil jsem sem jen každou středu a pátek. Jenže letos připadla středa na prvního ledna, to je svátek, a tak mi Lasser řekl, abych nechodil. Proto taky jsem tu tehle tejden ve středu nebyl. Místo toho jsem přišel až dneska. V pátek."

"A to jste sem vždycky chodil touhle dobou?"

"No jo, ve tři odpoledne. Vždycky touhle dobou."

"Proč až tak pozdě?"

"No, mám různý fušky ještě v jinejch barácích tady kolem."

"Co je to za fušky?"

"Pomáhám domovníkům."

"Jak jste vůbec k téhle práci u pana Lassera přišel?" zeptal se Carella.

"Tu jsem mu sehnala já."

Hlas, který to řekl, se ozval přímo před otevřenými dveřmi do vestibulu. Všichni se tím směrem otočili a spatřili před sebou štíhlou černošku. Mračila se na ně a oči jí jen hořely. Na sobě měla květované domácí šaty, na nohou pánské trepky, ale kolem strážníka prošla velice důstojně a stoupla si hned vedle Whitsona, rovná, jako když spolkla pravítko, a se zdviženou hlavou. Jak zůstala stát vedle obrovitého Whitsona, vypadala pojednou ještě štíhlejší a křehčí, než ve skutečnosti byla. Carella, který li pozoroval, si však náhle uvědomil, že mají oba nápadně podobné rysy a že to je nejspíš Whitsonova matka. Jako když chce jeho domněnku potvrdit, vzápětí se zeptala: "Co to tu provádíte s mým chlapcem?"

"Vy jste jeho matka, madam?" zeptal se Hawes.

"Jsem," řekla.

Zřejmě měla ve zvyku mluvit úsečně a hlavu držela furiantsky skloněnou ke straně, jako by si hovořícího brala na mušku a byla připravena napálit mu to rovnou mezi oči, jakmile by řekl něco, co by jí zrovna nekonvenovalo. Rty měla sešpulené, jak si detektivky měřila, ruce si dala křížem přes úzkou hrud' a balancovala na špičkách přesně tak, jak to před okamžikem předváděl její syn, jako by čekala, že se před vchodem do domu může co nevidět objevit lynčovací parta.

"Zeptali jsme se ho jen na pár věcí," řekl Carella.

"Můj syn pana Lassera nezabil," prohlásila důstojně a podívala se Carellovi přímo do očí.

"Nikdo netvrdí, že ho zabil, paní Whitsonová," odpověděl Carella a ani ho nenapadlo očima uhnout.

"Tak proč ho kvůli tomu vyslýcháte?"

"Podívejte, paní Whitsonová, asi před půl hodinou, přesně ve dvě dvacet sedm, tedy víc jak před půl hodinou, volala nám z téhle budovy nějaká paní Ryanová, která ohlásila, že její syn našel ve sklepě domu mrtvého domovníka, kterému trčí z hlavy sekera. Přijeli jsme sem tak rychle, jak jen to šlo, a tam dole, u jedné příhrady na uhlí, jsme tu mrtvolu skutečně našli. Pak jsme si pohovořili s několika zdejšími nájemníky a s klukem, který mrtvolu objevil. Teprve potom si jeden náš strážník všiml vašeho syna, jak se tu venku potlouká v košili s krátkými rukávy."

"No a co?" odštěkla paní Whitsonová.

"Venku je dost chladno na to, aby se člověk jen tak procházel v košili s krátkými rukávy," řekl Carella.

"Chladno? To jako komu?"

"Každému."

"Člověku, kterej štípe dříví, taky?" zeptala se paní Whitsonová.

"On dříví neštípal, madam."

"Ale šel štípat!" řekla paní Whitsonová.

"Jak to víte?"

"Je za štípání dříví placenej, proto sem taky chodí," řekla paní Whitsonová.

"Vy jste v tomhle domě taky zaměstnaná?" zeptal se Carella.

"Jo. Meju tu podlahy a okna."

"A tu práci jste tedy synovi opatřila vy?"

"No já. Věděla jsem, že starej Lasser shání někoho, kdo by mu rozštípal ty velký polena, co si vozí z venkova, a tak jsem mu nabídla, že by to moh dělat můj syn. Sam totiž umí vzít za práci."

"To vy vždycky pracujete venku jen tak v košili s krátkými rukávy, Same?" zeptal se Carella.

"Vždycky," odpověděla paní Whitsonová.

"Ptal jsem se jeho," řekl Carella.

"Jen mu to pověz, chlapče."

"Vždycky," řekl mladý Whitson.

"A dneska jste měl sako, když jste přišel do práce?" zeptal se Hawes.

"Ne. Zelenou bundu - eisenhowerku."

"Vy jste sloužil v armádě?"

"Bojoval ve válce v Koreji," řekla paní Whitsonová. "Byl dvakrát raněnej a přišel o všechny prsty na levý noze. Omrzly mu."

"No - v armádě jsem sloužil," řekl Whitson mírně.

"A kde máte tu bundu teď?"

"Dávám si ji vždycky venku na popelnici."

"A kdy jste si ji tam dal?"

„Než jsem šel do kůlny na nářadí. On totiž starej Lasser ty polena vždycky složil rovnou tam vzadu v uličce, hned u kůlny, a tam jsem je taky štípal. Vždycky jsem to tak dělal, šel jsem přímo do uličky, odložil si bundu na popelnici, došel jsem si do kůlny pro sekeru a dal se do práce. Dneska jsem se ale do práce dát nemoh, poněvadž mě drap tenhle policajt."

"Takže nevíte, jestli je sekera ještě pořád v kůlně nebo ne?"

"To nevím."

"Kolik seker v té kůlně je?"

"Jen tahle jedna."

Carella se otočil na strážníka, který stál nejbliž: "Došel bys to tam za barák ověřit, Murrayi? Podívej se, jestli je ta bunda na popelnici, jak říká, a taky se podívej do té kůlny, jestli je tam ta sekera."

"Kdepak, tam žádnou sekeru nenajdete," řekla paní Whitsonová.

"Jak to víte?"

"No poněvadž je přeci dole ve sklepě, ne? Čouhá z hlavy starýmu Lasserovi, ne?"

2

Jak paní Whitsonová důvtipně předpověděla, sekeru v kůlně na nářadí venku za domem nenašli; vůbec jediná sekera v okolí byla ta, která trčela z rozřáté lebky nebožtíka domovníka Lassera, jak ji tam kdosi bezmyšlenkovitě zanechal. Našli však Whitsonovu zelenou bundu, které říkal eisenhowerka, přehozenou přes popelnici, kam si ji údajně odložil, než se vydal do kůlny na nářadí. A také našli asi tucet polen velkých jak hrom a složených v uličce, jen pár kroků od kůlny, což všechno zdánlivě potvrzovalo Whitsonovu výpověď. Řekli Whitsonovi, aby šel domů, ale upozornili ho, že až do odvolání nesmí odjet z města, poněvadž s ním možná později ještě budou potřebovat mluvit. Tím "později" měli na mysli zatím neurčitelný okamžik, kdy jim policejní laboratoř podá zprávu o topůrku vyčnívajícím ze sekery vyčnívající z hlavy nebožtíka Lassera. Doufali totiž, aby bylo jasno, že by v laboratoři mohli na tom smrtícím nástroji objevit nějaké otisky prstů, což by jim eventuálně umožnilo rozřešit celý případ v několika málo hodinách po spáchání zločinu.

Jenže jsou dny, kdy si člověk nevydělá mizerný pěticent. V laboratoři sice našli na dřevěném topůrku sekery spoustu rozmazané krve, pár šedých vlasů, které se přichytily na drobných třískách a nerovných místech, šedou hmotu, která vystříkla z Lasserovy rozpolcené hlavy, když si ocelové ostří sekery razilo cestu lebkou a mozkiem, ale nenašli na něm - bohužel - žádné otisky prstů. A co horšího: přestože se několik otisků zakrvácené dlaně a zkrvaveného palce našlo na šedé sklepní zdi, technici z laboratoře brzo zjistili, že tyhle otisky tam zanechal starý Lasser sám, buď jak před útočníkem couval, nebo ve chvíli, kdy se chtěl o zeď zachytit či opřít, když se kácel na podlahu po úderu - patrně po tom, který mu přeřál jugulárku. Lékařský expert se domníval, že Lasser ležel ve sklepě na podlaze už hezkých pár okamžiků mrtve, když ho teprve zasáhla poslední rána, při níž se mu sekera zabořila do hlavy a zůstala v ní trčet, což byla domněnka, kterou zdánlivě potvrzovala jak přeřátá jugulárka, tak neobvykle velké množství krve, rozteklé po celé podlaze, jejíž pramínek ostatně na mrtvolu upozornil malého Mickeyho Ryana. Prostá logická úvaha, vycházející z toho, jak věci musely probíhat, a především z neoddiskutovatelného faktu, v jaké poloze utkvěla sekera zabořená do Lasserovy hlavy, vedla nutně k závěru, že šlo o poslední úder, jemuž předcházela celá série ran zasazených už dřív. Ani laboratoř ani úřadovna policejního lékaře nemohly spolehlivě určit, kdy došlo k přetnutí jugulárky, zato však se obě zmíněné instance vzácně shodly na počtu sečných ran obě jich napočítaly sedmadvacet, včetně prstů na levé ruce, které zůstaly viset jen na kůži - a obě potvrdily, že příčinou smrti bylo přetnutí jugulárky, zatímco předchozí sečné rány byly natolik vážné, že mohly v jistém časovém rozmezí vést ke kritické ztrátě krve, žádná však sama o sobě tak vážná, aby mohla být bezprostřední příčinou smrti. Bylo to až to seknutí napříč přes hrdlo, úder, který musel být zasazen švihem paže, která se nejdřív pořádně rozpřáhla - asi tak, jako se baseballový hráč rozmáchně pálkou - až tohle seknutí,

keré Georgea Lassera zabilo. Ta poslední rána sekerou byla už jen něco jako coup de grace, hloubkové ponoření ostří do lebky muže, který už byl mrtev a ležel vrahovi u nohou - rána z milosti, dovršená ještě tím prapodivným finálním gestem, tím, že sekera zůstala v lebce zaseknutá - jako by šlo o nějaký pařez a poslední zaboření ostří do mozku jen označovalo konec pracovního dne, jakési úděsné Padla. Popravdě řečeno, všechno dohromady to bylo dost hrozné, hnusné a hrůzné.

Od nájemníků v budově se dověděli, že George Lasser bydlel někde v New Essexu, kam se dá z města dojet za patnáct minut. Údaj potvrdil i řidičský průkaz, který se našel v pravé zadní kapse starcových kalhot. Bylo v něm uvedeno celé jméno - George Nelson Lasser, bydliště New Essex, Westerfield 1529, váha třiasedmdesát kilo, výška metr sedmdesát osm, datum narození 15. říjen 1877, z čehož vyplývalo, že zemřel v osmdesáti sedmi letech.

Lednový venkov připomínal pustinu, když oba detektivové vyjeli z velkoměsta a zamířili do New Essexu. Topení v Hawesově kabrioletu značky Oldsmobile, ročník 1961, hrálo na čestné slovo, okna byla neustále zamžená párou ze sraženého dechu, která na nich vzápětí mrzla a pokrývala je tenkým ledovým škraloupem; seškrabávat jej rukama v rukavicích bylo dost pracné. Stromy lemující silnici byly holé, krajina zvadlá a odumřelá; skoro jako by se smrt z toho městského sklepa plíživě rozšířila i do přilehlého okolí a všechno uhranula svým ponurým dechem.

Adresu Westerfield 1529 měl dům postavený v pseudotudorském slohu, importovaném ze staré Anglie. Stál nějakých dvanáct metrů od chodníku v newessexské ulici, ve které bylo podobných pseudostylových architektur habaděj. Zpod stříšek nad komíny stoupal kouř a obohacoval monotónní oblohu o další odstín syté šedi. Člověk měl v té ulici pocit jakéhosi nahromaděného a odizolovaného tepla, jako by celý ten blok předměstských domů byl uzavřen ve skleníku, dobře utěsněném proti vtíravému pronikání zimního dne zvenčí. Zaparkovali kabriolet u kraje chodníku před domem a po cestičce vyložené břidlicovými tabulkami došli ke dveřím. Napravo od nich visel starodávňý zvonek z tepaného železa.

Hawes za něj zatáhl a oba detektivové čekali, až se někdo objeví.

Ta stařena měla v očích šilenství.

Otevřela dveře tak náhle, že sebou oba škubli, a to první, čeho si na ní všimli, byly její oči, a to první, co je oba každého zvlášť - napadlo, bylo, že zírají na ženu, která je pomatená.

"Copak je?" zeptala se žena.

Byla stará, mohlo jí být tak pětasedmdesát, možná osmdesát. Carella si uvědomil, jak je obtížné přesně odhadnout stáří osoby, jakmile jednou překročila hranici aktivního věku. Vlasy měly bílé, tvář vrásčitou, ale nikoli propadlou a scvrklou, s oblouky šikmých obočí, které připojovaly jen další dimenzi šilenství k těm zcela určitě šilným očím. Samy o sobě byly ty oči modré. Pozorovaly detektivy a ani jednou nemrkly. V těch bledě modrých očích bylo jakési temné podezření, jakási tajná radost - radost, v níž se ozvěna smíchu, který byl totálně bez humoru, rozléhala v nekonečně dlouhých a prázdných chodbách. Oči vyhlížející z lebky je potutelně odhadovaly, ale byla v nich i jakási koketérie, která u tak staré ženy nutně působila poněkud komicky, jakýsi náznak flirtování, které nemělo daleko k oplzlosti. To všechno bylo v těch očích přítomno v prapodivné směsi protikladů, které byly vulgární a děsivé zároveň. Ta žena byla šilená; její oči to přímo vykřikovaly do světa. Ta žena byla šilená a z jejího šilenství člověku naskakovala husí kůže.

"Bydlí tu pan George Nelson Lasser?" zeptal se Carella a bedlivě ženu pozoroval.

Nic si v té chvíli tak nepřál, jako být už zas doma, v policejním revíru, kde přece jen existuje nějaký řád, smysl pro proporce a zdravý rozum.

"Bydlí," odpověděla žena. "Je to jeho dům. Co jste zač a co chcete?"

"My jsme od policie. Detektivové," řekl Carella. Ukázal jí odznak a průkazku. Na okamžik se odmlčel a pak řekl: "Smím se zeptat, s kým mluvím, madam?"

"Skym, kym, kym - nesmíš," řekla.

"Jak... prosím?"

"Skym, kym, kym," zarepetila znova.

"Madam, já..."

"Když seš slabej v gramatice, dej si bacha při matice," zamumlala stařena a dala se do smíchu.

"Kdo je tam?" ozval se čísi hlas za jejími zády.

Carella rychle zvedl oči a spatřil vysokého muže, vycházejícího z relativní temnoty za domovním vchodem do půlkruhu kalného světla, vzniklého pootevřením dveří. Mohlo mu být něco málo přes čtyřicet, byl vysoký a štíhlý, měl světle hnědé vlasy, které mu nazdařbůh spadaly do čela. Oči měl stejně modré jako pomatená žena a Carellovi bylo hned jasné, že má před sebou matku se synem, a na zlomek vteřiny si v hlavě vybavil všechny ty dvojice matek a synů, s nimiž se dnes už setkal, počínaje Mickeym Ryanem, který našel ve sklepě mrtvolu, přes Sama Whitsona, který štípál sekerou dříví, až po tohoto vysokého rovného muže s rozněvaným výrazem ve tváři, který teď zůstal stát za zády své dementní matky - snad jen o kousek víc vpravo - a ptal se, co jsou zač ti muži stojící v domovních dveřích.

"Policie," řekl Carella a znova blýskl plackou a průkazkou.

"Co chcete?"

"S kým máme tu čest?" zeptal se Carella.

"Lasser. Anthony Lasser. Co chcete?"

"Pane Lassere," pokračoval Carella, "je pan George Lasser váš otec?"

"Ano, je."

"Lituji, ale musím vám sdělit, že je mrtev," řekl Carella a slova zazněla dutě, bez stopy účasti, téměř okamžitě ho zamrzelo, že je musel pronést, jenže už se stalo - a teď ta slova utkvěla ve vzduchu ve vši své škaredé nahotě.

"Cože? Cože to říkáte?" zeptal se mladý Lasser.

"Váš otec je mrtev," opakoval Carella. "Přišel o život dnes odpoledne."

"A jak proboha?" zeptal se Lasser. "Při nějakém neštěstí nebo -"

"Ne, byl zavražděn," řekl Carella.

"Když je mrtev, dej mu mrkev," řekla stařena a zahihňala se.

Na Lasserově tváři se objevil výraz usouzeného člověka. Nejdřív hodil očima po ženě, které zřejmě význam Carellových slov došel pouze nominálně, pak se znova podíval na detektivy a řekl:

"Pojďte, prosím, dál."

"Díky," řekl Carella a prošel kolem stařeny, která stála ve dveřích nehybně jak patník a zírala na něco na druhé straně ulice - zírala na to tak upřeně, že se Carella bezděčně ohlédl přes rameno. Viděl, že také Hawes civí na druhou stranu ulice, kde nějaký kluk na tříkolce rychle ujížděl po cestičce k domu - také v napodobeném tudorském slohu a skoro stejném jako dům patřící Lasserovým.

"Král je mrtev," zaskřehotala stařena. "Ať žije král!"

"Šla byste laskavě s námi, madam?" požádal ji Carella.

„Ten kluk jezdí dobře," odpověděla stařena. "Má na tom vehiklu správně posaz."

"To myslíte toho chlapce na tříkolce?" otázal se Hawes.

"Maminka občas mluví páté přes deváté," řekl mladý Lasser z přítmi za půlkruhem světla vrhaného do chodby pootevřenými dveřmi.

"Pojďte prosím dál. Ty pojď taky s námi, maminko."

"Co bůh spojil, člověk nerozdvojuje," řekla stařena.

"Prosím, paní Lasserová," pravil Carella a ustoupil stranou, aby mohla projít.

Žena se na Carellu podívala pohledem, v němž se mísila potměšilost s vyzývavostí, hněv hrozící bezohledným násilím se sexualitou slibující čiročirou rozkoš. Proklouzla kolem něho a vešla do domu. Carella ji následoval. Uslyšel, jak se dveře za jeho zády zavírají, a pak Hawesův a Lasserův hlas, jak se k němu blíží chodbou.

Dům byl jak z Velkých nadějí od Dickense, navíc zděděný po bájném Dragonwyckovi; do třetice připomínal Větrnou hůrku po dvojím stěhování. Pavučiny ulpělé na stropě a na zdech sice vidět nebylo, ale nade vším se vznášela jakási šerivá předtucha, zlověstné přítmi, které na věky věků šerosvitně přilnulo ke dřevu trámů a k omítce; člověka se tu zmocňovalo neklamně vědomí, že kdesi v podkrovní světnici tu sídlí doktor Frankenstein - nebo nějaký podobný démonický maniak - a se zlovolnou činností tam neúnavně pracuje na stvoření bůhvíjak odporné bytosti.

Carella měl na okamžik dojem, že se octl ve filmových kulisách nějakého špatného hororu. Úmyslně zůstal stát a čekal, až k němu Hawes dojde, ne proto, že by byl tak vyděšený - ten dům doopravdy strašidelný byl, ale cožpak neřekl malému Mickeymu Ryanovi, že žádní duchové nejsou? - ale jen a jen proto, aby se ujistil, že tu skutečně je, v tomhle ponurém sídle postaveném v napodobeném tudorském slohu, a že tu vyšetřuje vraždu, k níž došlo mnoho kilometrů odtud, v městské čtvrti spadající pod 87. revír, kde je život zatraceně reálný a má se k světu - stejně jako smrt.

"Já rozsvítím," řekl mladý Lasser a přistoupil ke stojací lampě za velikou, starobyle přezdobenou pohovkou, cvakl vypínačem a zůstal rozpačitě stát mezi pohovkou a matkou.

Paní Lasserová stála s rukama zapřenýma v bok a na rtech měla culivý úsměv, jako nějaká jižanská kráska čekající, až ji kavalír vyzve k tanečku na výročním kotiliónu.

"Posaďte se, prosím," vyzval je Lasser a Carella zapátral po židli, pak se ale posadil na pohovku.

Hawes se uvelebil v křesle s rovným opěradlem, které si přitáhl od psacího stolu se sklápěcí deskou, stojícího až u zdi. Paní Lasserová zůstala u té zdi stát a pořád se usmívala, pořád čekala na to vyzvání k tanci. Lasser si sedl vedle Carelly na pohovku.

"Mohl byste nám laskavě povědět, co se to vlastně stalo?" ozval se Lasser.

"Někdo ho zabil sekerou," řekl Carella.

"Sekerou?"

"Ano"

"A kde,?"

"Ve sklepě toho domu, kde pracoval."

"Proč ale? Proč?" zeptal se Lasser.

"Proč - čč, proč - čč, " zahuhlala paní Lasserová. "Č je parchant písmeno. A s - s - s, to zas je sekera."

"Mami, prosím tě," řekl Lasser.

Když to říkal, ani k matce neotočil obličej, ani nemrkl tím směrem, kde stála. Vypadalo to, jako by tahle slova pronesl už tisíckrát - "Mami, prosím tě" - a teď je vyslovil čistě mechanicky, aniž měl potřebu se na ni podívat nebo jí aspoň pohlédnout do tváře, aby se ujistil, že ho vůbec slyší. Hleděl jako dřív na Carellu, když se zeptal:

"Máte aspoň tušení, kdo to mohl udělat?"

"Vůbec ne," řekl Carella. "Zatím ne."

"Hm."

"Pokud by vás to příliš neobtěžovalo, pane Lassere, byli bychom rádi, kdybyste s námi zajel do márnice a provedl formální identifikaci. To je bohužel předpis. A pak bychom od vás také potřebovali vědět, zda váš otec neměl nějaké..."

"Nemůžu tu nechat matku samotnou," řekl Lasser.

"Mohli bychom to zařídit tak, že tu s ní zůstane strážník."

"To by asi nedopadlo dobře."

"Promiňte, ale nerozumím vám."

"Buď otec nebo já s ní musíme být prakticky pořád," řekl Lasser. "A když je teď otec mrtev, spadlo to břemeno na mě."

"Stejně vám ale nerozumím," řekl Carella. "Když byl váš otec naživu, jezdil přece pracovat do města."

"Ano, to jezdil," připustil Lasser.
"A vy nepracujete, pane Lassere?"
"Já pracuju tady," řekl Lasser. "Doma."
"Smím se zeptat, co děláte?"
"Ilustruji knížky pro děti."
"Ach tak. Takže jste zůstal doma, když váš otec odjížděl do práce, je to tak?"
"Ano."
"A když tu byl on, mohl jste si zase někam vyrazit vy, říkám to správně?"
"Ano, v podstatě ano."
"Myslím jako když jste třeba šel odvádět práci nebo na nějakou poradou do redakce - v takových případech. Nebo někam do společnosti."
"Ano, v podstatě je to tak, jak říkáte."
"Chtěl byste to snad něčím doplnit, pane Lassere?"
"Ne."
"Nebo nějak poopravit?"
"Ne. V podstatě to tak je."
"Víte, když říkáte v podstatě, mám dojem, že mi celkový obraz v něčem uniká," řekl Carella. "Mohl byste mi povědět v čem, pane Lassere?"
"No, já..."
"Ano?"
"No... já vycházím z domu jen zřídka," řekl Lasser.
"Jak tomu mám rozumět?"
"No - odvádět ilustrace k těm knížkám. Posílám je poštou. A na redakční porady taky nechodím. To se dá vyřídit telefonem. Víte, ono toho na tom ilustrování není tak moc, o čem by se dalo diskutovat. Pošlu jim předběžné náčrty, oni je schválí a můžu se pustit do práce."
"Chodíte ale přece někam do společnosti?"
"No, moc často ne."
Carella se na okamžik odmlčel a pak se zeptal: "Poslyšte, pane Lassere, vycházíte vy vůbec někdy z domu?"
"Ne," odpověděl Lasser.
"Vy trpíte agorafobií, pane Lassere?"
"Čím jestli...?"
"Agorafobií."
"To nevím, co je."
"Agorafobie je abnormální strach z volných prostranství, takový člověk se bojí vyjít ven z domu."
"To ne - já se nebojím jít ven, jestli to myslíte takhle," řekl Lasser. "Ani normálně ani abnormálně."
"Mohl byste mi říct, kdy jste byl naposled venku?"
"No... ani si nevzpomínám."
"Trávíte všechnen čas tady v domě, je to tak? S matkou."
"A s otcem, když byl naživu."
"Vaši přátelé za vámi chodí sem, ano?"
"Ano. V podstatě ano."
"Zas tu máme to v podstatě, pane Lassere."
"No, popravdě řečeno, moji přátelé sem moc často nechodí," řekl Lasser.
"Jak často sem chodí, pane Lassere?" zeptal se Hawes.
"Ne moc často."
"Jak často?"
"Nikdy," řekl Lasser a na okamžik se odmlčel. "Víte, já vlastně ani moc přátel nemám." Znova se odmlčel. "Moji přátelé - to jsou knihy."
"Chápu," řekl Carella a také se odmlčel. "Pane Lassere, byl byste ochoten provést identifikaci mrtvého podle fotografie?"
"Jistěže."
"Dáváme obvykle přednost identifikaci, k níž dojde přímo... přímo nad mrtvolou..."
"Já vím, jenže to není možné, jak snad sami vidíte," řekl Lasser. "Musím tu zůstat u matky."
"No dobře. S vašim svolením se tedy vrátíme s fotografiemi, které dá policie pořídit, a pak byste snad byl tak laskav..."
"Jistě."
"A při té příležitosti," pokračoval Carella, "bychom vám pak také rádi položili pár otázek o vašem otci a zeptali se vás na jeho vztahy k různým lidem."
"Jistě, to je samozřejmé."
"Teď vás s tím ale nebudeme obtěžovat," řekl Carella a usmál se.
"Děkuji. Jsem vám vděčný za vaši ohleduplnost."
"Není zač," řekl Carella a otočil se ke stařeně. "Na shledanou, paní Lassarová."
"Bůh s váma, rač vás opatrovat a zahojit vám kotrbo," řekla paní Lassarová.
"Jak prosím, madam?" zeptal se Carella.
"Matka bývala herečkou. To jsou verše z Krále Leara."

"Z Jindřicha Pátého," opravila ho stařena. "Fluellen praporníku Pistolovi."
"Chce Fortuna si na skrblici hrát?" zarecitoval pojednou Hawes. "Mám zprávy, že má Lenka zemřela mi ve špitále morem francouzským a tak mi vzato útočiště mé!"
"Jak to, že to znáte?" zeptala se stařena, otočila se k Hawesovi a potěšeně se zazubila.
"Hráli jsme to na střední škole," řekl Hawes.
"A koho jste hrál?"
"Nikoho. Já to režíroval."
"Takovej velkej chlap jako vy," řekla stařena, "vy jste měl na jevišti předvádět, jakěj máte vocas."
Na okamžik se v pokoji rozhostilo mrtvé ticho. Oba detektivové se na sebe podívali, jako by se chtěli ujistit, že slyšeli správně, co stařena řekla. Potom Anthony Lasser, aniž se otočil, aby se na ni podíval, řekl: "Mami, prosím tě," a vyprovodil detektivy ke dveřím. Za zády slyšeli, jak se paní Lasserová chraplavě směje. Dveře se zavřely. Chvilku stáli na cestičce vyložené tabulkami břidlice. Bylo pozdní odpoledne a vzduch už byl nějak nově, nezvykle mrazivý. Vyhnuli si límce kabátů a poslouchali křiky, které ze sebe vyřázel kluk na protější straně ulice. Šlapal na tříkolce po chodníku a střílel při tom z vyfantazírované pistole: "Pif-paf! Paf-paf! Pif-paf!"
"Pojd' si s ním popovídat," řekl Carella.
"Proč? Co z toho?"
"Nevím." Pokrčil rameny.
"Ta stará na něho prve pořád koukala."
"Ta stará je cvok. A pořádněj," řekl Hawes.
"Hm-m, to jistě. A co si myslíš o synovi?"
"Nevím. Možná že si jen síchroval sedmimílový alibi."
"Proto jsem si na něho taky tak vyskakoval."
"To mi bylo jasný."
"Taky je ale docela dobře možný, že mluvil pravdu."
"Chtěl bych toho trochu víc vědět o tom starym," řekl Hawes.
"Na všechno dojde. Až se sem vrátíme s těma fotkama, zeptáme se, nač bude potřeba."
"To zatím ta mrtvola bude studená."
"Ta mrtvola už je studená," řekl Carella.
"To máš pravdu."
"A co bys chtěl? Je přece leden," odpověděl Carella a oba přešli na druhou stranu ulice. Jak se k němu přiblížili, kluk na tříkolce po nich začal střílet.
"Pif-paf! Pif-paf!" - a pak na místě zabrzdl, jen se mu podrážky dřely o chodník. Byly mu asi tak čtyři roky, na hlavě měl červenobílého kulicha staženého přes uši. Zpod čepice mu vyklouzl pramen zrzavých vlasů a visel mu do čela. U nosu měl nudli a obličejík měl pomazaný šmouhami zaschlých soplů, jak si je hřbetem ruky pod nosem pořád otíral.
"Ahoj," zavola na něho Carella.
"Kdo seš?" zeptal se kluk.
"Steve Carella. A kdo seš ty?"
"Manny Moscovitz," řekl kluk.
"No ahoj, Manny. Tohle je můj kolega- Cotton Hawes."
"Ahoj," řekl Manny a mávl rukou na pozdrav.
"Jak seš starej, Manny?" zeptal se Hawes.
"Takhle moc," odpověděl kluk a zvedl čtyři prsty.
"Čtyři roky seš starej? No to je ohromný."
"Pět," řekl Manny.
"Ukázals ale čtyři."
"Ukázal jsem pět," trval Manny na svém.
"No dobrý, dobrý," řekl rychle Hawes.
"Chlape, ty to s dětma vůbec neumíš," řekl Carella. "Je ti pět let, vid', Manny?"
"Jasně," řekl Manny.
"A jak se ti tu líbí? Tady v okolí?"
"Pěkně."
"Ty bydlíš přímo tady v tom domě?"
"Nó."
"A znáš tu starou paní, co bydlí naproti přes ulici?"
"Kterou starou paní?"
"Tu, co bydlí naproti přes ulici," opakoval Carella.
"Kterou, co bydlí přes ulici? Naproti přes ulici bydlí starejch paní moc."
"Tu, co bydlí tamhle v tom domě," řekl Carella.
"V kterým domě?"
"No zrovna naproti," řekl Carella.
Nechtěl ukazovat rukou, poněvadž měl neodbytný pocit, že ho Anthony Lasser pozoruje z úkrytu za staženými závěsy.
"Já nevím, kterej dům myslíš," řekl Manny.
Carella se podíval přes ulici na dům v napodobeném tudorském slohu, podobný jak vejce vejci domu, před nímž stáli, a povzdychl si.

"On chce vědět, jestli znáš paní Lasserovou?" zeptal se Hawes, aby mu pomohl.

"Tak je to," řekl Carella. "Znáš paní Lasserovou?"

"Tu, co bydlí v protějším domě?"

"No, tu," řekl Carella.

"V kterém domě?" zeptal se Manny a vtom se ozvalo zavolání:

"Manny! Co tam děláš?"

Ještě než se otočil, Carella věděl, že na obzoru je další matka. Jsou dny, kdy člověk potkává pořád jen samé matky, ať už plnosmyslné nebo neplnosmyslné, a také teď věděl mimo jakoukoli pochybnost, že na obzoru se vynořila další matka, a tak sebral všechny síly a otočil se právě v okamžiku, kdy žena s natáčkami ve vlasech a v domácích šatech, přes které měla přehozený nezapnutý plášť, se už hnala po chodníku před domem jak účastnice pochodu dobročinných vegetariánek, rázující po Pennsylvania Avenue o velikonočním týdnem.

"Co se tu děje?" oslovila Carellu.

"Dobrý den, madam," odpověděl jí. "Dovolte, abych se představil. Já jsem od policie. Chceme se vašeho synka prostě jen zeptat na pár věcí."

"Nač se ho chcete ptát?"

"Jen tak obecně, pár otázek o zdejších okoli."

"Vy jste sem jen teď přišli přes ulici, že jo? A předtím jste byli u Lasserových, že jo?" zeptala se žena.

"Ano, madam."

"Dostali jste nahlášenou nějakou stížnost, že jo?"

"Ne, madam, o žádnou stížnost nejde," řekl Carella a odmlčel se.

"Proč se mne na to ptáte, paní Moscovitzová? Jste přece paní Moscovitzová?"

"Jo, to jsem." Pokrčila rameny.

"Jen mě napadlo, že jste možná dostali nějakou stížnost. Myslela jsem, jestli třeba nechtěj dát starou paní někam pryč. Z domu."

"Ne, aspoň my o ničem nevíme. A proč jako? Došlo tam k nějakým malérům?"

"No znáte to," řekla paní Moscovitzová. "Člověk slyší ledacos. Všeelijaký historie."

"Jaké třeba?"

"Ale no - vždyť to znáte. Její manžel dělá někde ve městě domovníka a každou sobotu jezdí někam ven kácet stromy. Bůhví, kde mu to dovolují, to by mě mimochodem taky zajímalo, a pak je vozí do města a prodává je nájemníkům. To si teda našel povedený kšeftík, nezdá se vám? A stará paní se půl noci směje a brečí, když jí manžel nekoupí smetanovýho nanuka - jako v létě, když sem jezdívá dodávka od firmy Dobrá nálada, to jsou ty zmrzlináři, znáte je přece, ne? To vám nepřipadá střelený? A co myslíte ten jejich syn - Anthony? Ten si zas maluje ty své obrázky, tam v tom zadním pokoji s okny na zahradu, v létě v zimě, jak je den dlouhý jaktěživ nevytáhne paty z domu. Jestli ne vám tak mně to připadá divný, vážený pane."

"Říkáte, že nikdy nechodí ven?"

"Nikdy. Věčně zavřenej doma. Hotovej poustevník."

"Kdo je pou-stev-ník?" zeptal se chlapec.

"Buď zticha, Manny," okřikla ho matka.

"A víte to jistě, že nikdy nechodí ven?" zeptal se Carella.

"Nikdy jsem ho neviděla, že by šel. To se ví, co dělá, když je tma, to vám nepovím. Jak bych to mohla vědět? Možná že slídí někde po nějakých opiovejch doupatech. Říkám vám jen tolik, že já - teda já osobně - jsem ho jaktěživ neviděla, že by z toho domu odcházel."

"A co nám můžete povědět o starém pánovi?" zeptal se Hawes.

"O panu Lasserovi?"

"No o něm."

"Víte, ještě jedna věc mi na něm připadá náramně divná myslím kromě toho, že jezdí někam ven kácet ty stromy.

Představte si, že je mu sedmaosmdesát let, chápete? Žádný mladej jura to není, to teda ne. A přitom každou sobotu a neděli jezdí ven kácet ty stromy."

"Bere si s sebou sekeru?"

"Sekeru? To ne, ale vždycky má s sebou takovou tu pilu no, jak se tomu říká?"

"Řetězovou pilu?" napověděl jí Hawes.

"Ano, to je ono," pravila paní Moscovitzová.

"Ale i tak, i s touhle pilou je přece kácení stromů namáhavá práce pro mužskýho, kterému je sedmaosmdesát let, no ne?"

"To nepochybně," řekl Carella.

"No vidíte, jenže tím ono to ani zdaleka nekončí. To se ví, některý mucký maj náramnou páru, já na světě viděla chlapy - no třeba jen můj otec, dej mu pámbu věčnou slávu, ten vážil dvaosmdesát kilo a byl samej sval, když v devětasedmdesáti letech umřel, pámbu mu požehej. Jenže on starej Lasser nepatří k těm muckejm, co maj tuhle nezřízenou páru. Starej Lasser je spíš jako pára nad hrcem, takovej křehotinka dědek to je - no a natruc pořád dělá nějakou těžkou fyzickou práci. Vynáší ze dvora za domem těžký šutry, dobejvá pařezy, maluje si v baráku sám - no, to není zrovna moc těžká práce, já vím, ale stejně, představte si jen takovýho dědka na žebříku - mně to všecko připadá děsně divný."

"Jinými slovy - máte pocit, že celá ta rodina je nějaká divná, je to tak, paní Moscovitzová?"

"Podívejte, ani slovo proti sousedům," pravila paní Moscovitzová obezřele. "Dá se to ale říct jinak. Dá se říct, že mi -

dejme tomu - připadá zvláštní, nebo třeba - dejme tomu - netuctová, nebo třeba - dejme tomu - no tak teda divná, proč ne, spánembohem. Dá se říct, že mi připadá přinejmenším divný, že potrhlou starou ženskou jako paní Lasserová nechávaj v péči dalších dvou potrhliků - jako je její manžel a její syn, chápete? Proto jsem taky myslela, že se možná někdo domáhá, aby ji někam dali. Jako pryč z domu. Tohle vám říkám a nic víc jste ode mne neslyšeli, Jo?"

"Kdo je po-trh-lik?" zeptal se chlapec.

"Buď zticha, Manny," okřikla ho paní Moscovitzová.

"Paní Moscovitzová," řekl Carella, "můžete nám říct, jestli jste dnes náhodou neviděla Anthonyho Lassera odcházet z domu? Kdykoli během dne."

"Ne, to jsem neviděla," pravila paní Moscovitzová.

"Můžete s jistotou tvrdit, že se celý den nehnul z domu?"

"Co jestli můžu?"

"Jestli jste opravdu a na vlastní oči během dneška přes ulici viděla, že je doma?"

"Ne, to ne."

"Takže mohl někam odejít, aniž byste o tom věděla?"

"Proboha, co myslíte, že celej den dělám?" pohoršila se paní Moscovitzová. "Že chodím sousedům načumovat do oken?"

"To jistě ne."

"To bych prosila, že ne," řekla paní Moscovitzová uraženě.

"My jsme se prostě jen snažili..."

"Já vím, já vím," řekla paní Moscovitzová.

"Pojď už, Manny. Dej pánům sbohem - rozluč se s nima."

"Sbohem," řekl Manny.

"Sbohem," odpověděl Carella.

"A moc vám děkuju, paní Moscovitzová."

Paní Moscovitzová neodpověděla. S jednou rukou na řídítkách synovy tříkolky vlekla jak tříkolku, tak dítě po cestičce k domu. Nacpala to všechno dovnitř, vešla sama a zabouchla dveře.

"Co jsem zvorál?" zeptal se Carella.

"Tak já to podle tebe neumím s dětma, jo?"

"No, to..."

"Tak hele, ty to zas podle mne neumíš se ženskejma," řekl Hawes.

3

Tahle ženská se jmenovala Teddy Carelllová, byla to jeho manželka a s ní to Carella uměl.

K formální identifikaci mrtvého na základě fotografií došlo kolem půl šesté odpoledne. Potom se Carella s Hawesem Anthonyho Lassera ještě znovu vyptávali na jeho otce, načež se vrátili do služebny napsat hlášení. Z policejní budovy odešli v šest patnáct, o půl hodiny později, než měli, venku na schodech se rozloučili a vyrazili každý jiným směrem. Hawes na rande s dívkou, která se jmenovala Christina Maxwelllová, a Carella na rande s manželkou a dvěma dětmi. Jeho žena byla černovláška, měla hnědé oči a postavu, které neublížilo ani to, že odnášela a porodila dvojčata. Měla plná ňadra, široké boky, dlouhé nohy - a uvítala ho v chodbě hlasitým polibkem a objetím, které mu div nezlomilo vaz."

"Ahojaho!" zvolal. "Tak co - jak to tu vypadá?"

Když mluvil, Teddy Carelllová se mu pozorně dívala na rty, poněvadž byla hluchá a "slyšela" jen tehdy, když mohla pozorovat ústa či ruce mluvčího. Potom, poněvadž byla navíc i němá, zvedla pravou ruku a v univerzálním jazyku hluchoněmých mu rychle pověděla, že dvojčata už jsou po jídle a že Fanny, jejich pomocnice v domácnosti, je právě ukládá do postýlky. Carella pohyby její ruky sledoval, tu a tam mu nějaké to "slovo" ušlo, ale smyslu a podstatě "vypráveného" rozuměl. Usmál se, když Teddy pokračovala a začala ho seznamovat se svými plány na dnešní večer jako by po tom polibku, jinž ho přivítala hned ve dveřích, bylo ještě nutné ty plány nějak blíže specifikovat.

"Hele - za takovýhle řeči by ses klidně mohla dostat do basy," řekl Carella a zazubil se. "Šťěstí, že málokdo ví, co tahle posunčina znamená."

Teddy se ohlédla přes rameno, aby se ubezpečila, že dveře do pokoje dvojčat jsou zavřené, znova ho objala kolem krku, přitiskla se k němu tak, že to bralo dech, a znova ho políbila, až se mu z toho zatočila hlava a málem zapomněl, že má ve zvyku zajít vždycky před večerí ke dvojčatům a dát jim dobrou noc.

"Fakt nevím, jestli si takovýhle přivítání zasloužím," řekl a uznale povytáhl obočí, ale Teddy rychle rozhýbala prsty pravé ruky a poučila ho, že darovanému koni nemá člověk koukat na zuby.

"Ty seš ten nejhezčí darovanej kůň, jakej kolem mne tenhle tejden přecválal," řekl.

Políbil ji na špičku nosu a vykročil po chodbě k pokoji dvojčat. Než vešel, zaklepal na dveře. Fanny vzhledla od postýlky, do níž právě ukládala Marka.

"No ne, koho to nevidím," řekla, "a to prosím ještě klepe na dveře ve vlastním domě!"

"Vážená a milá mladá paní..." začal Carella.

"Tak jako dneska pro něho jsem mladá paní, jo? No ne, on má navíc ještě i dobrou náladu."

"No ne, on má navíc ještě i dobrou náladu," opakovala ze své postýlky April jak ozvěna.

"Vážená a milá mladá paní," řekl Carella Fanny, "jestliže někdo očekává od dětí, že zaťukají na dveře, než vpadnou k němu do pokoje, měl by také jít příkladem vstříc a zaklepat vždycky sám, než vpadne do pokoje k nim. Nemám pravdu, Marku?"

"Máš, táto," řekl Mark.

"A co ty na to, April?"

"Máš pravdu, máš," zvolala April a zahihňala se.

"Ne abyste je moc rozdivočil - nebo zas neusnou," varovala ho Fanny.

Fanny, které bylo přes padesát, měla rezavé vlasy, mohutné poprsí a vůbec vypadala tak nefalšovaně irsky jak reformky madam Flannaganové, se otočila od Markovy postýlky, posměšně se zachmuřila, letmo políbila April a řekla:

"Tak, milé dětičky, a teď už vás tu nechám s vaším povedeným taťulínkem, aby vám mohl vyprávět zkazky o tom, jak pátrá po kriminálnících."

"Až se nám jednou Fanny vdá," řekl Carella do éteru jak rozhlasový komentátor, "a opustí nás, nebudeme se už mít v životě čemu zasmát a v tomhle domě pak bude ponuro a smutno."

"Což bude, až naprší a uschne," řekla Fanny, zaculila se a rázně vyšla z pokoje. Vzápětí se ale její hlava objevila ve škvíře pootevřených dveří znova a ohlásila: "Večeře se podává za pět minut. Ty bajky zkrát' te, Sherlocku."

"Kdo je Sherlock?" zeptal se Mark.

"Policajt," odpověděl Carella.

"Lepší než ty?" zeptal se Mark.

April se vyškrábala z postýlky, mrkla na otevřené dveře, aby se ujistila, že se Fanny už nevrátí, přihnala se ke Carellovi, který seděl na kraji Markovy postýlky, a hupla mu na klín.

"Žádný policajt není lepší než taťka," řekla bratrovi.

"Že mám pravdu, taťko?"

Carella nechtěl ničit obraz otce, který si bezelstně malovala v nejrůžovějších barvách, a tak řekl skromně: "To víš, zlatíčko. Já jsem ten nejlepší policajt na světě."

"Tak vidíš, že je," zvolala April.

"Copak jsem říkal, že není?" odpověděl dotčeně Mark.

"Táto, ona vždycky všechno překroutí."

"Neříkej mu táto," napomenula ho April.

"On je taťka."

"Jmenuje se Steve, když seš tak chytrá," řekl Mark.

"Jestli se zas budete hádat," řekl Carella, "seberu se a půjdu hned pryč."

"Zničila mi dneska dvě autíčka," požaloval si Mark.

"Pročs to udělala, April?" zeptal se Carella.

"Poněvadž řek, že jsem chytrolín a mám načuráno do kalhotek."

"A má."

"Nepočurala jsem se už celej tejden," řekla April.

"Naposledy dneska v noci," opravil ji Mark.

"Co vím, tak tohle není tvoje věc, Marku," prohlásil Carella důstojně. "Co tvá sestra udělá nebo neu -"

"Jasně, táto," řekl Mark. "Já jen říkám, že je chytrolín a má načuráno do kalhotek."

"A taky se mi nelíbí, když takhle mluvíš," řekl Carella.

"Jak když mluvím?"

"Ze mám načuráno do kalhotek a takový řeči," přisadila si April.

"A proč? Co je na tom špatného, táto?"

"Říká ti táto jen proto, že si myslí, že tak mluvěj chlapi," řekla April. "On si pořád chce hrát na tvrdýho chlapa, taťko."

"To není pravda. A co je na tom špatného, když je někdo tvrdej chlap? Táta přece je tvrdej chlap, ne?"

"Není," odsekla April. "Taťka je měkkej a hodnej chlap."

Položila hlavu Carellovi na prsa a usmála se. Podíval se jí do tváře, na uhlově černé vlasy a hnědé oči, které měla po Teddy, stejně jako klín vlasů vybíhající doprostřed čela, který se jí jasně rýsoval už v pěti letech a pak rychle pohlédl na syna, vždy znova překvapený tím, jak absolutně jsou si obě děti podobné a jak je zároveň každé jiné. Na první pohled bylo jasné, že jsou dvojčata, a mají proto k sobě blíž než pouhý bratr a sestra - obě děti měly stejně zbarvenou pleť, stejně utvářený obličej, ba dokonce i stejný výraz ve tváři. April se ale nějak - chválabohu - podařilo po Teddy zdědit její krásu, která u Marka nebyla tak nápadná a prosvítala jen jako jemný podtón výrazných vnějších rysů, které vcelku neklamně patřily jeho otci.

"Cos dneska dělal?" zeptal se Mark.

Carella se usmál a řekl: "To, co vždycky, věčně a pořád."

"Povídej nám o tom něco, taťko," řekla April.

"Ale ne, radši mi povídej, cos dělala ty."

"Zničila jsem Markovi dvě autíčka," řekla April a zachichotala se.

"Vidíš, táto? Co jsem říkal?"

"Večeře!" zavolala Fanny z kuchyně.

Carella vstal s April v náručí, roztočil ji a obloukem s ní, žuchnul do postýlky. Přitáhl ji deku až po bradu, řekl: "Dobrou noc, ať tě blechy štípou hodně moc," a políbil ji na čelo.

"Co je to, taťko?" zeptala se April.

"Co co je, zlatíčko?"

"No - dobrou noc, ať tě blechy štípou hodně moc."

"To jsem si zrovna vymyslel," řekl Carella.

Přistoupil k Markově postýlce a Mark zaškemral: "Pro mě taky něco vymysli."

"Tma je v domě, tma je v parku," zarecitoval Carella, "spi jak dudek, milý Marku."

"To je prima," řekl Mark se smíchem.

"Jak to - pro mě sis nevymyslel nic s mým jménem," stěžovala si April.

"Poněvadž nedokážu vymyslet nic, co by se rýmovalo na April," odpověděl Carella.

"Ale vymyslels, co se rýmuje na Marka."

"To je tím, že na Marka je to lehký, zlatíčko. Jenže na April je hrozně těžký najít rým."

"A vymyslíš nějaký?"

"Pokusím se, zlatíčko."

"Slibuješ mi to?" zeptala se April.

"Tak dobře - slibuju," řekl.

Dal Markovi pusu a taky mu přitáhl deku až pod bradu.

"Ne - já chci až pod nos," zakňoural Mark.

"Prosím. Jak líbo."

Povytláhl deku výš.

"Já chci taky až pod nos, tat'ko," zvolala April.

Poškubl dekou, aby jí vyhověl, znova ji políbil, zhasl světlo a odešel do kuchyně.

"Co se rýmuje na April?" zeptal se Fanny.

"Dejte mi pokoj s vašimi hádankama," odsekla Fanny. "Radši si koukejte sednout ke stolu, než vám vystydne polívka."

Při večeři Teddy vyprávěl o starci, kterého našli ve sklepě. Dívala se mu na ústa, jak mluví, sem tam ho zarazila, aby se sama na něco zeptala, ale většinu času ho jen upřeně pozorovala, aby jí neušlo nic z toho, co říká, a zvlášť pečlivě naslouchala různým detailům. Zнала manžela natolik dobře, že věděla, že o starci, brutálně zabitém sekerou, neslyší dnes naposled. Věděla, že na světě existují manželé, kteří zapomenou na práci, jakmile za nimi zapadnou dveře kanceláře, ale věděla také, že její manžel už nejímá stokrát nebo ještě víckrát a pokaždé čistě akademicky sliboval, že už nikdy, nikdy, nikdy nebude doma žádné podrobnosti - často krajně nechutné - o své práci u policie vyprávět. Vždycky mu ale to rozhodnutí vydrželo týden, deset či nanejvýš čtrnáct dní, a pak se najednou z ničeho nic znova rozhovořil o nějakém zvlášť znepokojivém případě, a ona mu vždy znova se zájmem naslouchala. To proto, že to byl její manžel a ona jeho žena, a že věděla, že kdyby náhodou pracoval ve fabrice na zpracování buráků, se stejným zájmem by poslouchala čísla a údaje o výrobě podzemnicového oleje a pomazánky z burských oříšků.

Jenomže její manžel pracoval jako detektiv, zabýval se vyšetřováním kriminálních případů.

A tak mu naslouchala, když vykládal o sedmaosmdesátiletém starci, kterého našli ve sklepě čínáku se sekerou v hlavě, a naslouchala mu, když vyprávěl o všech těch dvojicích matka - syn, s nimiž se za ten den setkal, naslouchala mu, když vyprávěl o pomatené paní Lasserové a jejím synovi, který nikdy nevychází z domu, když vyprávěl o formální identifikaci provedené na základě fotografií, které dala policie pořídit, o tom, jak se paní Lasserová dala do hysterického smíchu, když se na vyleštěnou identifikační fotografii svého mrtvého manžela podívala, o seceře, která zůstala třet z lebky, naslouchala mu, když vyprávěl, co se od Anthonyho Lassera dověděli o přátelích jeho otce - partě veteránů ze španělsko-americké války, kteří si říkali Šťastní kluci. Naslouchala mu očima, naslouchala mu celou tváří. A kladla mu otázky němými rty a rychlými pohyby rukou.

Když dojedl a když bylo umyto a uklizeno nádobí, když dvojčata tvrdě usnula a Fanny odputovala na noc domů, odešli spolu do ložnice a tam si povídat přestali.

Čtvrtého ledna byla sobota, ale policejní oddělení nedělají mezi sobotou a úterkem velký rozdíl, stejně jako nedělají rozdíl, když na to přijde, mezi Štědrým dnem a svátkem svatého Medarda. Carella se s Hawesem sešel v půl deváté ráno a znova společně odjeli do New Essexu. Doufali, že si tam pohovoří aspoň s někým ze členů klubu, do něhož nebožtík George Nelson Lasser chodíval, s někým z té party veteránů ze španělsko-americké války, kteří si říkali Šťastní kluci. Den byl mrazivý a pošmourný, stejně jako ten předchozí. Carella řídil jeden ze sedanů patřících pátracímu oddělení - pěkně zdecimovanou káru - a Hawes seděl vedle něho. Zdálo se, že napůl spává.

"Tos přišel včera tak pozdě domů?" zeptal se Carella.

"Ani ne. Byli jsme v bijáku."

"Na čem?"

"Jmenuje se to Kobylky," řekl Hawes.

"Jo? A jaký to je?"

"No, bylo mi z toho tak trochu šoufl," řekl Hawes. "Je to film o kobylkách a jak se vzbouřej, chápeš? Proti lidem."

"A proč se bouřej?"

"Vidíš, to je docela případná otázka," řekl Hawes. "Toho hrdiny se na tohle v tom filmu ptaj snad šestkrát nebo sedmkrát, jenže on vždycky jen odpoví, 'To bych taky rád věděl'. A když ti mám říct pravdu, Steve, já bych to taky rád věděl. Všecky ty kobylky tam po nich po všech lezou úplně bezdůvodně. Drasťák to ale byl pěkný."

"Prostě se rozhodnou zabít lidi, jo?"

"No. To se ví, je tam ještě takovej vedlejší příběh. Tím chci říct, že to není od začátku do konce jen o kobylkách, jak zabíjej lidi. Ještě je tam taková zamilovaná historie. Jako."

"A o čem ta je? Teda ta zamilovaná historie."

"No to je o jedný holce, co tomu hrdinovi dá klec se dvěma cvrčkama. Aby si je jako dal na krb, chápeš? To přece znáš - cvrčci na krbu. O tom psal už starej Dickens, brali jsme to ve škole."

"Aha," řekl Carella.

"Jenže oni si tam z toho dělají úplnou srandu. Místo na krbu říkají na kubu. Cvrčci na kubu."

"Strandy kopec," ucedil Carella.

"Hm," řekl Hawes.

"Ona s tím chlápkem jde strašnou dálavu až do Pjongjanský provincie..."

"Kam...?"

"Do Pjongjanský provincie. To je v komunistický Číně."

"Jo tak," řekl Carella.

"No, jde tam s ním a s těma cvrčkama v kleci, poněvadž on si je přál dát je jako dárek svý staříčký čínský chůvě. Ta už je děsně stará, hrála ji ta herečka, co vždycky hraje starý ruský bářini, zapomněl už jsem, jak se jmenuje. No prostě, tohle je ten důvod, proč on ty cvrčky chce, je to kapánek komplikovaný."

"Hm, to jo," řekl Carella.

"Christina myslela, že snad ty cvrčci ty vzbouřence vedou."

"Koho že vedou? Ty vzbouřený kobylky?"

"No. Jo."

"Hm, možný to je," řekl Carella.

"Myslíš? Jak můžou cvrčci komunikovat s kobylkama?"

"To fakt nevím. Jak ale komunikují mezi sebou?"

"Třou se o sebe předníma nožičkama, aspoň myslím."

"Možná že kobylky taky."

"Já bych neřek, že ty cvrčci s tím měli něco společného," rozumoval Hawes"

"Řek bych že tam byli jen kvůli zápletce. Aby se s ní nějak dostali do Číny."

"A proč to museli umístit zrovna do Číny?"

"No, tam přece všechny ty kobylky žijou, Steve. A taky jim to umožnilo, aby v tom mohla hrát ta jedna senzačně krásná čínská holka, hrome jak se ta holka jmenuje, znáš ji, hraje ve všech filmech, do kterých potřebují čínskou holku.

Ukáže se totiž, že je to holka, s kterou ten hrdina kdysi dávno chodil, a teď učí na jedný katolický misionářský stanici, na kterou kobylky těsně před koncem filmu zaútočej. Požirají tam jednoho pátera."

"Co"

"No jo," řekl Hawes.

"To teda vypadá na hotovej velkofilm."

"Noto taky je. To se ví, neukázali ho už úplně sežranýho. Ale ty kobylky ho oblezly, že pod nima celej zmizel, a přežvykovaly kusadlami."

"No těbůh," řekl Carella.

"No. Bylo tam pár pěkných záběrů zblízka."

"A kdo hrál tu holku?"

"Nějaká nová herečka, zapomněl jsem, jak se jmenuje."

"A hrdinu?"

"No - jeden herec, bejvá hodně v televizi. Na jméno si taky nemůžu vzpomenout." Hawes zaváhal"

"Hlavní roli hrály de facto ty kobylky."

"Jo tak," řekl Carella.

"Óne sranda. Byla tam jedna scéna, kde snad muselo bejt nějakých osm miliónů kobytek, skákaly tam a lezly komplet po všech. Rád bych věděl, jak tu scénu natáčeli."

"Nejspíš to byly nějaký drezírovaný kobylky," řekl Carella.

"To sichr."

"To já jednou viděl film, a ten se jmenoval Mravenci," řekl Carella.

"A jakej byl?"

"Bezvadnej. Trochu podobnej těm Kobylkám, jak tě tak poslouchám, ale žádná holka tam nikomu žádný cvrčky v kleci nenosila."

"Ne - jo?"

"Ne. Hrála tam jedna holka, ale to byla reportérka od novin a vyšetřovala výbuch nějakýho reaktoru, ke kterému došlo někde na venkově. Ten výbuch zavinil, že ty mravenci pak narostli tak veliký."

"Jo - voni byli větší než normální mravenci?"

"No jasně."

"Tak to ne, to tyhle kobylky byly normálně velký. To bych ani neřek, že to byla moc velká zábava, když do toho nácpli ještě nukleární reaktory a takový krámy."

"No tak tohle byli velký mravenci," řekl Carella.

"Říkáš Mravenci, jo? A to se ten film tak jmenoval?"

"No jo, Mravenci."

"Tak to tenhle se jmenoval Kobylky," řekl Hawes.

"Kobylky, hm."

"No."

Mlčky dojezli až do centra městečka. Už včera se dověděli, že členové klubu Šťastní kluci se scházejí v prázdném obchodě na East Bond - na přesnou adresu si mladý Lasser nebyl s to vzpomenout. A tak nejdřív chvíli pátrali v ulici po obchodě, o němž jim navíc bylo řečeno, že není nijak označen. Uprostřed bloku 300 objevili něco, co nepoužívaný obchod připomínalo, dveře i široké tabule výkladních skříní zakrývaly těžké závěsy. Carella zaparkoval vůz na protější straně ulice, sklopil štítek proti oslnění, na němž byla pro newsexskou policii připevněna ručně psaná cedulka s

upozorněním, že zdepřítomnou předpotopní rachotinu řídí detektiv z Isoly, který do zdejších končin zavítal na zdvořilostní návštěvu, a připojil se k Hawesovi, který mezitím vůz obešel a srovnal s Carellou krok. Pokusili se nakouknout dovnitř přes závěsy na výkladních skříních, ale zjistili, že visí na konzolách umístěných tak vysoko, že se pokoušejí marně. Hawes přistoupil ke dveřím a vzal za kliku. Bylo zamčeno.

"Co budem dělat?" zeptal se.

"Zvonek tu nikde nevidím, ty jo?"

"Taky ne. Co takhle zatřukat na sklo?"

"Mám strach, že vzbudím všechny cikány," řekl Hawes.

"Zkus to."

Hawes zatřukal na skleněnou výplň. Podíval se na Carellu a čekal. Zatřukal znova. Vzal za kliku a zalomcoval dveřmi.

"Je tam někdo?" křikl.

"Nevyražte nám dveře z pantů," ozval se čísi hlas.

"Tak přece," řekl Carella.

"Kdo je?" zeptal se hlas za dveřmi.

"Policie," řekl Hawes.

"Co chcete?" zeptal se hlas.

"Mluvit se Šťastnejma klukama," řekl Hawes.

"Tak moment," odpověděl hlas.

"To teda znělo pěkně blbě," zašeptal Hawes Carellovi.

Dveře se otevřely a stál v nich stařec, jemuž mohlo být dobrých devadesát let, případně o nějaké to století víc nebo míň. Opíral se o hůl, nevraživě po detektivech pomžourával, sípavě vtahoval vzduch do propadlého hrudníku, křivil pusou a v jednom kuse mrkal.

"Tak ukažte," houkl třaslavým hlasem.

"Co máme ukázat?" zeptal se Carella.

"No legitimaci."

Carella otevřel náprsní tašku a nastrčil mu odznak. Stařec jej chvilku zkoumal a pak řekl:

"Vy ale nejste od zdejší policie? Nejste z New Essexu, že?"

"Ne."

"Já hned věděl, že ne," řekl stařec.

"Kvůli čemu jste přišli?"

"Někdo včera zavraždil George Lassera," řekl Carella.

"A dověděli jsme se, že byl členem..."

"Jak? Co jste to říkal?"

"Říkal jsem, že George Lassera..."

"Poslyšte, mladíku, nedělejte si legraci ze starého člověka."

"To bohužel není legrace," řekl Carella. "Pana Lassera včera odpoledne někdo zavraždil."

Starci ve dveřích to trvalo hezkých pár vteřin, než tu zprávu strávil. Pak pokývl, povzdychl a nakonec řekl:

"Já jsem Peter Maily. Pojděte dál."

Kráčel byl zařízen tak, že to překonalo všechny Carellovy představy. U jedné stěny stála obrovská černá a po starodávnu břichatá kama a nad nimi visely zkřížené plukovní prapory a skupinová fotografie několika bitvou vyčerpaných vojáků, pořízená přímo na bojišti u El Canay. U zdi naproti kamnům se krčila zchátralá pohovka a porůznu po místnosti bylo rozestaveno několik polstrovaných, také už dosluhujících křesílek. V rohu stál zapnutý televizor a upřeně na něj zírali dva zachmuření starci, kteří sotva zvedli hlavu, když Hawes s Carellou vešli do místnosti. Jestliže Peter Maily a tihle další dva patřili k těm Šťastným klukům, neměnilo to nic na skutečnosti, že z jejich štěstí přímo vyzařovala jakási nevidaně ospalá trudnomyslnost, zcela unikátní a charakteristická výhradně pro ně. Existoval-li nějaký klub, který vypadal mimořádně neklubově, pak to byl tenhle. Carella s jistotou cítil, že jediný úsměv by v tomto shromáždění mohl mít za následek okamžité vyloučení z prořídých řad.

"Tak vy jste ti Šťastní kluci?" zeptal se bodře Mailyho.

"Správně, Šťastní kluci - to jsme my," odpověděl Maily. "Aspoň ti, co ještě zbyli."

"A znali jste George Lassera?"

"Byl v našich řadách, když jsme dobývali Siboney a později i El Canay," pravil Maily. "Tamhle na té fotografii na zdi je s námi se všemi."

Otočil se k mužům zírajícím na televizor a oměldoval: "George je mrtev, bráškové. Koupil to včera odpoledne."

Plešatý staroch v kostkované kacabajce se odvrátil od televizoru a zeptal se: "Japa to koupil, Petere?"

Maily se otočil ke Carellovi.

"Jak to koupil?" dotázal se.

"Někdo ho zabil sekerou."

"Kdo?" zeptal se úsečně muž v kostkované kacabajce.

"Neví se."

Druhý muž sedící před televizorem se usilovně snažil něco z konverzace zaslechnout. Zvedl prohnutou dlaň za ucho jako naslouchátko a přeptal se: "Co se děje, Franku?"

Muž v kostkované kacabajce řekl:

"George je mrtev. Zabit sekerou. Pachatel dosud neznámý, Frede."

"Georgie že je mrtev? Co poudáš?"

"Tak jest - zabit sekerou." Druhý muž pokývl.

"Byli bychom vám vděční, kdybyste nám mohli povědět, co o panu Lasserovi víte," řekl Carella.

"Cokoli, co by nám pomohlo najít jeho vraha."

"S radostí," řekl muž jménem Frank a výslech započal.

Peter Maily, stařec, který otevřel dveře, byl podle všeho předsedou spolku, skládajícího se nyní ze tří členů - z něho a dalších dvou, kteří se dívali na televizi. Příznivci televizních pořadů se představili jako Frank Ostereich a Fred Wye. Ostereich byl jednatelem spolku a Wye pokladníkem - sami náčelníci a žádní Indiáni, jak to tak vypadalo. V dubnu roku 1898 však těch Indiánů bylo třidvacet. Nebo spíš, přesněji řečeno, bylo to třidvacet mladíků, všem jim bylo tak nějak kolem dvaceti, a byli členy newsexského společenského a atletického klubu Šťastní kluci. Poněvadž to bylo v roce 1898, žádná zločinnost mladistvých dosud neexistovala a název "společenský a atletický klub" tudíž nebyl pouhou krycí nálepkou a eufemismem za to, čemu se dnes říká "ražáckej gang". Ti Šťastní kluci skutečně měli baseballové a volejbalové družstvo a pronajali si krám - stejný krám, který měli pronajatý teď - na East Bond Street, v němž každý pátek večer pořádali taneční zábavy a někdy se dokonce o víkendových nocích v zadní místnosti maličko muchlovali s děvčaty.

Jenomže v roce 1898, kdy Spojené státy americké utrpěly vážné ekonomické ztráty na Kubě, zaviněné revolucemi, guerillovou válkou a španělskými městy s vojenskými posádkami, a kdy si Spojené státy zároveň začaly moc pískat na celé západní hemisféře a uvědomovat si význam Kubu pro Střední Ameriku, kde se právě plánovala stavba velkého průplavu, došlo ke dvěma událostem: William Randolph Hearst uveřejnil dopis španělského vyslance ve Washingtonu D. C. napsaný příteli na Kubu a vyjadřující se krajně urážlivě o prezidentu McKinleym a americká bitevní loď Maine byla potopena v havanském přístavu. No a je dobře známo, jak to na Kubě chodí. Jedna událost za sebou vleče v patách další. Teprve 24. dubna však Španělsko oficiálně vyhlásilo válku, na což americký kongres odpověděl prohlášením, že obě země se nacházejí ve válečném stavu už od 21. dubna.

Šťastní kluci se jako jeden muž přihlásili do expedičního sboru, jemuž velel W. S. Shafter, a s dalšími americkými jednotkami o síle sedmnácti tisíc mužů se vylodili na Kubě a zahájili tažení na Santiago. Vezmeme-li v úvahu, že ve společenském a atletickém klubu bylo třidvacet mládenců, a také to, jak špatně vycvičené a vyzbrojené ty jednotky byly, připadá to dnes člověku skoro jako zázrak, že Šťastní kluci do jednoho přežili rozhořčené boje u Siboneye a u El Canay. Nikdo z celé party nebyl zabit a jen jediný dobrovolník byl raněn - chlapec jménem Billy Winslow, který slízl španělské sekané olovo do lýtky. Projektil mu v noze zůstal natrvalo, což mu v pozdějších letech umožnilo naprosto přesně předpovídat, jaké počasí se dá ten který den očekávat v New Essexu a okolních městečkách. Pro tuto mimořádnou schopnost se stal miláčkem místních dam a získal si úctu a obdiv dívky jménem Janice Terrillová, jedné z nejhezčích dívek v městečku, která - jak se tvrdilo mladému Billymu dovolila, aby z ní stáhl spodničku plus přidružené spodní prádélko, to vše v zadní místnosti za krámem a jednoho deštivého odpoledne, jehož deštivost spolehlivě předpověděl. Za půl roku poté se vzali.

Skutečnost byla taková, že ze třidvaceti Šťastných kluků, kteří vpád na Kubu a dobývání Siboneye a El Canaye přežili, bylo jich na přelomu století dvacet ženatých a zbývající tři George Nelson Lasser mezi nimi - se oženili krátce nato.

"Jaký byl voják?" zeptal se Carella.

"Georgie? Stejný jako my všichni. Nezkušený, mladý, řízný kabrhák. Můžeme mluvit o štěstí, že nám tam všem tehdy neustřelili hlavu."

"Jakou měl hodnotu?"

"Byl frajtr."

"Po propuštění z armády se vrátil přímo do New Essexu?"

"Ano, přímo sem."

"A co tu dělal?"

"Podělkářil. Jak se to jeví mně, dlouho se nemohl na ničem ustanovit. On byl vždycky zpropadeně ctižádostivý chlapík, to on Georgie byl 'bažet'. Jak se mi to jeví, proto se také oženil s Estellkou. Jářku, to bylo v roce 1904. A taky zrovinka v lednu, když jsme u toho. Není to k popukání?"

"Jak to myslíte?" zeptal se Hawes.

"To máte tak," řekl Maily, "veselku měl v lednu 1904, a teď máme zrovinka zasejc leden, jenže po šedesáti letech, a tumáš - někdo ho zabil. To je přece k popukání?"

"On tím Peter nechce říct, že by to bylo k smíchu," poopravil starochovu formulaci Ostereich. "Chce říct, že to je zvláštní."

"Bažet, to je ono," přitakal Maily. "Chci říct zvláštní."

"Říkal jste, že pan Lasser byl ctižádostivý. Jak to ale štimuje s tím, koho si vzal za ženu?" zeptal se Carella.

"S Estellkou? Ona totiž byla herečka, víte?"

"Jak se jmenovala celým jménem?"

"Estella Valentinová," řekl Wye. "Co vím, tak pod tímhle jménem ale jenom hrála. Říkám to správně, Petere?"

"Správně," přikývl Maily.

"Mám-li vám pravdu říct, ani vlastně nevím, jak se jmenovala, než se z ní stala herečka."

"Měla ruské jméno," řekl Ostereich. "Myslím, že je Ruska."

"Viděl jste ji někdy?" zeptal se Wye.

"Viděl," řekl Carella.

"Tak tedy víte, že to nemá v hlavě v pořádku?"

"Připadala mi... no..." Carella pokrčil rameny.

"Je nepříčetná, až bůh brání," řekl Ostereich.

"Všecky herečky jsou kapánek... tentonc," poznamenal Maily.

"Ona ale ani nebyla dobrá herečka," řekl Wye.

"Dobré herečky na to mají právo, aby byly kapánek... tentonc, ačkoli tedy... tvrdit bych to nechtěl. Ale ty špatné? Ty na to nemají ani to právo, ty ne."

"Pořád mi ale není jasné, jak to, že si ji vzal, štimovalo s tím, že byl ctižádostivý," řekl Carella.

"No jak... Víte, ona pro Georgieho byla někdo, viděl v ní slavnou umělkyni. Seznámili se, když u nás, tady v New Essexu, pohostinsky vystupovala ve hře Kapitán Jinks od jízdní maríny, znáte ten kus?"

"Neznám," řekl Carella.

"Bodejť byste ho moh znát. Ten se dával, když jste ještě nebyl na světě," řekl Maily.

"Ethel Barrymorová v něm hrála v roce 1901. Estellka Valentinová se s Ethel Barrymorovou měřit nemohla, to věru ne, ale o to teď nejde. Prostě do New Essexu přijela s kočovnou hereckou společností myslím, že tu zahajovali nějak kolem vánoc 1903, mám dojem, že tamhle naproti, v newessexském Spolkovém domě. Teď tam z toho udělali biograf, to víte, všechno se mění. George se do ní zamiloval na první pohled. Byla opravdu moc hezká, taková droboučká, hotový díblík, to se musí nechat. Ti dva se vzali... no, vzali se prakticky hned."

"Před šedesáti lety," poznamenal Carella.

"Vidíte, a jako by to bylo včera."

"Tomu synovi může být něco přes čtyřicet," pokračoval Carella.

"Tonyemu Lasserovi? To ano, máte pravdu. Narodil se jim pozdě. Ani jeden z těch dvou po dětech moc netoužil.

Estellka věčně mluvila o tom, že se vrátí k divadlu, a Georgie zas měl pořád nějaké velké plány. Tony přišel jako překvapení, trochu je zaskočil. Ti dva už na mou věru nebyli žádní zelenáci, když se narodil. A když se už ptáte, tak tohle bylo to, co Estellku připravilo o poslední špetku zdravého rozumu."

"Pořád něčemu nerozumím," řekl Carella.

"Čemupak?"

"George Lasser dělal domovníka."

"To dělal," řekl Maily.

"A vy pořád říkáte, jak byl ctižádostivý - teď zas jaké měl plány..."

"Och, nemyslete si, že mu to Estellka v jednom kuse nepředhazovala," řekl Ostereich.

"Měl to na tapetě dnes a denně. 'Tak vidíš, kams to dopracoval, ty jeden budižkničemu! Rezignovala jsem kvůli tobě na uměleckou kariéru a co za to mám? Domovníka!'"

"Na druhé straně je pravda, že Georgie se vždycky uměl otáčet," řekl Wye. "Na to on byl šikulka. V armádě měl vždycky něco na prodej, jednou kuřata, sehnal je někde na farmě, podruhé zas upomínkové pistole nebo vlaječky vždycky něco. Jednou dokonce někde splasil i pár děvek, hůry jsme jim říkali..." Wye se při té vzpomínce smíchy div nepoprskal.

"To bylo jeho - i když jsme se vrátili pak sem do města," doplnil ho Ostereich, "copak se už na to nepamatuješ? Na ty taneční večírky, co organizoval v Republikánském klubu, a ty výlety na lodičkách - to taky byl jeho nápad. Georgie se vždycky snažil vymyslet něco, na čem by se dal nějaký ten dolar trhnout. Ctižádostivý, to on byl, a podnikavý taky." "Pak se ale z něho stal domovník, že?" zeptal se Carella. "To už všechno ty ambice a velké plány pustil z hlavy, ne?"

"Popravdě řečeno, on nikdy nebyl jen domovník," pravil Maily.

"Ano? Co ještě dělal?" zeptal se Carella.

"Chci říct jen tolik, že měl vždycky ještě nějaký ten meloušek bokem."

"Jako co třeba?"

"Jako třeba to dříví. Jezdil tady v okolí do lesů kácet stromy a vozil je nákladákem do města. Pak si sehnal nějakého barevného chasníka, aby mu to dřevo naštipal, a prodával je nájemníkům v činžáku, kde domovníčil. Přišel si tak na pěkných pár babek, nemyslete si."

"A co jinak ještě měl... jako bokem? Čím si přivydělával?" zeptal se Carella.

"No..." řekl Maily.

"Co to bylo?"

"Hm, vlastně jen to dřevo, jinak už nic," řekl Maily a hodil okem po druhých dvou starcích.

"Poslyšte - čím ještě si pan Lasser přivydělával, pane Maily?"

"Ničím," odpověděl Maily.

"Říkal jste, že byl podnikavý, že měl ambice."

"No, to s tím dřevem," řekl Maily. "Jako že prodával to dřevo. Nato přece člověk musí být podnikavý. Koneckonců už nebyl žádný mladík. V jeho věku by hned tak každý -"

"Pane Maily," přerušil ho Carella, "jestli jsem správně slyšel, řekl jste, že pan Lasser nikdy nebyl jen domovník a že měl vždycky ještě nějaký ten meloušek bokem. Řekl jste nějaký ten - to znamená, že ne jeden. A tak bych rád slyšel, co to bylo za melouchy, kterými si přivydělával. Kromě toho, že prodával to dříví."

"No - že dělal toho domovníka v tom činžáku, tak jsem to myslel. Měl jsem na mysli tohle a ten meloušek s tím dřívím."

"Mám dojem, že lžete, pane Maily," prohlásil ledově Carella a v krámě se rozhostilo ticho.

Carella čekal.

"My už jsme všichni moc staří," řekl po chvíli Maily.

"To vím."

"My už jsme všichni moc staří a jen čekáme, kdy umřem. Společně jsme prodělali válku, to už je dávno, pak jsme se společně vrátili do New Essexu, chodili jsme jeden druhému na svatbu, a když se nám potom narodily děti, chodili jsme

na křtiny, k přijímáním a na bar micve, a chodili jsme dokonce i na svatby těm dětem, a máme už jen malou šanci dočkat se, že uvidíme, jak vyrostou děti těch dětí a taky se ožení. My už jsme všichni moc staří, pane Carello."

"Já vím, pane Maily, já vím. Potřebuji ale informace o panu Lasserovi."

"A teď už chodíme jenom na pohřby, pane Carello. Nikam jinam už nechodíme. Na žádné svatby. Jenom na pohřby. Na začátku nás bylo třináct. Šťastní kluci. Ale teď už z nás zbyli jen tři a chodíme už jen na pohřby."

"Georgie neměl na světě jediného nepřítele," podotkl věčně Ostereich.

"Takhle umřít neměl," řekl Wye. "Takhle ne."

"Nechte ho už přece na pokoji," řekl Maily Carellovi. "Aspoň teď, kdy už není naživu. A nás nechte, abychom ho pochovali tak, jako všechny ostatní. Ať odpovídá v pokoji."

"Já čekám. Já pořád čekám, pane Maily," řekl Carella.

Maily si povzdechl. Podíval se na Ostereich. Ostereich skoro neznatelně přikývl a Maily si povzdechl ještě jednou.

"On tam Georgie měl v tom sklepe černou hernu - teda jako pokoutní. Lidi k němu chodili hrát kostky. O peníze," řekl.

4

Danny Gimp byl práškač, a jakožto uduvač trpěl pocitem, že obecná americká averze ke krysám je součástí spiknutí, které začalo už na základní škole a existuje jen proto, aby ho připravilo o profesi, v níž byl mistr. Často uvažoval o tom, že si najme tiskového agenta nebo nějakého psychologického poradce, aby mu pomohl vytvořit přijatelnější obraz jeho já, který by se dal prezentovat veřejnosti; nicméně měl dost filipa na to, aby mu bylo jasné, že zmíněná averze je v Američanech zakořeněna příliš hluboko, než aby na ní mohl něco změnit jakkoli obratný manipulátor s fasádami ovlivňujícími veřejné mínění. Prostě nechápal, co lidé vidí špatného na tom, když někomu poví pár báchorek o nějakých dalších lidech. A právě tak nechápal, proč většina občanů dbalých zákona přijala za jednu z nejobecněji dodržovaných norem chování zásadu, která se zrodila v podsvětí a kterou právě podsvětí vždy nejvíc prosazovalo a fedovalo. Věděl jen tolik, že člověk, který někoho uvidí či přistihne při nějaké levotě, si to moc rozmyslí, než o tom půjde informovat příslušná místa. A přestože Danny věděl, že tato zdráhavá liknavost je částečně motivována strachem z odplaty, stejně dobře věděl i to; že hlavně a převážně ji lze připsat na vrub nepsaného zákona, který zní: Mlč a nehas, co tě nepálí. Proč ale vlastně?

On sám nemlčel. Povídal a povídal rád.

Byl expert přes klepy, drby a šuškandu; uši měl vždy našpicované pro každé pírečko zatoulané informace, které mu bezelstný vzduch přivál do cesty. Hlavu měl jak registraturu plnou šupláků a příhrádek a v každé byla uskladněna zdánlivě bezcenná informace, která však po příslušném vyhodnocení rozhojnila a obohatila fond mimořádně cenných poznatků. Byl mistr v třídění a klasifikaci, v porovnávání a katalogizaci, a to všechno se naučil už jako kluk, když sváděl zápas s dětskou obrnou, která ho skoro na rok upoutala na lůžko. To se ví, když člověk nemůže vylézt z postele, začne si vymýšlet, jak by se pobavil aspoň v té posteli. A Danny Gimp, vezmeme-li v úvahu jeho schopnost najít si vždycky něco, čím by se pobavil, mohl se stát bankéřem nebo brilantním mozkiem v pozadí nějakého mezinárodního kartelu, nemít ovšem tu smůlu, že se narodil a vyrostl na Culver Avenue, což věru nebyla žádná utěšená zahrádka v samém srdci velkoměsta. Poněvadž se ale narodil právě na Culver Avenue a dával ďáblu, co je ďáblovu, mohl se také klidně stát světově proslulým zlodějem šperků, nebo třeba - s větší pravděpodobností - i pasákem kurev. Obě tyhle šance si však nechal ujít. Místo toho se z něj stal práškač.

Jeho pravé jméno znělo Danny Nelson, ale jaktěživ mu tak nikdo neřekl. Dokonce i poštu, adresovanou na jméno Danny Gimp, čili něco jako stíhoun, mu věrný pošťák spolehlivě doručoval, protože se domníval, že Danny je veterán z druhé světové války, raněný v Ardenách, a nikdy ho ani na okamžik nenapadlo, že by mohl být práškač. Když na to přijde - lidí, kteří věděli, že Danny Gimp je práškač, byla opravdu jen hrstka, to už tahle profese nese s sebou, člověk v ní musí mlčet o tom, co dělá, nechce-li se dočkat, že si ho jednoho krásného večera nebo noci podá pár najatých zabijáků s bouchačkami a ve městě se vyšetřuje o jednu vraždu víc. Stát se štvancem, po kterém jdou torpédáři z gangsterské galerky - což je velice předpotopní označení pro týpky, jinž se dnes říká zabijáci -, není žádná velká zábava ani pro toho, kdo něco vydr, než se sesuje. A když je jeden sesutej, většinou mu to moc rychle neutíká, protože Danny usoudil, že udělá nejlíp, když se vyhne jakýmkoli třenicím, ať už s těmi předpotopními torpédáři nebo moderními zabijáky, takže enervující honičky ulicemi velkoměsta prostě odpadnou.

Danny každému říkal, že je lupič.

To bylo koneckonců společensky přijatelné a navíc to vedlo zloděje všech druhů a odstínů k tomu, že mu otvírali srdce dokořán. A pokaždé, když mu ta srdce otevřeli, Danny pohotově otevřel objemné kartotéky umístěné v dutině lebeční a začal shromažďovat informace, deponoval sebemenší zlomky a střípky na příslušná místa tu i tam, aniž se je pokoušel průběžně vyhodnocovat, zatím je jen třídil a zakládal v naději, že pravý význam toho všeho se ukáže až později.

Deme tomu, že se dvaadvacetiletý grázlík Dannymu svěřil s tím, že by potřeboval fungl novou zadní pneumatiku k poslednímu modelu Oldsmobilu - neví náhodou Danny o nějakém solidním překupníkovi? Danny samozřejmě o takovém překupčákovi kradeného šmé ví - jenomže solidní zrovna moc není, de facto má odkroucený flastr přinejmenším ve třech státních věznicích, takže o solidnosti nemůže být řeč -, a když se toho chlápka poptává po pneumatice pro svého mladého přítele, překupník se mu jen tak mezi řečí zmíní o tom, že v úterý v noci někdo vybabčil sklad kožešin na Tenth Street, přičemž noční hlídač vyfasoval do čela pralinku z bouchačky, která ho zabila, měl holt pech, dědula. Danny jen chápavě pokyvuje, ale den nato zbystří ženu svého mladého přítele, která ještě nedávno šlapala chodník, ale teď se náramně zmohla, poněvadž má manžela, který jí dokáže zajistit pravidelný přísun heroínu - heleme se, ona ta madam má na sobě hotový kožešinový zábal, na který muselo padnout dobrých tři sta metrů pravého přírodního minka. Danny jaktěživ nevěděl, co to přesně znamená, když se řekne vypouštěný přírodní mink, ale teď

pojme podezření, že příroda, v níž byli právě tihle minkové chovám a pak "vypuštění", nebyla asi nic jiného než ten sklad na Tenth Street, a že jim odtamtud nepomohl nikdo jiný než jeho mladý přítel, který teď potřebuje tu novou pravou zadní pneumatiku k poslednímu modelu svého Oldsmobilu. Den nato se Danny dočte v novinách, že noční hlídač ještě předtím, než zaklepal bačkorama, stačil na prchajícího pachatele loupeže párkrát vystřelit, o čemž svědčí fakt, že ve služební pistoli zbyly jen dva náboje. Když pak Danny svého mladého přítele uvidí, zeptá se ho, proč vlastně tu novou pravou zadní pneumatiku potřebuje. Přítelík řekne: "Píchnul jsem na dálnici o hřebík." Danny se na přítelíka podívá a zdvořile se podiví, proč teda nejde prostě do garáže a nedá si tu pneumatiku opravit, když prostě píchnul o hřebík? Je tu ovšem možnost, to se ví, že ten potvora hřebík poškodil i kolo, takže je potřeba vyměnit celé kolo. Danny je ochoten svému příteli tyhle požehnané pochyby přenechat; koneckonců dobře ví, že jestli se to bez výměny ráfu nebo kola neobejde, půjde přítel za překupníkem automaticky a ten kšeft si s ním domluví sám. Překupníci, to jsou ty nejlepší prodejny zlevněného zboží ve městě. Prodávají všechno, nač si kdo vzpomene, od přenosných televizorů značky Westinghouse až po přenosné revolvery ráže 38, značky Smith and Wesson, a ceny jsou skutečně velice přijatelné. Služeb překupníka využívají dokonce i tuctoví padouři, když náhodou bydlí v pochybné čtvrti, takže proč by nemohl za překupníkem zajít drobný grázlík - když navíc na tom, že tu novou pneumatiku náhodou potřebuje, není nic podezřelého?

Dobrý práskač nikdy nedělá ukvapené závěry. Sbírá, třídí, porovnává, čeká.

O týden později Danny potká chláпка, který zrovna přijel z Chicaga, kde si předtím pár dní pobyl. Ten chlapík je v balíku a musí to být balík jak hrom. A ještě ten večer jak z udělání Danny toho chlapíka z Chicaga uvidí ve společnosti svého mladého grázlíkovského přítele, jak někam jedou v Oldsmobilu, pravou zadní šinu už mají v pořádku. Den nato má Dannyho mladý grázlíkovský přítel taky balík jak hrom a jeho manželice nakupuje heroin ve velkém, dělá si zásobu, která by jí musela vydržet nadosmrti, i kdyby v Číně přestali makovice pěstovat.

Danny ohlásí policii, že má důvod k domněnce, že jeho mladý grázlíkovský přítel se vloupal do skladu kožešin se svým chicagským komplicem, že po nich střílel hlídač, který jim vyrobil dírku do pravé zadní pneumatiky a na oplátku si za to vykoledoval dírku do čela. Dál policii poví, že má důvod k domněnce, že kožešiny byly hozeny na trh v Chicagu a že se oba zloději právě rozdělili o hotovost, kterou za kořist z loupeže dostali.

Za své služby dostane Danny deset dolů od detektiva, kterému tohle všechno vycintá. Těch deset dolů pochází z fondu, známého pod vágním označením drobné výdaje.

Ani detektiv, ani Danny tu částku v přiznání k dani z příjmu neuvádějí.

Z těchto důvodů se nelze divit, že jen hrstka lidí věděla o tom, že Danny je práskač, a že se snadno mohl vydávat za lupiče, násilníka nebo hauzírníka s nekrytými šeky, nebo prostě kohokoli z početné kriminální fauny, poněvadž ti všichni vypadají přesně jako Danny, což znamená, že všichni - jeden jak druhý - vypadají jako normální lidské bytosti, jako poctiví občané, které člověk potkává na ulici dnes a denně. Ledaže by to náhodou byli gauneri.

Danny náhodou gauner nebyl. Kdepak, byl to poctivec, to je jistá věc. Jen o sobě říkal, že je gauner.

Popravdě řečeno, strávil pět let v jedné kalifornské věznici, když ho tam odsoudili pro jistý kriminální případ v roce 1938. A byl to právě tenhle prokazatelný pobyt ve vězení, který kdekoho přesvědčil, že Danny Gimp skutečně praktikoval jako aktivní lupič, zvláště když každému na setkání vykládal, že si tam odkroutil pět pade za loupež prvního stupně. Což náhodou byla pravda. Ve skutečnosti ale jen odjel ze zdravotních důvodů do Los Angeles.

Stálé nachlazení doprovázené mírnými horečkami ho sužovalo už nějaké dva měsíce, když mu rodinný lékař doporučil, aby odjel do Kalifornie vyhrát se trochu na sluníčku a trochu si odpočinout, pokud možno hodně daleko od té věčné velkoměstské štanice. Danny tehdy právě pomohl detektivům ze 71. revíru rozlousknout mimořádně svízelný případ jakéhosi pokoutně organizovaného bordelu, a detektivové (v koprodukcí s několika kolegy z Mravnostního oddělení) mu za to byli natolik vděční, že jeho pomoc ocenili pěti sty dolárky, hlavně proto, že pět z nich bylo na základě této úspěšné akce povýšeno. Danny, který náhle oplýval pěti sty dolárky a zároveň měl pořád tu mírnou horečku a kašlal, kudy chodil, odjel do Los Angeles.

Ach ta země magického kouzla a tajemství, ach to velkoměsto slunce a hvězd, ach ta kulturní citadela!

Zatkli ho tam čtvrtý den po příjezdu.

Způsob, jakým ho zatkli, byl velice zvláštní, poněvadž v té době neměl tušení, že by byl spáchal nějaký zločin. V jednom baru na La Brea se seznámil s jakýmsi chlapíkem, začali spolu popíjet a vykládat si vtipy, a pak se ten chlapík Dannyho zeptal, v jaké branži pracuje, a Danny stručně odpověděl: "Spoje." Tomu chlapíkovi to připadalo velice zajímavé, poněvadž on sám pracoval v oboru, který stejně stručně charakterizoval jako "Redistribuce", a tak si dali ještě pár skleniček navrch a potom ten chlapík Dannyho vybidl, aby ho doprovodil domů, kde si jen chce vzít ještě nějaké prachy, aby mohli pokračovat v zábavě a radovánkách, ve vykládání o tom, kdo v jakém oboru pracuje, a všechno to kořenit salvami smíchu ve starém dobrém Los Angeles.

Jeli vzhůru po Strip, kolem La Cienega, a pak ten chlapík zahnul s vozem do kopců a zastavili před senzační haciendou ve španělském stylu, s nádherným štukováním a celou okachlikovanou, a Danny s tím chlapíkem vystoupili z vozu a šli k zadním dveřím, které chlapík otevřel. Nikde nerozsvěceli, poněvadž ten chlapík řekl, že nechce vzbudit bráchu, který prý je depresivní maniak a bydlí v zadním pokoji.

Velice zdvořilí losangelesští policisté, kteří jeden jak druhý absolvovali kurs uhlazeného společenského chování, sbalili Dannyho a jeho přítele ve chvíli, kdy z domu odcházeli. Dannyho přítel si vzal nejen pár set dolarů v hotovosti z ložnice v té haciendě, která (to překvapení!) vůbec nebyla jeho hacienda, ale stačil ještě jaksi navíc shrábnout náhrdelník s diamantem a rubíny, který policie odhadla na čtyřicet sedm tisíc pět set dolarů.

Ach ta země magického kouzla a tajemství, ach ta citadela kultury!

Danny pověděl soudci, že se s tím chlapíkem seznámil v baru a že ho jen doprovodil do jeho...

Známe, známe, řekl soudce.

...domu v horách nad Santa Monicou, poněvadž ten chlapík si chtěl...

Známe, známe, řekl soudce.

...vzít ještě nějaké peníze, aby mohli pokračovat v tom večeru plném zábavy a radovánek, v popíjení a vykládání o tom, kdo v jakém oboru pracuje, a...

Známe, známe.

...a všechno to kořenit salvami smíchu ve starém dobrém Los Angeles. Minimum pět, maximum deset, řekl soudce.

"Jak prosím?" otázal se Danny.

Další případ, řekl soudce.

Tak špatné to zas nebylo. Dannyho v lapáku dočista přešlo to nachlazení a dokonce i ty mírné horečky, které je doprovázely. A také se v lapáku dověděl, že práškači se říká bomzák, hlavně mezi pubertáky, což ho jen ještě víc utvrdilo v přesvědčení, že spiknutí proti udavačům zapustilo neblaze hluboké kořeny už na školách nejnižšího stupně. A také si z věznice odnesl ojedinělou "referenci", která se při pozdější práci ukázala jako neocenitelná. Když totiž v budoucnu hovořil se zloději nejružnějšího kalibru a odstínu, nebo jim třeba jen naslouchal, mohl naprosto poctivě meldovat, že si odkroutil flastr za vloupání ve státní věznici na Západním pobřeží. Našel se pak vůbec někdo, koho by napadlo, že Danny Gimp je udavač, práškač, krysa, ptáček-zpěváček nebo dokonce, chraň bůh - bomzák?

Našel. Steve Carella.

Objevil Dannyho ve třetím boxu po pravé straně, v baru, který se skromně jmenoval Hospoda u Andyho. Danny nebyl alkoholik, dokonce ani nikdy nepil víc, než snesl. Užíval prostě baru jako úřadovny. Bylo to lacinější, než platit činži někde v centru, a navíc tu měl k dispozici i telefonní budku, jejichž služeb pravidelně a hojně používal. A také byl bar jak stvořený k tomu, aby v něm člověk mohl poslouchat cvrkot - a naslouchat, to byla dobrá půlka Dannyho pracovní náplně.

Carella přelétl očima po podniku hned, jak vešel, a okamžitě Dannyho zaznamenal v boxu, kde pravidelně sedával, ale zároveň také uviděl, že u baru sedí dva vyhlášení grázlíci. Prošel kolem Dannyho a ani na něho nemrkl, vysoukal se na barovou stoličku a poručil si pivo. Poněvadž poldové zřejmě vylučují jakýsi pach, který jistá individua neomylně zvětrí (a zpravidla jsou to přestupníci zákona, stejně jako jisté zvuky dokážou zaslechnout jenom psi), barman přistrčil Carellovi pivo a zeptal se:

"Něco není v pořádku, šéfe?"

"Dostal jsem jen chuť na pivo," řekl Carella.

Barman se líbezně usmál a řekl: "Takže to mohu pokládat za mimoslužební návštěvu."

"Hm-m, no klidně," řekl Carella.

"Ne že bychom tu měli co zametat pod koberec," řekl barman a pořád se usmíval.

Carella se s odpovědí neobtěžoval. Dopil pivo a sahal už do kapsy pro náprsní tašku, když barman řekl: "Kdepak, to nechte, to bylo na podnik, šéfe."

"Díky, ale já bych radši zaplatil," řekl Carella.

Barman se nehádal. Prostě si pomyslel, že Carella patří mezi poldy, kteří berou větší úplatky. Carella zaplatil pivo a na Dannyho se ani nepodíval. Vyšel z baru a jakmile se ocitl na ulici, vyhrnul si límec svrchníku. Přešel dva domovní bloky směrem do centra proti ostrému větru, který mu šlehal do tváře, pak se otočil a po druhé straně ulice se začal vracet k baru, tentokrát s větrem v zádech. Schoulil se v domovním vchodu přímo naproti baru a čekal, až se Danny Gimp objeví. Studený lednový den s větrem jak břitva měnil každý okamžik v hotová muka a Danny si dával zatraceně na čas: vyklouzl z baru až za nějakých deset minut. To už měl Carella prsty na nohou a špičku nosu málem umrzlé. Poplácával o sebe rukama v rukavicích, znova si vyhrnul límec a pomalu se vydal za Dannyem. Nepřidal se k němu ale dřív, než minuli nějakých sedm domovních bloků, jeden za druhým. Když s ním konečně srovnal krok, řekl rozmrzele: "Co ti to hrome tak dlouho trvalo?"

"Ahoj, zdařbůh," řekl Danny. "Koukám, že seš celej zmrzlej, co?"

"No, v Miami na pláži zrovna nejsme," řekl Carella.

"Smůla, co?" poznamenal Danny

"Doufám, že jsi zmerčil ty dva srábky u baru?"

"Jasně. Hned."

"Znáš je?"

"No jasně. Ralph Andrucci a Pinky Deane."

"No jo, to jsou oni - známý firmy," přisvědčil Danny. "Nemysli si, oni tě poznali taky. V tu ránu jim bylo jasné, že jsi polda, hned mrkli na barmana, aby vysondoval, proč jsi přišel, a ty řeči, že tam seš mimo službu, nespokli ani na moment. A tak jsem si řekl, že tam radši budu ještě chvíli tvrdnout, než abych se naráz vyřítíl na ulici, no ne? To víš, v našem fochu musí jeden dávat bacha, nemám pravdu?"

"Jistě," řekl Carella.

"Jak to, že jsi nezavola?"

"Chtěl jsem to jednou zkusit jen tak na blind."

"Mám radši, když zavoláš," řekl Danny a zatvářil se kapánek uraženě

"To přece víš."

"Pravej důvod je v tom, že já k smrti rád postávám po nárožích, zvlášť když je zima, že by v ní bronzový opici umrzl ocas," řekl Carella, "Proto jsem tam taky jen zaskočil a pak jsem rovnou vypad ven, abych tu na tebe mohl čekat."

"Jo tak. To beru," řekl Danny.

"Prima."

"Pochop ale, že se musím sichrovat."
"Příště zavolám," slíbil Carella.
"To bych ocenil."
Mlčky minuli několik domovních bloků.
"Oč vlastně kráčí?" zeptal se konečně Danny.
"O černou hernu. Kostky o prachy," odpověděl Carella.
"A kde?"
"Na South Fifth, číslo 4111. V činžáku ve sklepě."
"Permanentní nebo jednorázovku?"
"Permanentní."
"A stěhují to nebo s tím dřepěj na fleku?"
"Dřepěj na fleku."
"Takže jako pokaždý na tom samým místě, jo?"
"Tak."
"A je to sklep v činžáku na South Fifth, číslo 4111, říkám to správně?"
"Správně," potvrdil Carella.
"Nerad bych se mejlil, ale to je přece ten barák, co tam v pátek někomu rozčísli hlavinku, nebo snad ne?"
"Ale jo," řekl Carella.
"A co vlastně chceš vědět?"
"Všechno o tý herně."
"Jako třeba?"
"Kdo tam chodil hrát a kdy. Kdo vyhrával, kdo prohrával."
"Jak ten mrtvej s tou hernou souvisí?" zeptal se Danny.
"Ved ji."
"Jakej z toho měl podíl? Normální - jako bere provozovatel?"
"To nevím. To mi musíš zjistit."
"Říkals, že se tam hrálo permanentně, jo? A pokaždý na tom samým místě, jo?"
"No."
"A promluvil sis už s pochůzkářem, co tam má rajón?"
"Ne."
"To bys ale měl."
"Proč?"
"Moc bych se divil, kdyby o tom nevěděl. Pravděpodobně se dělil o podíl s Lasserem."
"Možný to je. Promluví si s ním v pondělí."
"Musím ti ale říct..." ozval se Danny.
"Copak?"
"Že jsem o tom nezaslechl ani slovo, jedinou hlášku ne. To je tvůj dohad, že ho tou sekerou sejmul někdo, kdo tam chodil hrát kostky?"
"Zatím nemám nic, ani dohady, Danny. Strefuju se na blind."
"Dobře, ale proč ses upích zrovna na tu hernu? Chlapi, co choděj hrát kostky, nemlátěj většinou lidi po hlavě sekerou."
"A nač se mám upíchnout?"
Danny pokrčil rameny.
"Z toho, co jsem čet v novinách, Steve, vypadá to, že to udělal nějaký cvok." Znova pokrčil rameny. "Víš o nějakým cvokovi? Jestli jo, tak jdi po něm."
"O jednom bych věděl, přesněji řečeno o jedný, poněvadž je to ženská. A taky mám na mušce jejího syna, ten zas maluje obrázky a nikdy nevychází z domu. A taky mám na tapetě tři páprdy, co bojovali ve španělsko-americký válce a pořád jsou ještě naživu. Ti už jen posedávají a čekaj, kdy zaklepou bačkorama, což může bejt spíš dneska než zejtra. A taky mám jednoho mizerně placenýho negra, kterej se sice umí ohánět sekerou jen což, ale něco mi říká, že proti tomu našemu zavražděnýmu ji nepoužil."
"A pak máš tu černou hernu."
"Jo, pak ještě tu. Nač se teda mám upíchnout?"
"Na tu hernu."
"No tak vidíš," řekl Carella.
"Černá herna je aspoň motiv, když nic jinýho. A navíc se to pěkně rýmuje."
"Ale moc na to zas nespolehej," řekl Danny. "Může to bejt vrhcábarna, kam choděj jen chlapi z baráku, jednou dvakrát za tejden, aby zabili čas."
"To jistě, to je možný."
"Nebo to taky může bejt jen takovej abštajg," pokračoval Danny, "pro pár vázenejch a spořádaných kaufmanů odněkud z centra. Takový, co se urvou od řetězu jednou týdně a ještě bídne, znáš to. Vyrazej do sklepa činžasu na periferii hodit si kostky, místo aby popíjeli nebo proháněli dámičky."
"Jistě, to taky," připustil Carella. "Nebo třeba parta pubertáckejch grázlíků, co nemaj ty kostky kde hrát, a tak starýmu Lasserovi odsypávají podíl za to, že jim dává k dispozici sklep."
"Hm, i to," řekl Danny.
"A v tom případě zas není vražda sekerou nic tak moc výjimečného, nezdá se ti?"

"Vražda sekerou je vždycky výjimečná," řekl Danny. "Znáš nějakýho profíka, kterej by si na to vzal sekeru? Nepřichází v úvahu. Tady máš co dělat s amatérem, dej na mě, Steve. Proto ti taky říkám, abys na to zas tak moc nespolehl - na to, že to je ta černá herna. A to ani v tom případě, že tam chodili hrát ty nejhorší grázlové, co v tomhle městě šoupou chodník. Ani pak ne. Znáš vůbec někoho, komu by bylo podobný, že na tu půjde sekerou? Réglrecht se sekerou?" Carella pojednou vypadal dost utrápeně.

"Co teda mám udělat?" zeptal se Danny. "Vyčmuchat ti, co se tam stalo?"

"To ani ne. Chci ti ale říct, co se mi na tý černý herně nelíbí, Danny. To je přece trestná činnost, ne? Což znamená, že každěj, kdo v tom jede, porušuje zákon. A když už ty chlapi - jeden jak druhý - zákon přestoupili..."

"Tak to zas pr, nepřeháněj, Steve," řekl Danny. "Hazardní hra je jen přestupek."

"No i tak."

"Fakt myslíš, že chlapík, co hraje vrhcáby o prachy, popadne z ničeho nic sekeru? Bacha, aby ses setsakra neříz, Steve."

"Připadá ti to vyloučený?" zeptal se Carella.

Danny mlčel. A hezky dlouho. Potom pokrčil rameny a zafilozofoval si: "Starý Čiňani říkali, že pohrát si s kostkami je to samý jako pohrát si s blondýnkou. Člověk nikdy nedostane zpátky to, co do nich vloží."

Carella se usmál.

"Takže kdoví?" pokračoval Danny. "Moh tam bejt někdo, kdo prohrál těžký prachy, moh někde popadnout sekeru..."

"Vůlně za barákem," ucedil Carella.

"No klidně, a moh si vzít do hlavy, že ten Lasser je jedinej, kdo může za to, že on měl pech ve hře. A tak bác ho - ádié, domovníku!" Danny znova pokrčil rameny. "Možný to je. Chlapi se kvůli kostkám dokážou naštvat stejně jako kvůli štětce. Ale v případě, že šlo o profíka, se mi to fakt nezdá. Takovej profík dědulovi vpálí do hlavy kulku jednoduše a prostě, nanejvýš mu vrazí nějaký to bodlo do zad. Ale aby ho zabil sekerou? Kristepane, z toho se přece jednomu dělá trochu šoufl, no ne? Sekerou?"

"Poslechněš teda, jestli o tom tady v okolí nejde nějakěj cvrkot?" zeptal se Carella.

"Já se ti ozvu," řekl Danny a významně se odmlčel. "Jenže jsem švorc, to snad víš."

"To já taky," řekl Carella.

"No jo, jenže já vedu moc nebezpečnej život."

"Já zas musím dát namontovat novej vejfuk," řekl Carella.

"Có?"

"No, do služebního sedanu."

"Fakt, jo? To musíš cvakat ty?"

"Z peněz na drobný výdaje."

"A kde berete ty prachy na drobný výdaje, když už se teda o tom bavíme?" zeptal se Danny. "To vám městská rada dává kapesný, nebo jak?"

"Pašujem drogy - jako fušku," odpověděl Carella.

"Hele, hele, to ti tak věřím," řekl Danny.

"Tak kdy mi zavoláš?"

"Jak budu něco mít. Poslyš, Steve - sranda stranou - já ale jsem fakt švorcovej. Potřeboval bych aspoň..."

"Hele, Danny, jak s něčím vyrukuješ, vyrukuju s něčím i já. Máš to u mě jak schovaný. Jenže momentálně je šuple prázdný."

"Ach jo, kamaráde," řekl Danny, "tak to jsou ty šuplata prázdný dvě. A máme půli ledna. To by mělo stačit, aby ses těm policajtům na to vykašlal, nemám pravdu?" Zazubil se, mrkl okem přes rameno, krátce ale pevně si s Carellou potřásl rukou a řekl: "Já ti brnknu."

Carella ho pozoroval, než odcupkal. Pak strčil ruce v rukavice do kapes a vydal se na pochodák kolem patnácti bloků k místu, kde měl zaparkovaný vůz.

5

Když je člověk policajt, nemusí mu o úplatcích nikdo nic povídat.

Ví, že když někdo bere, je to zpravidla postarší strejda-pochůzkář, který se o to ještě musí dělit, poněvadž jede na holport s ostatními pochůzkáři, kteří ho ve službě střídají. Ví to, poněvadž je mu taky až moc dobře známo, že nic nemůže celou věc zesrabit tak, jako početná horda. strážníků s nataženými rukama. Tam, kde je těch natažených rukou moc, může si totiž příslušný křen z ničeho nic postavit hlavu, říct si, že toho oškubávání už bylo trochu příliš a užítu málo, a jednoho krásného dne pak má službukonající seržant v policejní centrále na drátě někoho, kdo mu prostě a jednoduše ohlásí: "Rád bych mluvil s některým detektivem."

Seržant Ralph Corey si nepřál pohovořit si s některým detektivem.

Bylo pondělní ráno a právě se chystal vyrazit do terénu na obchůzku, skládající se z pěti kol a trvající od osmi ráno do čtyř odpoledne, což byla šichta, po níž si mohl padesát šest hodin dáchnout a pak nastoupit do rachoty až zas v neděli o půlnoci, aby se vydal na další pětikolovou obchůzku na šichtě, které se říká hrobařská a která trvá od půlnoci do osmi ráno. Následující šichta pak začíná ve čtyři odpoledne a vleče se do půlnoci, a tak se to střídá v jednom kuse, celý ten kolotoč se opakuje pořád dokola, až se zas na tu pětikolovou obchůzku vydá v osm ráno.

Policejní oddělení je něco jako malá armáda. Ani ve velké armádě se ale člověk nemůže chovat tak, aby to šlo na nervy seržantovi. Corey nebyl jen seržant a nejstarší pochůzkář ve svém rajónu, náhodou byl také nejstarší seržant ze všech dvanácti seržantů v celém revíru, s výjimkou Dave Murchisona. Murchisona však nikdo do počtu nebral, poněvadž od

té doby, co obsluhoval domácí telefonní ústřednu a tabuli s rozpisem směn, nikdy na žádné občůzky nechodil. Seržant Ralph Corey byl tudíž významná osobnost, velké zvíře, potentát, gonsuh mackuh, kolo, podle kterého se všecko točí, a chlápek, v jehož přítomnosti si každý dá dobrý pozor, než něco plkne.

Nepřijemná byla jen jediná věc.

Steve Carella měl vyšší hodnost než on.

Steve Carella byl v té malé armádě, kterou připomínal policejní sbor, v té armádní jednotce, jíž se 87. revír podobal, detektivem 2. stupně, což je hodnost vyšší než seržant. O celé dva stupně vyšší než seržant. I kdyby býval měl Carella Coreye rád, přece jen pořad měl vyšší hodnost. A jelikož ho rád neměl, měl vyšší hodnost par excellence. Corey vypadal jak ukázková karikatura hřmotného, sprostého a poťouchlého policajta s nařvanou krevnatou papulou; jenže v jeho případě ta karikatura odpovídala pravdě. On totiž byl sprostý a poťouchlý polda a na seržanta ho povýšili z toho jediného důvodu, že kdysi dávno, v roce 1947, čirou a slepou náhodou postřelil prchajícího bankovního lupiče. Revolver spustil naprosto nepředvídaně, když jej vytáhl z pouzdra, to prostě už měl Corey takové štěstí, a střela zasáhla pádícího lupiče do levé nohy. Za což Corey obdržel pochvalu, byl povýšen na seržanta a nechybělo moc k tomu, aby se stal detektivem 3. stupně. To si ale přece jen rozmysleli.

Carella ho neměl rád v roce 1947 a neměl ho rád ani teď; nicméně se usmál, když Corey vstoupil do služebny, a řekl: "Posaď se, Ralphe. Nechceš cigaretu?" a postřelil k němu po stole balíček. Corey ho mezitím pozoroval a uvažoval, co mu hrome může ten taliánskej superparchant chtít.

Carella mu to nehodlal povědět, aspoň teď ještě ne. Carella chtěl vědět, jak to, že se Corey nikdy ani slovem nezmínil o černé herně, kterou má v rajónu na trase pravidelné občůzky, a hlavně jak to, že se o ní nezmínil ani poté, co tam v pátek zabili člověka, a když se tam údajně hrálo ve sklepech, kde ten nebožtík kraloval, a když právě on tu hernu vedl - a to určitě už nějaký čas před tím, než se z něho ten nebožtík stal. A jestli Corey o té herně nic nevěděl, pak Carellu zajímalo, jak to, že o ní nic nevěděl. A jestli o ní věděl, pak zase Carellu interesovalo, proč jako se o ní nikdy nezmínil. Zatím však byl ochoten sedět, na Coreye se usmívat a labužnický s ním pokoušovat cigaretu přesně tak, jak to dělají policajti v televizi.

"Co je, Steve?" zeptal se Corey.

"Nic, jen bych potřeboval, abys mi s něčím pomoh," řekl Carella.

Corey dokázal potlačit výdech plný úlevy, pak se usmál, dal si pořádného šluka z dlouhé chesterfieldky a řekl: "Rád ti helfnu se vším, co bude v mejch silách. Oč frčí?"

"Jeden můj kámoš je momentálně trochu švorc," řekl Carella.

Corey, který měl už zas cigaretu v puse a právě si hodlal dát dalšího pořádného šluka, uprostřed celé té akce naráz znehybněl a zvedl oči. Přes stůl se setkaly s očima Steva Carelly. Corey byl dost praskaný policajt na to, aby okamžitě poznal, že na něho Carella zahrál gambit. Carellův kámoš, který byl momentálně trochu švorc, nebyl nikdo jiný než Carella sám. A když policajt někomu řekne, že je momentálně tak trochu švorc, obvykle to znamená, že chce kus koláče, nebo že jinak půjde za kapitánem a vyžbleptá mu, co ví o nějakých těch porušovaných předpisech.

"Jak moc je švorc, ten tvůj kámoš?" zeptal se Corey, což znamenalo: Kolik chceš, abys na celou tu věc zapomněl?

"Moc švorc. Je na tom fakt blbě," řekl Carella vážně.

To bylo horší, než Corey čekal. Carella mu zřejmě naznačoval, že si chce z koláče ukousnout větší kus, než na jaký si může detektiv normálně dělat zuby. Detektivové totiž řídili vlastní drobné operace a jako v každé správné armádě se důstojníci nedrali na území vyhrazené prostým vojínům. A vice versa.

"No - a co vlastně má ten tvůj kámoš na mysli?" zeptal se Corey.

"Pomoh bych mu sám," řekl Carella, "jenže nevím přesně jak."

"Teď ti dobře nerozumím," řekl Corey a poněkud znejistěl.

"Ty máš přece jen větší kontakt, jak chodíš na ty občůzky," řekl Carella.

"Jakěj kontakt?" zeptal se Corey.

"On by se ten můj kámoš rád trochu odvázel," řekl Carella.

"Jak to myslíš?" zeptal se Corey a zašilhal. "Jde mu o holky nebo co?"

"To ne."

"Nic nechápu, Steve."

Corey se zatvářil jako tupec, ale rozhodně při tom nic nepředstíral. Dělal mu prostě potíže přizpůsobit se sféře Carellových nárazek. Přišel nahoru do služebny s předtuchou, že si na něho Carella vymyslel bůhvíjakou pitomost, ale pak mu okamžitě došlo, že Carella nechce nic než procenta z úplatků. To ho vcelku ani nepřekvapilo, přestože v revíru se vykládalo, že Carella patří k těm puritánským poldům ze staré školy, kteří neberou. Takové puritánské poldy, kteří nebrali, poznal Corey už dřív. Jakmile ale člověk tyhle puritánky chvíli sledoval a nakoukl jim do karet, ukázalo se, že taky berou, jenže pěkně potichu a nenápadně - v tom byl celý ten rozdíl. A tak se domníval, že si chce Carella jen ukousnout z koláče, což by bylo celkem v pořádku, pokud by pak zas ukázal záda a pokud by nároky nebyly příliš přehnané. Znejistěl ale, když Carella řekl, že je moc švorc, poněvadž začal mít vítr, že ho snad Steve chce zmáčknot trochu moc tvrdě. Pak ale zas měl dojem, že Carella zakormidloval do klidnějších vod, když se zmínil, že by tomu kámošovi pomohl sám, takže Corey na okamžik zauvažoval, jestli nějaký Carellův kámoš opravdu neexistuje. Když mu ale Carella nakonec řekl, že by se ten kámoš rád trochu odvázel, znova ho napadlo, že ten Carellův kámoš je docela určitě Carella sám, jak si to myslel hned od začátku. Z toho pak došel k závěru, že od něho Carella nechce nic jiného, než aby ho dal piánko do kupy s některou štetkou ze svého rajónu, s níž se z občůzek dobře zná, což by pro něho byla maličkost, prkotina, nic. Jenže vzápětí Carella řekl, že o holky nejde.

"A jak jako by se ten tvůj kámoš rád odvázel?" zeptal se Corey a slovo kámoš zdůraznil, aby dal najevo, že je mu jasné, že Carellův kámoš je ve skutečnosti Carella sám.

"No že by si třeba zahrál karty," řekl Carella. "Nebo kostky. Cokoli, na čem by moh nějakou menší částkou participovat a rychle si pomoci k větším penězům."

"Jo takhle," řekl Corey. "Už chápu."

"Hmm."

"Jako že by si rád zahrál - tos myslel tím, že by se rád trochu odvázel?"

"Hmm."

Oba zmlkli.

Corey si dal dalšího šluka.

Carella čekal.

"Hele, Steve," řekl Corey po dlouhé pauze, "já fakt teda nevím, jak bych moh tomu tvému kámovi Helfnout."

"Nevíš o ničem?"

"Bohužel ne."

"To je teda směla," řekl Carella.

"To je. Ale já v rajónu momentálně opravdu žádné hazard nemám."

"Nemáš."

"Ne. Aspoň teda nic, o čem bych věděl," řekl Corey a usmál se.

"Hmm"

"Je to tak," řekl Corey a znova si dal šluka.

Znova oba muži zmlkli.

"To je teda blbý," řekl Carella. "Já totiž doufal, že bys moh o nějaký černý herně vědět."

"Teda nevím."

"Jak to vypadá, budu muset nějakou vyčmuchat sám," řekl Carella a zazubil se. "Což samozřejmě může být dost drahejší špás, poněvadž na tom budu muset pracovat ve volném čase."

"Hm, to jo," řekl Corey. "Já ti rozumím, jak to myslíš."

"Hm-mm."

"Moh bych se... no... moh bych se snad po něčem poptat. Tady v okolí. To snad by šlo. Možná že by někdo z mládenců o něčem věděl."

"Hm, ani bych neřek, že mládenci budou vědět o něčem, o čem bys nevěděl ty taky, Ralphe. Nezdá se ti?"

"No někdy, člověče..." řekl Corey. "To bys byl překvapený."

"Hm, možná že jo."

"Cos říkal?"

"Že bych možná byl překvapený."

"Tak teda jo," řekl Corey a vstal. "Poptám se po okolí, Steve, a uvidím, co pro tebe můžu udělat."

"Sedni si ještě na moment, Ralphe," řekl Carella. Usmál se. "Nechceš ještě cigaretu?"

"Už ne, děkuju. Snažím se to kouření omezit."

"Ralphe," řekl Carella, "nechtěl bys mi něco povědět o té černé herně ve sklepě na South Fifth? V čísle 4111?"

Tak jsem mu, to přece jen naservíroval po lopatě, pomyslel si Carella. Coreyho tvář se však nezměnila ani v nejmenším, nemrkl ani okem, prostě jen seděl naproti Carellovi, škaredě se na něho chvíli díval a pak se zeptal: "V čísle 4111?"

"Hm-m," řekl Carella

"Na South Fifth?"

"Hm-m"

"O žádný černý herně, o který mluvíš, nic nevím, Steve." Corey vypadal, jako když ho to doopravdy zajímá. "To jako tam hrajou karty?"

"Ne. Kostky," řekl Carella.

"Budu to tam muset zajít omrknout. Je to můj rajón, to máš pravdu."

"Proto to říkám. Posad se, Ralphe, ještě jsme neskončili."

"Já myslím..."

"Já vím, jen se posad," usmál se Carella znovu. "Tak podívej, Ralphe: chlápek, co z té herny profitoval, skončil se sekerou zaseknutou v hlavě. Jmenoval se George Lasser a byl v tom činžáku domovníkem. Znáš ho, Ralphe?"

"No jasně."

"Myslím, že ta vražda s tou hernou nějak souvisí, Ralphe."

"Myslíš?"

"Jo, myslím. A v tom případě je to najednou setsakra vysoká hra, nezdá se ti? V tom případě jde o hru, která má co dělat s vraždou."

"To asi jo. Jestli teda mezi těma dvěma věcmama opravdu nějaká souvislost je."

"Ralphe, jestli zjistíme, že tahle souvislost existuje, a jestli se ukáže, že někdo od policie záměrně potlačil informaci o tom, že ve sklepě čísla 4111, kde zavraždili chlapa, existuje černá herna - pak to může být zatraceně moc vážný, Ralphe."

"No to jistě."

"Věděl o té herně, Ralphe?"

"Nevěděl."

"Ralphe?"

"No co?"

"My si to zjistíme."

"Steve?"

"No co?"

"Nedělám poldu od včerejška, to snad víš. A hovno sráče neposere, to bys měl vědět taky, jasný?" zasmál se Corey.

"Chlap, co tu černou hernu ved, je po smrti. Kdybych z té herny bral podíl, Steve, a říkám jen kdybych-kdybych já z té herny bral podíl, jedinej, kdo by o tom kromě mne věděl, by byl chlap, co tu hernu ved, jasný? A ten je po smrti, Steve. Zabítej sekerou, Steve. Takže co to na mě hraješ?"

"Ty se mi nelíbíš, Coreyi," řekl Carella.

"To vím."

"Nelíbil ses mi už v tom momentě, kdy jsem tě uviděl prvně."

"To vím taky."

"Jestli v tom seš namočený..."

"Nejsem."

"Jestli v tom seš namočený, Coreyi, jestli mi ztěžuješ práci, jestli chceš tenhle případ nějak zatloukat..."

"O žádný černý herně nic nevím," odsekl Corey.

"Jestli víš a jestli zjistím, žeš věděl, přimáčknu ti zadek do mlejnků na maso, Coreyi. A semelu tě v něm tak, že tě vlastní máma nepozná."

"Dík za vejstrahu," řekl Corey.

"A teď už hergot vypadni."

"Tys námňák vyrost, ty detektive," odfrkl Corey a vyšel ze služebny.

Usmíval se.

Ale zadek se mu stahoval.

Nájemníkům z činžáku na periférii, kde nebydlí žádná smetánka, je srdečně jedno, jestli poldové případy, na jejichž objasnění pracují, vyřeší nebo ne. Jde to dokonce tak daleko, že kdyby někdo v kterémkoli činžáku a v kterékoli roční době provedl průzkum veřejného mínění, se vši pravděpodobností by zjistil, že devětadevadesát procent nájemníků by zajásalo, kdyby se všichni poldové na světě v tu ránu propadli do země. No, o dubnu to možná neplatí. V dubnu je vzduch jak ze sametu, fouká voňavý větřík a mezi lidmi převládá bratrská láska, dokonce i k policajtům. V dubnu by nájemníci možná jen vyjádřili přání, aby všechny poldy ve městě porazil autobus a zmrzačil je, ale nezabil.

Jenže teď byl leden.

Cotton Hawes dostával zabrat.

Předně ho ten chlap nechtěl do sklepa vůbec pustit.

Viděl toho člověka prvně v životě. Byl to chlap jak hora, mohlo mu být tak šedesát, a mluvil s evropským přízvukem, který ale Hawes nedokázal blíž určit. Stál nahoře na schodech vedoucích do sklepa a pořád chtěl vědět, co chce Hawes - a všechno jako by na něm bylo svým způsobem dokonalé: obrovská hlava s čupřinou vzpurných, pískově rezavých vlasů; nos jako cibule, velké modré oči, energická ústa a tvrdá čelist, silný krk a široká ramena a hrudník, svalnaté paže a ruce jak lopaty - dokonce i modrý rolák pod montérkami s měděnými knoflíky, to všechno na něm hrálo tak perfektně dohromady, jako by toho člověka vytesal sochař s vynikajícím smyslem pro úměrnost a proporce.

"Já jsem od policie," řekl Hawes. "Chci se na ten sklep ještě jednou podívat."

"Ukažte mi odznak," řekl muž.

"A kdo jste vy?" zeptal se Hawes.

"John Iverson, jestli se ptáte na jméno. Správce z vedlejší budovy - z čísla 4113."

"Jak to, že jste tady, když děláte správce tam?"

"Pan Gottlieb - to je domácí - mě žádal, abych tu pár dní vypomoh. Dokud nesežene někoho, kdo by tu práci dělal místo George."

"S čím vypomoh?"

"No abych tu topil, ráno abych vyvalil popelnice před barák... totéž, co dělám vedle." Iverson se odmlčel. "Ukažte mi ten odznak."

Hawes mu strčil před oči placku a pak řekl:

"Já tu dneska budu u vás v budově skoro celý den, pane Iversone. Nějaký čas tady ve sklepech a pak půjdu vyslýchat nájemníky."

"Prosím," řekl Iverson, jako by Hawesovi uděloval povolení k tomu, že může v budově zůstat.

Hawes to ponechal bez komentáře. Bez dalších řečí se vydal do sklepa a Iverson ho tam po schodech následoval.

"Stejně musím zkontrolovat topení," řekl skoro vesele a šel rovnou k černému litinovému kotli stojícímu až v rohu.

Podíval se na tlakoměr, pak se chopil lopaty, opřeně o stěnu příhrady s uhlím, a její dobřela ohlazenou ocelí zvedl dvířka kotle. Naházal do topeniště dvanáct lopat uhlí, znova lopatou dvířka zavřel, postavil lopatu ke stěně a pak se o stěnu opřel sám. Hawes ho pozoroval z druhého konce sklepa.

"Jestli máte ještě něco na práci," řekl, "nenechte se ode mne zdržovat."

"Teď žádnou práci nemám," řekl Iverson.

"Myslel jsem, jestli nechcete taky jít do vedlejšího domu zkontrolovat topení."

"To už jsem udělal, než jsem šel sem," řekl Iverson.

"Ach tak. Aha..." Hawes pokrčil rameny. "Co je to tady vzadu?" zeptal se.

"To tady měl George ponk."

"Co na něm dělal?"

"Všecko možný, různý drobnosti," řekl Iverson.

Hawes si ponk důkladně prohlédl. Stála na něm jakási kulhavá židle a vedle ní ležela skoro hotová výztuha, která jí zřejmě měla znovu pomoci na nohy. Na sklepní zdi nad ponkem visely tři police, všechny zaprášené a plné mističek a plechovek, ve kterých byly hřebíky, šrouby a vše další, co se chodí kupovat do železářství. Hawes se na police podíval ještě jednou. Nebyly zaprášené všechny, jak se mu v první chvíli zdálo. Z té prostřední byl prach setřen.

"Byl tu někdo od toho pátku?" zeptal se Iversona.

"Pochybuj. Nikoho by sem dolů nepustili. Oni to tu fotografovali, víte?"

"Kdo?"

"No policie."

"Aha," řekl Hawes. "A dneska ráno tu někdo byl?"

"Od policie ne, to ne."

"A někdo z domu?"

"Nájemníci sem choděj v jednom kuse," řekl Iverson. "Je tady totiž pračka - stejně jako u nás v baráku. Teda vedle."

"Kde je? Ta pračka."

"No tamhle. Ne, tam ne - za váma."

Hawes se otočil a uviděl pračku stojící u zdi. Příklop byl otevřený. Šel k ní a prohlédl si ji.

"Takže dneska ráno mohl sem dolů přijít kdokoli, je to tak?" zeptal se. "Použít pračky."

"No jistě," řekl Iverson.

"Viděl jste, že tu dole někdo byl?"

"Samozřejmě. Nájemníci. Spousta jich tu byla."

"A kteří to byli? Vzpomněl byste si?"

"To asi ne."

"Zkuste to."

"To si takhle nevzpomenou," řekl Iverson.

Hawes něco zabručel, ale tak, že to skoro nebylo slyšet, a vrátil se k ponku. "Lasser tu židli spravoval?" zeptal se

"To nevím," řekl Iverson. "Asi jo, nejspíš. Když ji měl postavenou na ponku, tak ji asi spravoval."

Hawes se znova podíval na prostřední polici. Docela určitě z ní někdo otřel prach. Vytáhl ze zadní kapsy kapesník, rozprostřel si ho přes dlaň a povytáhl jednu ze zásuvek, které byly pod deskou ponku. Šuple bylo plné starých tužek, bylo tam pravítko, připínáčky, měkký klempířský drát, zlomená šuplera, izolační pásky a uprášená krabička hmoždinek. Hawes zásuvku zavřel, ale... zastrčil ji do ponku jen napůl, dál to někde vázlo. Znova ji vytáhl, s mírným zaklením šel do kolen a vlezl pod ponk. Podíval se nahoru na šuple. Klempířský drát se namotal na jednu z příček dřevěného lůžka a zásuvka se v tom místě zaklínila. S jednou rukou na podlaze sklepa, skoro až u pravé zadní nohy ponku, sáhl Hawes vzhůru a prachem vcepal svíjející se drát zpátky do zásuvky. Potom vylezl zpod ponku, oprášil si kalhoty a zásuvku zavřel.

"Je tu někde kohoutek?" zeptal se.

"Tamhle u pračky," odpověděl Iverson.

Přestal se zajímat o ponk a šel ke kohoutku, který byl až na protější zdi. V cementové podlaze pod ním byl malý odpadový kanálek, zakrytý mřížkou. Hawes zůstal stát s jednou nohou na mřížce, otočil kohoutkem a začal si mýt ruce kouskem prádelního mýdla, které leželo na umyvadle.

"Tady ve sklepe se člověk ušpiní raz dva," poznamenal Iverson.

"To jo," odpověděl Hawes.

Osušil si ruce kapesníkem a vylezl ze sklepa. Z budovy zamířil k nejbližšímu nároží, kde byla cukrárna s telefonní budkou. Z ní zavolał do policejní laboratoře a požádal, aby mu dali k telefonu poručíka Sama Grossmana.

"Haló?" ozval se Grossman.

"Ahoj, Same. Tady Cotton Hawes. Poslyš, jsem na South Fifth, zrovna jsem vylezl ze sklepa. Řekli mi tu, že tady byli mládenci od vás a že to v tom sklepe fotografovali."

"Hm, to je možný," řekl Grossman.

"Same, máš tam nějaký fotky, na kterejch je ponk toho zavražděnýho?"

"Kterej to je, Cottone? Kterej případ?"

"No ta vražda sekerou. South Fifth číslo 4111."

"Jo, už vím. Jasně. Říkáš ponk, jo? Hm, na některejch by ten ponk měl bejt. Proč?"

"Už ses na ty fotky díval?"

"Jen letmo. Přišel jsem do farchy teprv před momentem. Můj brácha se včera večer ženil."

"Gratuluju," řekl Hawes.

"Díky. A co jako má bejt s tím ponkem?"

"Podívej se na ty fotky znova," řekl Hawes. "Nevím, jestli to na nich bude nebo ne, ale nad tím ponkem jsou tři police. Z té prostřední někdo otřel prach. Pěkně čistě. Perfektně."

"Fakt?"

"No fakt."

"Tak to se na to podívám," řekl Grossman. "Jestli na těch fotkách bude něco vidět, spolehni se, že si na to posvítím."

"Dáš nám vědět, Same?"

"Kdo na tom případu dělá s tebou?"

"Steve Carella."

"Fajn, ozvu se ti. Moment ještě - seš tam, Cottone?"

"Jsem."

"Může to chvíli trvat."

"Jak to myslíš?"

"Budu tam dolů muset někoho poslat, aby to tam znovu prohlíd a pořídil další fotky. Bude to možná chtít i nějaký zkušky."

"No dobře, hlavně nám dej vědět."

"Spolehni se. Tak zatím"

Hawes zavěsil a vrátil se do budovy, kde George Lasser býval domovníkem. Ještě před chvílí se mu do výslechu nájemníků nijak zvlášť nechtělo, ale teď ho to všechno začalo znova zajímat. Někdo otřel prach z té prostřední police a on chtěl vědět kdo, on chtěl vědět proč.

Měl smůlu v tom, že patřil k policajtům, kteří na to vypadají, na kterých každý pozná, že jsou od policie. Což je vůbec ta nejhorší věc pro člověka nuceného vyslýchat lidi, kteří policajty ze zásadních důvodů nemají rádi. Hawes měl metr osmdesát osm a vážil pětadevadesát kilo. Měl modré oči, hranaté lícní kosti a bradu s malým důlkem uprostřed. Vlasy měl zrzavé, kromě jediného pramene nad levým spánkem, kam ho kdysi bodli nožem a kde mu narostly kuriózně bílé šediny - poté, co se rána zhojila. Měl rovný, nezlomený nos a příjemná ústa se širokým spodním rtem; věčně se ale tvářil trochu arogantně, dokonce i tehdy, když měl docela dobrou náladu. Když začínal nájemníky z činžáku vyslýchat, zrovna moc dobrou náladu neměl, a ta nepříliš dobrá nálada se ještě podstatně zhoršila, když obešel bezmála tři patra a všude mu odpovídali na půl huby a vůbec se na něho kabonili krajně rozmrzele.

Teď bylo poledne a měl už hlad, ale chtěl mít komplet odbyté i to třetí patro, než vyrazí na oběd, aby si na odpoledne nechal už jen pohovory ve zbývajících třech patrech. V každém poschodí byly čtyři byty - a už vyslechl nájemníky z bytu 3A a 3B, takže v této chvíli mu zbývaly byty 3C a 3D a dvanáct dalších nájemníků ve čtvrtém až šestém poschodí včetně. Náramná zábava, pondělek při ní člověku uteče jak voda. Hláška o něm se po budově bleskově rozšířila v okamžiku, kdy vyšlápl schody před domem a vešel do vestibulu, kde bylo smradu jak v psinci. Od téhle chvíle už každý v celé budově věděl, že se na scéně objevil fízl, což nikoho ani příliš nepřekvapilo vzhledem k tomu, že starému Georgiemu Lasserovi někdo minulý pátek odpoledne rozčísil hlavu sekerou. Fízly neměl nikdo rád, a zvlášť ne v pondělí, a zvlášť ne v lednu, a tak to také Hawesovi dali jaksepatří spolknout a nikdo mu v ničem jeho kalvárii neulehčil.

Zaklepal na dveře bytu 3C, a když se nikdo neozval, zaťukal znova. Už se chtěl přesunout k bytu 3D, když se za dveřmi ozval čísi hlas a zeptal se: "To seš ty, Georgie?"

Byl to mladý a dost slabý hlas. Hawese v první chvíli napadlo, že je to snad nějaký nemocný člověk, a když se ke dveřím vracel, napadly ho ještě další dvě věci. Předně: když kdekdo v domě ví, že se na scéně objevilo rameno spravedlnosti, proč se hlas v bytě 3C ptá, jestli je to Georgie? A za druhé: který Georgie? Jediný Georgie, na kterého si Hawes v tom okamžiku vzpomněl, byl ten zabitý - George Lasser.

Znova na dveře zaťukal.

"To seš ty, Georgie?" zeptal se hlas.

Pořád zněl tiše a tlumeně; Hawes zavzpomínal, kde a při jaké příležitosti už podobně znějící hlas slyšel.

"Já," odpověděl. "Georgie."

"Moment," řekl hlas.

Čekal. Slyšel kroky, blížící se ke dveřím. Ať už k nim šel kdokoli, byl bosý. Slyšel, jak záklopka bezpečnostního zámku vyskočila z ocelové destičky přimontované na dveře, jak se s kovovým chřestotem pohnul řetízek, potom ve dveřích dvakrát cvakl obyčejný zámek, jeden západ, druhý západ, a dveře se malounko, na škvíru pootevřely.

"Vy nejste..." řekl hlas, ale to už měl Hawes nohu mezi dveřmi.

Ať za nimi byl kdokoli, pokusil se je zabouchnout, ale přesně v témž okamžiku se do nich Hawes opřel ramenem, vzepřel je a vtláčil dovnitř - a stál v bytě.

V bytě byla skoro tma. Rolety byly stažené, ve vzduchu tkvěl pach moči, zvětralého kouře z cigaret, lidského potu a ještě něčeho. Muž stojící před Hawesem měl na sobě pomačkané proužkované pyžamo. Tvář mu pokrývalo pětidenní strniště a vlasy už doslova žebrały o holiče. Nohy měl špinavé a na prstech a na zubech žluté fleky. V otevřených dveřích za ním Hawes uviděl ložnici a postel se zcuntanými prostěradly. Na posteli ležela dívka. Měla na sobě jen ušmourané nylonové kombiné, vyhrnuté tak vysoko, že bylo vidět zjizvené a zastrupacené stehno.

Kdyby v bytě nic jiného nesvědčilo o tom, že tu bydlí feťák, dívčino stehno poskytovalo jasný důkaz.

"Kdo hergot jste?" zeptal se muž.

"Policie," řekl Hawes.

"To musíte nejdřív prokázat."

"Nehraj si na chytrýho, šmudlo," řekl Hawes a vytáhl z kapsy náprsní tašku. "Jen z toho, co vidím od dveří, vezeš se v maléru už teď."

"Abyste nebyl v maléru vy... pro nezákonné vniknutí do bytu," řekl muž a podíval se na placku, kterou mu Hawes přidržel u nosu.

Potom Hawes schoval tašku do kapsy na zadku a šel rovnou ke kuchyňskému oknu. Vytáhl roletu, otevřel okno a zahoukl přes rameno: "Vy už jste odvyk dejchat, co?"

"Hm, tak vy jste teda pan policajt? A co tu hergot chcete?" zeptal se muž.

"Jak se jmenujete?"

"Bob Fontana."

"A to děvče?"

"Na to se zeptejte jí," řekl Fontana.

"Taky že zeptám, jen co ji tu budu mít. Zatím byste mi to snad moh povědět vy."

"Já už to zapomněl," řekl Fontana a pokrčil rameny.

"Jak dlouho už jste v týhle díře zavřený?"

"Ani vám nepovím. Co je dneska?"

"Pondělí."

"Pondělí? Už?"

"Nebude vám doufám vadit, když sem pustím ještě trochu čerstvého vzduchu?"

"Co si myslíte? Vy patříte k těm pečovatelům o zdravý životní prostředí?"

Hawes vešel do ložnice a otevřel tam obě okna. Dívka na posteli se ani nepohnula. Jak procházel kolem postele, stáhl ji kombiné níž na stehna.

"Co to vidím, pane policajt?" zvolal Fontana. "Prdelka se vám nelíbí?"

"Jak dlouho už je takhle tuhá?" zeptal se Hawes.

"Jak to mám vědět? Nepamatuju se ani, jak se jmenuje."

"Je vůbec živá?" zeptal se Hawes.

"No já doufám. Přece dechává, ne?"

Hawes zvedl dívčino zápěstí a nahmatal puls.

"Tak tak," řekl. "Kdy jste ji naposled přihustil?"

"Co tím myslíte - přihustil? To slovo neznám," řekl Fontana.

Hawes zvedl od plamene očázenou polévkovou lžící, která ležela na křesle u postele.

"A co je tohle, pane Fontana?"

"Mně to připadá jako lžice. Někdo tu možná jed polívku."

"Fajn - tak kde to máte?"

"Co kde mám? Tu polívku?"

"Sajrajt, pane Fontana. Taky se tomu říká droga. Dro-ga."

"Jo tak - kvůli tomuhle jste sem přišel?"

"Sajrajt vám došel, co? Kde nic tu nic, co?" zeptal se Hawes.

"No vlastně - podívejte - já nevím. Koukám, že vy se ptáte a hned si sám na ty otázky odpovídáte."

"Jak je ráčená libost," řekl Hawes. "Tak to vemem od podlahy. Jak dlouho v tomhle bytě jste?"

"Od Silvestra."

"Jste oslavoval, co? A to děvče?"

"To děvče je má sestra. Nebuzerujte," řekl Fontana.

"Jak se jmenuje?"

"Louisa."

"Louisa Fontanová?"

"Jo."

"Kde bydlí?"

"Tady, kde by bydlela?"

"A vy?"

"Taky tady."

Hawesův pohled Fontanovi neušel.

"A ty prasečkářský myšlenky laskavě pusťte z hlavy, pane policajt. Já spím tady na gauči."

"Kolik je jí let?"

"Dvaadvacet."

"A vám?"

"Šestadvacet."

"Jak dlouho máte návyk?"

"Jakej návyk? Co tím myslíte? To slovo já neznám. Jestli mi máte co přišít, tak mi to přišijte. Jestli ne, tak hergot koukejte vypadnout."

"Proč? Vy někoho čekáte?"

"Jo, prezidenta Johnsona. Má si sem přijít podebatovat o našich vztazích s Rusama. Chodí ke mně každý pondělí na oběd."

"Kdo je Georgie?" zeptal se Hawes.

"To nevím. Kdo je Georgie?" Jakej Georgie?"

"Když jsem zaklepal, zeptal jste se, jestli jsem Georgie."

"Fakt?"

"Georgie - jak dál?"

"Georgie Jessel. Ten sem taky chodí každý pondělí: S panem prezidentem."

"A není to náhodou jinej Georgie?" zeptal se Hawes. "Když dovolíte, tak vám tu trochu prohrabu tyhle šuplata."

"Heleďte, radši abyste si přines povolení k domovní prohlídce, než mi tu rozbordelíte spodní prádlo," prohlásil Fontana.

"Klidně, jenže to nás staví před menší dilema," řekl Hawes. "Možná že byste mi s ním moh pomoci."

"Beze všeho. Já rád. Kdykoli. Když jde o pomoc zákonu," řekl Fontana a zakoulel očima.

"Na to, že je někdo narkoman - na to žádnéj zákon neexistuje, to snad víte, ne? Nebo byste aspoň měl vědět."

"Já ani nevím, co to narkoman je."

"Existuje ale zato zákon proti přechovávání jistého, přesně stanoveného množství drog. A to je to naše dilema, pane Fontana. Nemůžu vám nic přisít, dokud vám přechovávání nedokážu. No a přechovávání vám dokázat nemůžu, dokud u vás neudělám prohlídku. A tu zas nemůžu udělat bez povolení. Jenomže když se rozjedu dolů do města pro povolení, než se vrátím, spláchnete mi všechno, co tu máte a co mě zajímá, do záchodu. Tak jak to teda mám udělat?"

"Co kdybyste šel domů a vyspal se z toho?" zeptal se Fontana.

"To se ví, když vám tu provedu prohlídku bez povolení a najdu vám tu šest liber neřezaného heroinu..."

"Houby s voctem."

"...nebude se nikdo moc starat o to, jestli jsem to povolení měl nebo ne, to je vám taky jasný, ne?"

"A kdo by si vůbec dělal nějaký starosti? Z koho si tu chcete utahovat, pane policajt? Naposled jsem tady v okolí viděl poldu, kterej měl povolení k domovní prohlídce... no, to bylo na svatýho Dyndy, což nebylo nikdy, jak račte vědět, jestli jste zamlada chodil do kostela. Vy už si tak děláte starost s nějakým povolením, nechťěte mě rozesmát. Nejdřív mi tu vylomíte dveře a pak mi začnete vykládat, co je a co není legální? Cha-chá!"

"Nikdo vám dveře nevylomil, pane Fontana."

"Ne, jen jste mezi ně vrazil nohu a pak se do nich opřel ramenem, toť vše. Podívejte, já poldy znám. Vy mi ten kvartýr stejně prošťracháte, tak co kolem toho máme tancovat a okecávat? Koukejte s tím bejt brzo hotov, ať zas můžu jít chrápat."

"Víte co, pane Fontana?"

"No co."

"Já bych řek, že tu žádnéj sajrajt nemáte."

"Teď jste káp božskou, pane policajt."

"Jinak byste mě k tý prohlídce tak horlivě nepobízeli."

"Má poklona, tomu říkám intelekt. Podívejte ale, jestli jste tu skončil, co kdybyste takhle vypadnul?"

"Proč? Nechcete, abych tu byl, až přijde Georgie?"

"Už jsem vám řek, chci znova hupnout do postele."

"Na gauč, ne?"

"Jo vidíte - na gauč," řekl Fontana. "Fakt je to má ségra, nebuzerujte s tím pořád."

"Jak se jmenuje?"

"Lois."

"Před momentem jste řek Louisa."

"Řek jsem Lois."

"Že jste s takovým gustem mluvil o prdelce. Když teda je to vaše sestra."

"No a jak jsem to měl říct? Že je to má ségra, to ještě neznamená, že je to Panenka Maria. Holky maj prdelky jedna jak druhá, no ne?"

"Vy jste miláček, pane Fontana. Kdy jste se naposled koupal?"

"Hele, kdo vlastně jste? Policajt nebo městskej hygienik? Jestli jste skončil, tak spánembohem. Už je mi ze všech těch nesmyslů nanic."

"A co kdybych vám řekl, že Georgie dneska nepřijde?"

"Ne?"

"Ne. A co kdybych vám řekl, že nepřijde už nikdy?"

"Proč ne?"

"Hádejte." "

"Tohle je nejstarší chyták, jakej znám, pane policajt. Vy chcete, abych řekl ,Georgie nepřijde, poněvadž ho zašili, a vy řeknete ,A zač ho zašili?' Jenže to já vám nežeru, pane policajt."

"Tak to zkuste naschvál jinak. Jen tak pro srandu," řekl Hawes.

"Proč nepřijde?"

"Poněvadž je mrtvej. Teda Georgie."

Fontana neřekl nic. Mlčky se na Hawese podíval a pak si otřel pusou dlaní.

"Je to tak," řekl Hawes. "Mrtvej jak makrela."

"Na to vám neskočím," řekl Fontana.

"Podívejte, vy jste v tomhle bytě od Silvestra," řekl Hawes. "To bylo úterý. A Georgie to schytl v pátek."

"Kdy v pátek?"

"Odpoledne. Tak nějak mezi jednou a druhou, blíž to určit nemůžem."

"A kde?"

"Dole ve sklepě," řekl Hawes.

"Co hergot Georgie dělal dole ve sklepě?" zeptal se Fontana.

Hawes do něho zabodl oči.

"Čekám, až mi odpovíte," řekl Fontana.

"Georgie Lasser?" řekl Hawes. "Čekáte přece na...?"

Fontana se usmál.

"Vedle jak jedle, pane policajt," odpověděl.

Když u něho Hawes zaklepal na dveře, myslel Bob Fontana, že ho jde navštívit nějaký Georgie. Byla to směla, že Georgie, na něhož čekal, byl někdo jiný než mrtvý Georgie Lasser, poněvadž to by znamenalo, že Lasser byl zapletený do obchodování s drogami, a to zas by vysvětlovalo spoustu věcí. Drogy jsou na celém světě velký kšeft, větší než

prostituce a hazardní hry, de facto je to asi vůbec největší celosvětově rozšířený ilegální obchod, pokud jde o energii, která je na jejich pašování a distribuci vynakládána, a pokud jde o kapitál, který to vynáší. Jakmile se někdo připlete do kšeftu s drogami, dá se od něho čekat cokoli včetně sekery zaseknuté do hlavy. A proto to byla směla, že Bob Fontana nečekal na Georgieho Lassera, ale na nějakého jiného Georgieho. Kdyby byl Lasser lifroval drogy, mohli mít policisté další kolík, na který se dá pověsit klobouk, jak praví pořekadlo. Takhle ale museli nechat na hlavě a byli tam, kde předtím.

Pro všechny případy, a také aby z toho nevyšel tak docela naprázdno, rozhodl se Hawes, že v bytě počká, dokud se ten Georgie Bůhvíjakdál neukáže. Den už byl stejně napůl ztracený, a tak si vzal do hlavy, že by snad mohl - když nic jiného - zabásnout aspoň lifrovače drog, čímž by značně pomohl přepracovaným kolegům z městského Protinarkotického oddělení. Jedná potíž byla v tom, že v celé budově kdekdo věděl, že ve třetím patře je fízl. U Bobbyho Feťáka v bytě, chceme-li to upřesnit. Což koneckonců mohlo dát odpověď na otázku, proč se Georgie to odpoledne neobjevil vůbec.

Hawes v bytě zkejsnul a čekal na Georgieho skoro do tří hodin. Pořád znova se Fontana vyptával, jak se Georgie jmenuje příjmením, ale Fontana ho stejně vytrvale posílal do horoucích pekel. Hawes v bytě udělal prohlídku a přesně podle očekávání nenašel nic než spoustu špinavých ponožek.

V půl třetí se dívka probudila. Hawes se jí zeptal, jak se jmenuje, a dívka řekla, že Betty O'Connorová. Zeptal se, jak je stará, a dívka řekla, že jí je dvaadvacet, což znamenalo, že Fontanovi nemohl přistít ani mravní rozvracení mladistvých. Ve dvě třicet pět se dívka Hawese zeptala, jestli jí dá cigaretu. Hawes jí nabídl a připálil jí. Nato se ho dívka zeptala, jestli už přišel Georgie. Fontana ji rychle informoval, že Hawes je od policie. Dívka si Hawese pátravě změřila a začalo jí svítat, že je asi v nějakém maléru, jenomže si nebyla tak docela jistá v jakém, poněvadž se právě vrátila z dlouhé cesty nad bělostně a hebce zasněženými kopci, kterou podnikla na zádech obrovitých purpurových labutí; ovšem policajt, to znamená malér, a když se člověk dostane do maléru, pak udělá nejspíš to, co ho naučila maminka.

"Hele, nechceš si to se mnou rozdat?" zeptala se Hawese líbezně jak vrkavá holubička.

Byla to ta nejlepší nabídka, jakou za celý den dostal, to určitě. Nicméně ji odmítl. Raději z bytu vypadl, vyslechl v budově zbývající nájemníky a domu dorazil až večer, v sedm třicet pět.

Zatelefonoval Carellovi a pověděl mu, že našel tři police. Dvě zaprášené a jednu čistou.

6

Ten týden už si Carella ani Hawes s případem George Lassera moc nelámali hlavu až do pátku, kdy do služebny zavolal Danny Gimp a požádal Carellu o schůzku. Do toho dne pracovali každý zvlášť na vyšetřování několika dalších naléhavých prkotin, o které nikdy není nouze.

V revíru například existoval jakýsi muž, který neustále telefonoval různým a všelikým dámám, rozprávěl s nimi oplzlé řeči a vysvětloval jim, co by s nimi rád dělal, přičemž zřejmě používal výrazů, které i ty nejotrolejší dámy odmítaly policii opakovat. V krátkém časovém rozmezí mezi úterním a pátečním dopolednem vyslechl Carella stížnosti čtrnácti žen, které byly tímto způsobem telefonicky pozuráženy. Ve stejné době vyslechl i dvaadvacet řádově jiných telefonátů z revíru, čímž se držel v těsném závěsu za Hawesem, který jich vypočetl sedmadvacet. Tyto stížnosti se vyznačovaly širokým tematickým rejstříkem: od jednoduchých a nicotných hloupostí, jako je zbití manželky (pravda, pro zmlácenou manželku to zrovna dvakrát nicotná hloupost není, ale pro detektiva, který se potýká s případy vražd, je to otrava), přes vloupání, nedovolené shromažďování, přepadení, prostituci (přestože existuje speciální mravnostní oddělení), krádeže aut (přestože existuje speciální oddělení pro krádeže motorových vozidel) až po kočku, která vylezla na televizní anténu a nechtěla slézt dolů (pochůzkáři, který se ji pokusil sundat, šeredně podrápala obličej a ruku) a mnoho dalších podobně utěšených či méně utěšených happeningů.

Jedním z nejutěšenějších happeningů byla dívka, která se vysvlékla do kalhotek a do podprsenky ve čtyřstupňové lednové zimičce a šla si zaplavat do jezírka v Grover Parku. Jelikož se zmíněné jezírko nacházelo na obvodě spadajícím pod 87. revír a jelikož neurvalý dav začal ohrožovat pochůzkáře, který se polonahou dívku pokusil zatknout, skončilo to telefonátem do služebny pátracího oddělení a žádostí, aby na místo byl vyslán detektiv, takže se Carella chtěl nechtě pokochat pohledem na hezkou holku drkotající zuby ve spodním prádle.

Jedním z méně utěšených happeningů byla lednová válka mezi dvěma pouličními gangy, událost v lednu poměrně vzácná, poněvadž většina gangů si svá válečná tažení šetří na staré dobré letní časy, kdy jsou bojovníci patřičně rozhořčeni a kdy pach rozpařeného těla představuje něco jako dodatečnou tajnou zbraň. Sedmáctiletý chlapec zůstal ležet u kandelábru v kaluži krve a křečovitě si přidržoval vnitřnosti v břiše, celý bez sebe i z toho, že celá ta horda jeho vrstevníků - včetně pihaté pubertální holky, kvůli níž válka vypukla -, stojí kolem a bezostyšně přihlíží, jak mu lezou střeva. Doktor přes chlapce přehodil plachtu, ale tou krví prosákla téměř okamžitě a po asfaltu se začal rozlékat žlutý šlem připomínající hnis - a Carellovi se zvedl žaludek. To byl jeden z těch méně utěšených happeningů.

Hawes si zase vypočetl poslední slova umírajícího a pokusil se z něho vypáčit svědectví, které by obstálo u soudu, ale muž pořád jenom plival krev na polštář, poněvadž měl hrudník na čtyřech místech proražený sekáčkem na led.

Potom se ale přece jen posadil rovně, upřel na Hawese oči, provolal Tati, tati posledním sevřením umírajícího si přitáhl Hawese k sobě a naplival mu krev na rameno sportovní bundy. Hawes krev jakž takž smyl v kuchyňce malého apartmá a pak pozoroval mládence z laboratoře, jak všechno kolem posypávají práškem, aby mohli sejmut otisky prstů.

O hodinu později vyslechl vyřeštěného a vyděšeného klenotníka jménem Morris Seigel, který byl už dvacet let majitelem obchodu na Ainsley Avenue, kterýžto obchod byl posledních patnáct let z těch dvaceti pravidelně třikrát ročně přepaden. Tentokrát lupič vpochodoval do klenotnictví krátce po poledni, ve dvanáct třicet, nacpal všechno, co našel, do velké plátěné tašky, kterou si přinesl s sebou, a potom, poněvadž se mu patrně nelíbilo, jak Seigelovi sedí

hlava na krku, zmlátil ho pistolí tak, že teď Hawes mluvil s člověkem, kterému roztráštěné brýle visely nakřivo z krvácejícího obličej a slzy na tvářích se mu mísily s kapkami krve.

Zavolali ho telefonicky k člověku, který spadl do kolejiště podzemní dráhy na rohu Seventeenth a Harris Street; zapsal si stížnost majitele zmrzlinářství, který bědoval, že mu někdo vyrval aparát z telefonní budky přímo v podniku a utekl s ním; přijal tři hlášení o pohřešovaných dětech a naslouchal v telefonu muži, který do mluvítko hystericky hýkal: "Má stará je v posteli s cizím chlapem! Má stará je v posteli s cizím chlapem!"

Nevěděli těch pár dní, kde jim hlava stojí.

V pátek dopoledne, desátého ledna, zavolal Danny Gimp a chtěl k telefonu Steva Carellu, který se právě hezky popořádě chystal navštívit literární agenturu, odkud volali, že jim někdo ukradl dva psací stroje, jakousi mašinu, která si stěžovala, že ji obtěžuje voyeur, a vedoucího samoobsluhy, který hlásil, že mu někdo krade peníze přímo ze šuplíku markovací pokladny.

"Něco bych možná měl," řekl Danny.

"Můžu se sejít hned teď?" zeptal se Carella.

"Jsem ještě v posteli."

"Tak kdy teda?"

"Dopoledne."

"V kolik?"

"Ve čtyři," řekl Danny, "na rohu Fiftieth a Warren Avenue."

V 9.27 odešel Carella ze služebny, aby navštívil všechny ty tak či onak navštívené a postižené stěžovatele, a doufal, že do čtyř odpoledne by s tím mohl být hotov. Řekl ahoj Hawesovi, který se rozhodl, že zajede za rodinným lékařem Lasserových do New Essexu, a právě se do telefonu dohadoval s Davem Murchisonem z přízemí, jestli si může vzít policejní sedan.

"Hej," houkl na něho Carella. "Říkám ti ahoj."

"Měj se - ještě se dneska uvidíme."

"Doufejme, že Danny s něčím přijde."

"No doufejme," řekl Hawes a zamával Carellovi, procházejícímu dvířky v laťkovém brlení.

Pak ale znovu obrátil pozornost na telefon a znovu začal řvát na Murchisona. Murchison vozy nekupuje a z prstu si je nevycucá - jo tak? To mu teda pěkně děkuje! Dále mu Hawes řekl, že má vlastní vůz v opravně s poruchou na rozdělovači, ale Murchison jak mezek trval na tom, že všechny sedany patřící 87. pátracímu oddělení někam vyjely, nebo si je na dopoledne už někdo rezervoval, takže nemůže Hawesovi žádný uvolnit, i kdyby si na něho Hawes přivedl policejního ředitele nebo třeba i starostu. Hawes ho za to poslal ke všem čertům. Když odcházel z policejní budovy cestou na nádraží, nasupeně prošel kolem domácí telefonní ústředny a tabule s rozpisy směn a neřekl Murchisonovi ani slovo. Murchison, kterýž měl plné ruce práce s přepojováním hovorů, si ani nevšiml, že Hawes jde kolem.

Doktor Ferdinand Matthewson byl stařec s mohutnou lví hřívou bílých vlasů, dlouhým nosem a kultivovaným hlasem, který se trochu sykavě prodíral ze škvíry mezi sešpulenými rty. Měl na sobě černé šaty a ze sepjatých rukou, pokrytých hnědými skvrnami stařecké keratosis, si udělal stříšku vztyčenou nad bradou a ústy. Seděl ve velké klubovce z hnědé kůže a upřeně a podezíravě Hawese pozoroval.

"Jak dlouho je už paní Lasserová nemocná?" otázal se Hawes.

"Od roku 1939," odpověděl Matthewson.

"Přesněji byste to nevěděl?"

"Od září 1939."

"Ten její nynější stav... jak byste ho charakterizoval?"

"Paranoidní forma schizofrenie."

"Myslíte, že by paní Lasserová měla být v ústavu, pane doktore?"

"Rozhodně ne," řekl doktor Matthewson.

"Přestože trpí schizofrenií od roku 1939?"

"Neohrožuje sebe ani společnost. Není tu důvod k tomu, abychom ji posílali do ústavu."

"A byla už někdy v ústavu?" Doktor Matthewson zaváhal.

"Ptal jsem se..."

"Já jsem slyšel."

"Byla už někdy v ústavu?"

"Byla."

"A kdy?"

"V roce 1939."

"Jak tam byla dlouho?"

Doktor Matthewson znovu zaváhal.

"Jak tam byla dlouho, pane doktore?"

"Tři roky."

"A kde to byla?"

"Nevím."

"Jste přece jejich rodinný lékař, ne?"

"Ano, to jsem."

"Tak kde tedy byla? V kterém ústavu? Můžete mi to povědět?"

"Poslyšte, na tomhle já se nehodlám podílet," řekl pojednou doktor Matthewson. "Nehodlám se podílet na tom, co zamýšlíte udělat."

"Pokud vím, vyšetřuji vraždu. Žádný jiný úmysl nemám," řekl Hawes.

"Nic mi nepovídejte. Máte v úmyslu poslat znova do ústavu bezmocnou starou ženu a já nemám v úmyslu vám v tom napomáhat. Toho se ode mne nedočkáte. Lasserovi si v životě užili všemožných pohrom a mizérií ažaž. Nebudu vám pomáhat v tom, aby jich bylo ještě víc. Ne, s tím nepočítejte."

"Ujišťuji vás, pane doktore..."

"Co vás k tomu vůbec vede?" zeptal se doktor Matthewson. "Proč nenecháte starou paní v klidu dožít, proč nechcete dovolit, aby se o ni staral někdo, kdo ji má rád?"

"Nedělám to s žádným nadšením, pane doktore. Moc bych si přál, aby na tomhle světě každý mohl dožít v klidu a míru. Jde o to, že právě o tuhle šanci starého pana Lassera někdo připravil."

"Estella Lasserová svého manžela nezabila, jestli máte na mysli tohle."

"To nikdo netvrdí."

"Tak proč se vyptáváte na její zdravotní stav? Trpí beznadějnou duševní poruchou od září 1939, kdy Tony odešel..."

Doktor Matthewson se zarazil a zmlkl jak na povel.

"Na tom nezáleží," řekl. "Byl bych vám opravdu vděčný, kdybyste mě s tím už neobtěžoval. Neuražte se, ale ocenil bych, kdybyste odešel."

Hawes klidně seděl dál na druhé straně doktorova psacího stolu. A stejně klidně řekl:

"Pochopte, že vyšetřujeme vraždu, pane doktore."

"Víte, je mi jedno, co..."

"Mohli bychom vás obvinít, že se pokoušíte brzdít a mařit vyšetřování, ale k tomu bych se uchyloval jen velice nerad, pane doktore. Řeknu vám jen tolik, že zatím vůbec nic nevylučuje možnost, že svého manžela mohla zabít právě paní Lasserová. A právě tak nic nevylučuje možnost, že Anthony Lasser..."

"Oba tyhle předpoklady jsou naprosto absurdní," řekl Matthewson.

"Když je pokládáte za tak absurdní, snad byste mi laskavě mohl povědět proč."

"Poněvadž Estella není s to svého manžela ani poznat nepoznává vůbec nikoho - od září 1939. A Tony Lasser nevytáhl paty z domu na Westerfield od chvíle, kdy se vrátil z Virginie v červnu 1942. Proto. Tady máte co dělat se soužitím, které stojí na velice delikátních a křehkých základech, pane Hawesi, a jestli je nějak nešetrně narušíte, můžete nenapravitelně zničit životy dvou lidí, kteří už si užili všemožných pohrom a mizérií až nad hlavu."

"Povězte mi o tom něco," řekl Hawes.

"Už jsem vám pověděl všechno, co jsem povědět chtěl. Neřeknu vám už nic, čeho byste mohl tak či onak použít."

Opravdu snažně vás prosím, abyste ty lidi nechal na pokoji. Je vyloučené, že by mohli mít cokoli společného s vraždou George Lassera. Když tenhle kámen odvalíte, pane Hawesi, najdete pod ním jen slepé, albínské bytosti, které bezmocně prchají před sluncem. Ještě jednou vás prosím, abyste to nedělal."

"Děkuji vám, pane doktore," řekl Hawes.

Vstal a odporoučel se z ordinace.

Hawes nijak zvlášť nevěřil na staré průpovědky a pořekadla, ale jedno si přece jen pamatoval. Zpívalo se na melodii Není kouře bez ohně a měl neodbytný pocit, že z případu Estelly Lasserové a jejího syna Tonyho se toho příslovečného kouře valí trochu moc. První, co Hawese napadlo, byla možnost, že na Estellu Lasserovou někdo podal stížnost - předtím, než ji v roce 1939 dali do ústavu -, a proto se pěšky odšoural na newessexskou policejní strážnici, představil se a požádal, zda by mu nemohli ukázat veškerou vyřízenou agendu za příslušný rok. Newessexská policie, vždy přeochočná spolupracovat s významnými detektivy z velkoměsta - ha-ha! -, mu s radostí a pocitem poctěnosti zpřístupnila své kartotéky, načež Hawes strávil skoro dvě nekonečné hodiny tím, že se prohrabával v drobných přestupcích i těžkých velezločinech, které to bohabojné městečko zamořovaly za starých zlatých časů. Paní Lasserová bohužel nespáchala těžký zločin, ba nedopustila se ani drobného přestupku; nikde v žádných záznamech nenašel nic o tom, že by na ni někdo podal nějakou oficiální stížnost. Hawes policii poděkoval a namířil si to opět pěšky do newessexské nemocnice, kde podobně požádal, aby směl nahlédnout do objemných fasciklů s letitými chorobopisy. Zjistil, že z domu pana George Lassera, Westerfield Street číslo 1529, volali na lékařskou pohotovost večer 11. září 1939. Paní Lasserovou přijali do nemocnice na pozorování ve dvacet hodin dvacet sedm minut a do nemocnice Buena Vista v Isole ji na další vyšetření převezli 13. září 1939. Hawes poděkoval úředníkovi v evidenční kanceláři a odebral se na nádraží. U kiosku tam v rychlosti snědl párek s rohlíkem a vypil oranžádu a chytil zpáteční vlak do Isoly ve 12.14. Během cesty si třikrát přesedl, pokaždé přitom přešel do jiného vagónu, poněvadž měl pocit, že nějaký potentát přes železnice dal příkaz vypnout ve vlaku klimatizaci. Rozhodně to nebyla žádná za vlasy přitažená domněnka, neboť zmíněné zařízení patrně nefungovalo už v srpnu; kdy tedy je příhodnější chvíle vyřadit je z provozu vůbec než teď v lednu? Nicméně si Hawes při marném hledání tepla třikrát přesedl, až za ně konečně našel aspoň nějakou náhradu v soustředěném pozorování zkřížených nožek půvabné rusovlásky, která pro zbytek cesty seděla naproti němu.

Psychiatr, s nímž v Buena Vista hovořil, byl ještě poměrně mladý doktor, v nemocnici sloužil teprve pátý rok a na Estellu Lasserovou se nemohl pamatovat. Nejevil velkou ochotu zpřístupnit kartotéku chorobopisů bez soudního příkazu či výslovného svolení pacientky, ale Hawes mu vysvětlil, že mu jde o informaci, která by mohla být významná při vyšetřování vraždy, a že by si potřebné soudní povolení mohl snadno opatřit, prostě by stačilo zajet si pro ně do města, dolů do centra, což by ho ovšem velice zdrželo. Psychiatr ani pak nebyl příliš ochotný chorobopis Estelly Lasserové vystrachat, poněvadž dobře věděl, že by ho pacientka za poskytnutí těchto materiálů policii mohla žalovat, ale Hawes ho ujistil, že paní Lasserová je stále ještě nemocná a sotva se nachází ve stavu, který by jí umožňoval podat

žalobu na kohokoli. S velkým mrmláním a potřásáním hlavou konečně psychiatr přistoupil ke kartotéce, v níž byly statusy uloženy, a potom Hawesovi sdělil, že paní Lasserová se u nich během září 1939 skutečně podrobila celé řadě psychiatrických vyšetření. Když četl datum, zvedl doktor hlavu a poznamenal spíš pro sebe, že to bylo skoro přesně v době, kdy Hitler přepadl Polsko. Hawes přikývl a poznamenal něco v tom smyslu, že svět je plný náhod a na nejrůznější shody okolností člověk naráží na každém kroku.

"Mohl byste mě seznámit s fakty případu?" zeptal se.

"No prosím. 11. září 1939, asi týden poté, co byl její syn poslán do školy, paní Lasserová..."

"O jakou školu šlo? Máte to tam?"

"Mám. Soamesova akademie. V Richmondu ve státě Virginia."

"To je soukromá škola, ne?"

"Ano, soukromá."

"Můžete pokračovat, prosím," řekl Hawes.

"Krátce a dobře, paní Lasserová se pokusila o sebevraždu, to je vše," řekl psychiatr.

"Ach tak."

"Z toho, co tu mám, vyplývá, že už to u ní byl třetí pokus od chvíle, kdy její syn počátkem září odjel do školy. Tentokrát se však manžel doopravdy vyděsil a zavolal ambulanci. Odvezli ji do nemocnice v New Essexu. Tam ji předběžně vyšetřili a doporučili, abychom konečnou diagnózu stanovili tady u nás. Přece jenom tu máme lepší psychiatrické vybavení, rozumíte mi?"

"Ovšem. A jak ta diagnóza zněla, pane doktore?"

"Schizofrenie paranoidního typu," řekl lékař.

"A prognóza případu?"

"Sdělili jsme panu Lasserovi, že v případě jeho ženy bude nutná dlouhodobá hospitalizace a terapie, a proto jsme mu doporučili, aby ji svěřil do ústavního léčení. To odmítl, zřejmě na radu svého rodinného lékaře. Požádali jsme proto, aby o vhodnosti ústavní léčby rozhodl soud."

"Jaký je v tom rozdíl?" zeptal se Hawes.

"Pokud soud naše stanovisko podpoří, znamená to, že se pacientka nemůže vrátit do normálního života a do společnosti dřív, než ředitel nemocnice doporučí, aby byla propuštěna."

"A potom by ten její případ projednával soud?"

"Jedině tehdy, kdyby s ním bylo spojeno nějaké odročené obvinění z trestného činu. Což tu myslím v tomhle případě nebylo." Ještě jednou se podíval do statusu. "Ne, nic takového. Takže její propuštění zcela záviselo na úvaze ředitele nemocnice."

"A kam jste paní Lasserovou poslali? Do státní nemocnice?"

"Ne. Pan Lasser nás potom požádal, abychom ji převezli do soukromého sanatoria. Soud jeho žádost schválil."

"Soud? Vždyť jste právě říkal..."

"Ano, soud, pane Hawesi. Žádné obvinění z trestného činu tu sice nebylo, to máte pravdu, ale žádost o předání do ústavní léčby musí schválit soud. V našem státě dokonce obvodní soud. A dva kvalifikovaní psychiatři musí příkaz k ústavní léčbě podepsat jako experti."

"Poslyšte, nejsou tahle soukromá sanatoria drahá?" zeptal se Hawes.

"Co prosím?"

"Ta soukromá sanatoria. Nejsou...?"

"No ano, jsou. Jsou drahá."

"Na kolik to tam tak přijde?"

"V opravdu dobrém ústavu stojí léčebný pobyt dvě až tři sta dolarů týdně."

"A paní Lasserovou - poslali ji do dobrého ústavu?"

"Ano. Převezli jsme ji do Mercerova sanatoria, to je tady u nás ve městě. Ústav, který má skvělou pověst."

"Tak takhle," řekl Hawes. "Tisícere díky, pane doktore. Moc jste mi pomohl."

Mercerovo sanatorium bylo na druhém konci města v Riverheadu, v postranní ulici lemované stromořadím. Hawes měl za sebou cestu ze služebny do New Essexu, který ležel asi pětadvacet kilometrů na východ od Riverheadu, a odtamtud do nemocnice Buena Vista, která zas byla nějakých pětadvacet kilometrů na západ od Riverheadu, a teď se musel rozjet na periferii města ještě jednou, do postranní ulice lemované stromořadím, kde našel velikou bílou budovu v georgiánsko-koloniálním stylu, obklopenou jednoduchým plotem z černých železných tyčí. Zvenčí na sanatoriu nebyla nikde žádná tabulka a nikde také nebylo vidět žádné ošetřovatelky či lapiduchy v bílých pláštích. Plot kolem budovy a pozemku byl tak nízký, že by jej přeskočilo dítě. Na oknech v průčelí nebyly nikde žádné mříže nebo drátěné sítě. Krátce a dobře, kromě skutečnosti, že to byla jediná budova v celém bloku, nic nenavštěvovalo tomu, že je zde ústav pro duševně choré.

Žena v čekárně na sobě měla bělostnou uniformu ošetřovatelky. Hawes jí oznámil, že je detektiv, a ukázal jí odznak a průkazku. Žena na jeho sdělení reagovala mimořádně lhostejně. Požádala Hawese, aby se na okamžik posadil, otevřela velké mahagonové dveře a na chvíli v nich zmizela. Když se vrátila, zeptala se Hawese, zda mu nebude vadit, když bude muset malý okamžik počkat. Hawes jí řekl, že klidně počká, a podíval se na hodinky. Byl pátek, začínal víkend a měl jít na večeři s Christinou.

Po uplynutí "malého okamžiku", který netrval víc jak deset minut, ale připadal mu jako půlhodina, se mahagonové dveře otevřely a velice elegantní žena v dokonale ušitém modrém kostýmu, přibližně pětadvacetiletá, s hnědými vlasy staženými vzadu do jednoduchého uzlu a s příjemným vítajícím úsměvem ve tváři, vkročila do malé vstupní alkovny a zeptala se: "Pan Hawes od policie?"

Hawes vstal z lavice.

"To jsem já," řekl a podal jí ruku.

"Dobrý den."

"Vítám vás u nás," řekla žena a ruku mu stiskla. "Já jsem doktorka Mercerová. Pojdte prosím dál."

Vešel za paní Mercerovou do dveří a odtamtud do kanceláře, obložené stejně luxusním mahagonem jako ten, z něhož byly dveře. Ukázala mu na křeslo potažené skotským brokátem, které stálo před velkým psacím stolem, jehož deska byla pokryta skleněnou tabulí silnou snad půl palce. Stůl byl obtížen úhledně srovnanými hraničkami jakýchsi spisů v ohmataných modrých deskách, o nichž Hawes usoudil, že jsou to patrně chorobopisy ústavních chovanců.

Zarámovaný diplom na zdi nad stolem Hawese informoval o tom, že slečna Geraldine Porterová (dovtípl se, že se tak jmenovala paní Mercerová za svobodna) byla promována na doktorku přírodních věd na Bostonské univerzitě. Další zarámovaný dokument ho poučil, že Geraldině Porterové-Mercerové (takže s tím dívčím jménem se nezmýlil) byl na Cornellově univerzitě udělen doktorát psychologie. Na stěně visely ještě další zarámované dokumenty, samé odměny a čestná uznání toho či onoho druhu a od institucí často velice rozličných, jako například Americké lékařské asociace a Hadassah, z nichž některé se v honosných superlativech vyjadřovaly o kvalifikaci a kvalitách lékařského kolektivu Mercerova sanatoria, kdežto jiné chvalořečily paní Mercerovou osobně.

"Co pro vás mohu udělat, pane Hawesi?" zeptala se.

V její výslovnosti neklamně zaznělo široké a, částečně už zastřené dlouhými léty prožitými v Riverheadu. Hawes se chápavě usmál, paní Mercerová mu úsměv oplátila a řekla: "Ano?"

"Boston," odpověděl jednoduše.

"Přihořívá," přikývla. "West Newton."

"To je prakticky totéž."

"No skoro," připustila paní Mercerová a znova se usmála. "Pořád jste mi ale ještě neřekl, co vás k nám přivedlo."

"V pátek odpoledne někdo zabil člověka, který se jmenoval George Lasser," řekl Hawes.

Pozoroval při tom její tvář. V modrých očích se neobjevila ani jiskřička, nic, co by naznačovalo, že jí snad něco dochází. Plné rty zůstaly naprosto klidné. V jejím chování nebylo nic než profesionální zdvořilost a zdrženlivé vyčkávání. Neřekla nic.

"Jeho žena se jmenuje Estella Valentinová - Lasserová," řekl Hawes.

"Ach ano," řekla paní Mercerová. "Už vím."

"Říká vám to jméno něco?"

"Ano. Byla to naše pacientka."

"Přesně tak."

"Ano, vzpomínám si. To už ale bylo hezky dávno, pane Hawesi." Usmála se a dodala: "Mám vám říkat pane Hawesi nebo detektive Hawesi? Jsem trochu v rozpacích."

"Jak chcete sama," řekl Hawes a úsměv jí oplatil.

"Tak snad zůstaneme u toho pana Hawese," prohlásila. "Pokud jde o paní Lasserovou, mám dojem, že u nás byla hned nějak krátce poté, co jsme sanatorium otevřeli. Můj manžel ústav založil v roce 1935 a paní Lasserovou jsme tu měli hned v těch prvních letech."

"Byla u vás v roce 1939," řekl Hawes.

"Ano, tak nějak."

"Mohla byste mi o ní něco povědět?"

"Záleží na tom, co byste rád věděl."

"Kolik u vás platila?"

"Jak prosím?"

"Tohle je přece soukromý ústav," řekl Hawes. "Kolik u vás paní Lasserová v roce 1939 platila? Myslím celkem za ošetřování i pobyt."

"To vám bohužel přesně nepovím. Musela bych se podívat do našich záznamů. A vlastně si ani nejsem jistá, jestli je vůbec tak dlouho schováváme."

"Do záznamů - to jako myslíte do účtů?"

"Ovšem. Lékařské záznamy - chorobopisy a statusy - tu máme pochopitelně všechny, od založení ústavu."

"A nemohla byste alespoň odhadnout, kolik se u vás v roce 1939 platilo? Přibližně?"

"Nějakých sto dolarů týdně. Možná stopěťadvacet. Rozhodně ne víc."

"A pan Lasser s placením téhle taxy souhlasil?"

"Patrně ano. Jeho žena byla naší pacientkou, a tak se domnívám..."

"Neopozdřoval se občas s placením?"

"To opravdu nevím. Jestli je to důležité, pane Hawesi, podívám se, jestli tu ještě ty účty máme. Obávám se ale..."

"To si můžeme ověřit až pak," řekl Hawes. "Mohla byste mi říct, jak dlouho u vás paní Lasserová byla?"

"Odešla od nás v červnu 1942. Můj manžel tehdy doporučil, aby byla z ústavní léčby propuštěna."

"A váš manžel byl tehdy přesvědčen, že paní Lasserová je z právního hlediska zdravá?"

"Zdravá z právního hlediska - víte... to je zcela bezobsažná, nechci-li říct rovnou nesmyslná formulace," prohlásila paní Mercerová. "Tu si na lékařské profesi vynutily naše soudy, ale lékaři sami to takhle neformulují. Zajímá-li vás, zda se můj manžel domníval, že paní Lasserová je schopna vrátit se ke své rodině, pak ano manžel o tom byl přesvědčen. Zajímá-li vás, jestli se domníval, že se paní Lasserová už nepokusí ublížit sobě ani nikomu ze svého okolí, pak zní odpověď opět ano - manžel o tom byl přesvědčen. Navíc byla právě příhodná doba k tomu, aby se vrátila k rodině. Snad víte, že choroba u ní propukla, když její syn odjel z domova do školy. Nebo se přinejmenším v té době poprvé

projevila. No a tehdy v červnu - myslím červen roku 1942 - bylo jejímu synovi osmáct a vrátil se ze školy domů. Tohle načasování si manžel velice pečlivě promyslel. Nemohl přirozeně tušit, jak to všechno s Tonym dopadne."

"Jak to s ním dopadlo, paní Mercerová?"

"No... vy jste ho nikdy neviděl?"

"Ale ano."

"Vyvinula se u něho nepřekonatelná fobie vůči jakémukoli pobytu mimo dům," řekla paní Mercerová.

"Což v praxi znamená?"

"V praxi to znamená, že prostě nevychází z domu."

"Nechce nebo nemůže?"

"Spíš nemůže, jestli se vám to víc líbí."

"Já se ptám vás, paní Mercerová. Může se sám rozhodnout, jestli z domu odejde nebo ne? Může z těch dvou možností zvolit? Nebo je to prostě mimo jeho vůli a nemůže z domu odejít, ani kdyby chtěl?"

"Pokud je mi známo, pane Hawesi - a ujišťuji vás, že paní Lasserová u nás byla na pravidelném vyšetření naposled v roce 1945 -, pokud je mi známo, Tony z toho domu v New Essexu nevyšel od chvíle, kdy se v roce 1942 vrátil z přípravky. To je velice dlouhá doba, pane Hawesi. Jste trochu blíž obeznámen s povahou fobií?"

"Ne, přesně ne."

"Fobie je vlastně - jak bych to řekla? - jakési pouto úzkosti. Jakmile se jednou úzkost upne..."

"Co to je - ta úzkost?" zeptal se Hawes.

"Och, člověk dvacátého století, který neví, co je to úzkost... Gratuluji," řekla paní Mercerová a usmála se.

"To je špatné?"

"Pokud jste s tím ještě nikdy neudělal žádnou zkušenost, je to dobré," odpověděla. "Úzkost je stav stálé obavy či psychické tenze, vyskytující se jako průvodní jev mnoha forem duševních poruch. V případě Tonyho Lasserova jde o to, že se se svou úzkostí pokusil vypořádat tím, že místo ní akceptoval symptomy jisté fobie."

"Proč ale nevyjde z domu?" zeptal se Hawes

"Poněvadž by prožíval hotová muka, kdyby to udělal."

"Jaká třeba?"

"Mohl by dostat třesavku nebo se začít potit. Trpěl by třeba bušením srdce. Mohly by se o něho pokoušet mdloby, nebo by mohl skutečně omdlít, měl by v žaludku pocit, jako když někam padá..." Paní Mercerová pokrčila rameny.

"Jinými slovy - stav krajní chorobné úzkosti."

"Přes to všechno, co tu říkáte - mohl by z domu odejít, kdyby chtěl?"

"No podívejte..."

"Myslím třeba, kdyby ten dům začal hořet - dejme tomu... Jestli je pravděpodobné, že by se z něho pokusil uniknout?"

"To pravděpodobně ano. Záleží na tom, jak silná ta fobie je. Obecně vzato se snad dá říct, že bezprostřední ohrožení ohněm a skutečný strach z požáru - prostě mezní situace může u takové osoby nakonec převážít nad jakkoli silnými projevy fobie."

"Takže mladý Lasser mohl z domu odejít," řekl Hawes. "Mohl svého otce zavraždit."

"Víte, tohle opravdu nemohu posoudit," řekla paní Mercerová a pokrčila rameny. "Snad. Možná. V jeho případě je stupeň chorobné úzkosti nepochybně značný. Ale je možné, že by to riziko podstoupil a odvážil se toho, kdyby impuls k vraždě byl dostatečně silný."

"Děkuju vám, paní Mercerová."

"Myslím, že v zásadě je možné, aby z domu odešel, pane Hawesi. Nepokládám to ovšem za pravděpodobné. Tony Lasser není náš pacient, takže toho o původu a povaze jeho fobie opravdu moc nevím. Vím ale, že když v roce 1939 naposled z domu odešel, jeho matka se pokusila o sebevraždu. Nezdá se mi příliš pravděpodobné, že by se o to chtěl pokusit znova."

"Ze strachu, že by se matka mohla znova pokusit o sebevraždu?"

"Och, to vidíte trochu moc zjednodušeně, pane Hawesi. Kdyby byla odpověď takhle prostá, patrně by se projevy fobie vůbec neobjevily. Na mě to dělá spíš dojem, že by možná byl docela rád, kdyby se o sebevraždu pokusila znova."

"Jak tomu mám rozumět?"

"Možná že si přeje, aby jeho matka byla mrtva. Zároveň však ví, že když odejde z domu, může se matka znova pokusit o sebevraždu. To může jeho tajné přání realizovat a vyhlídka na to, že se takové přání splní, je natolik děsivá a nese s sebou takové stavy chorobné úzkosti, že u něho postupně mohly metamorfózoval ve fobii."

"To zní velice komplikovaně," řekl Hawes a povzdychl si.

"Lidé totiž jsou velice komplikovaní, pane Hawesi. I ti dobře adaptovaní."

"Asi to tak bude," prohlásil Hawes a usmál se. Vstal a podal paní Mercerové ruku. "Opravdu vám moc děkuju za ten čas, který jste mi věnovala, paní Mercerová. Vím, že máte práce nad hlavu."

"A musíte už jít?" zeptala se. "Manžel má zrovna teď poradu s lékaři a se zaměstnanci, ale každým okamžikem se už může objevit. Obvykle si spolu ve čtyři vypijeme šálek čaje." Usmála se. "U nás v Bostonu si na čaj potrpíme, jak možná víte."

"Já vím, že už ho neházíte do moře," odpověděl Hawes.

"Tak zůstanete?"

"Já byl na čaji vychovaný, paní Mercerová," řekl Hawes.

"Tak to vás ještě jednou zvu. Víte, mám vůči vám tak trochu pocit viny. Řekla bych, že jsem vám poskytla informace, které vám k ničemu nebudou."

"No, snad měl víc štěstí aspoň můj kolega," řekl Hawes. "Ten čaj si s vámi a vašim manželem vypiju opravdu rád."

Danny Gimp fobiemi, které by ho držely za pecí, rozhodně netrpěl a zdálo se, že si ve schůzkách pod širým nebem libuje čím dál víc.

Carellovi nevadilo, když musel trávit čas na čerstvém vzduchu, ale přál si, aby Danny projevoval větší uvážlivost při volbě místa.

"Na rohu Fiftieth a Warren Avenue," řekl Danny do telefonu a vybral právě tohle nároží patrně proto, že bylo od policejní budovy vzdáleno hezkých pár kilometrů. Nemohl vědět, nebo to možná i věděla udělal to prostě z potměšilosti, že právě tenhle pravý úhel, svíraný oběma zmíněnými ulicemi, hýčká ve své hranaté náruči parcelu, po níž se s vytím, skučením a halekáním proháněly všechny mrazivé větry, co jich jen v lednu fouká. Carella si vyhrnul límec, aby měl aspoň zezadu trochu chráněný krk, a hlavu zatáhl mezi ramena jak želva do krunýře. Uši už necítil, ruce měl zabořené do kapes a kabát ho pleskal do kolen. Proklínal Dannyho Gimpa a zároveň uvažoval, proč jeho otce, starého Carellu, vůbec kdy napadlo odjíždět z Itálie. Když se v Itálii nějaký ten carabinieri sejde s práskačem, určitě se to odbývá u útulného stolku na chodníku a svítí na to hřejivé sluníčko.

"Buon giorno, tenente," řekne práskač. "Vuole un piccolo bicchiere di vino?"

"Ahoj, Steve," zašeptal hlas za jeho zády.

Poznal, že je to Dannyho hlas, a okamžitě se otočil. Danny měl na sobě těžký zimník ze silného irského tvídu a s obrovským límcem, který mu zezadu kryl celou hlavu. Navíc měl vlněný rukávník, kostkovanou čepici a křiklavě žluté klapky na uši. Vypadal vesele, odpočatě a teplo z něho přímo sálo jak z horké topinky.

"Vypadnem z týhle ledárny někam jinam, ne?" řekl Carella. "Co tě to proboha napadlo, Danny? Vzpomínám, že jsme se dřív scházeli jako civilizovaný lidi, v restauracích, barech a tak. Co sis to zvyk zvat si lidi do týhle promražený tundry?"

"Tobě je zima?" zeptal se Danny překvapeně.

"Stojím tu na rohu už dobrou čtvrt hodinu. Jen si poslechni, jak ten vítr skučí. Je to jak v tom filmu Nanuk severu?"

"Se divím, mně je teplo a fajn," řekl Danny.

"Tamhle dál v ulici je nějaká kavárna. Můžem to tam zkusit," řekl Carella. A když už vykročili, zeptal se: "Co pro mě máš?"

"No, zjistil jsem ti to o tý herně. Nevím, jestli ti to bude k něčemu dobrý, ale prostě jsem ti to zjistil."

"Tak to vyklop."

"Předně to vůbec nebyla permanentní herna, jak jsi tvrdil. Hrál se tam jen čas od času, když prostě na to měli gusto. Někdy dvakrát třikrát tejdne, ale jindy zas třeba jen jednou za měsíc, jasný?"

"Jasný," řekl Carella. "Tady je vchod."

Protlačil se otáčecími dveřmi do kavárny a Danny ho následoval.

"Z těchhle otáčecích dveří mám vždycky znova strach," poznamenal Danny.

"Čím to?"

"Jednou mě to v nich přimáčklo, když jsem byl kluk."

"Dáš si kafe?"

"Jo, kafe."

Zašli k pultu, obdrželi dva šálky kávy a vyhledali si volný stůl hodně daleko od dveří. Ještě než se usadili, Danny se po kavárně obezřetně rozhlédl.

"Spousta těchhle kafetérií s celonočním provozem se feťákama jen hemží," řekl. "Chci jen mít jistotu, že nás nikdo nezvětlil."

"No fajn," řekl Carella. "Tak o tý herně."

"To už jsem ti řekl, že ses zmejlil? Že to nebyla žádná permanentní herna?"

"Jo, tos už mi řekl. Pokračuj."

"Pravdu jsi ale měl v tom, že dřepěli na fleku a nikam se s tím nestěhovali. Nebylo to ale nic moc, Steve. Maloučký a slaboučký. Fakt - nic moc."

"To teď mluvíš o tom, kolik lidí tam chodilo hrát, nebo o sázkách?"

"O obojím. Jestli se tam ke hře sešlo pokaždý deset chlapů, tak byli rádi."

"To mi připadá jako dost velká herna," řekl Carella.

"Ale kdepak. Kdepak. Viděl jsem deky, že kolem nich sedělo pětadvacet chlapů."

"Jak to vypadalo se sázkama?"

"Troškařina. Horní limit nebyl, to je pravda, ale sázky nešly vejš jak na dolar na dva. Maximálně na pět, ale to jen někdy, výjimečně. Takhle to tam vypadalo."

"Co ses dověděl o Lasserovi? Škubal je fest?"

"Právě že vůbec ne."

"Co tím chceš říct? Že nedostával podíl?"

"No. Nedostával."

"Proč teda potom riskoval a vůbec tu hernu ve sklepe měl?"

"To nevím, Steve."

"Z toho teda moc moudřej nejsem."

"To nebyli ani chlapi, co tam chodili hrát."

"Kdo tam chodil, Danny?"

"Pokaždý jiný cápci, většinou samí grázláci na baterku a šupáci. Z toho, co jsem zjistil, jedině dva tam chodili hrát pravidelně."

"Co to bylo zač?"

"Jeden se jmenuje Allie Spedino, Žralok. Znáš ho?"

"Ne. Pověz mi o něm něco."

"Velká nula," řekl Danny. "Co jsem zaslechl, tak má odkroucený dva flastry v Castleviu, ale zač, to nevím."

"Dobrý, co ten druhý pravidelnej kunčast?"

"Nějakej Siggie Reuhr. Slyšels o něm?"

"Ne."

"Já taky ne. V každým případě to byla úplná hernička, něco jako dětská školka. Žádný velký prachy se v tom netočily a ty cápci, co tam chodili hrát, jsou prakticky anonymní - kdo o nich hrome kdy slyšel?"

"Nedověděl ses, jestli tam někdo nějak moc nevyhrával?"

"Jak tam moh někdo moc vyhrávat, když se v tom žádný větší prachy netočily? A kromě toho: když Lasser ze hry nedostával podíl, proč by na něho někdo měl mít dopal - ať vyhrával nebo prohrával? Jakej by k tomu měl důvod?"

"To máš asi pravdu, Danny. Nedává to smysl."

"Jedna věc je jistá," řekl Danny. "Ať měl Lasser jakej chtěl důvod k tomu, že je v tom sklepe nechával hrát, rozhodně to nebylo proto, že by z té hry měl nějaký prachy."

"A nedával do ní?"

"Jak to myslíš?"

"Nehrál náhodou sám?" zeptal se Carella.

"Ne, nehrál. Někdy kibicoval, ale většinou seděl na druhým konci sklepa, čet si noviny nebo si vykládal pasiáns a podobně."

"Od koho tohle všechno víš, Danny?"

"Od chlápka, kterej s nima párkrát hrál, než mu došlo, že jsou to malý rybky a nic z nich nekouká."

Carella potřásl hlavou.

"Prostě to nechápu. Fakt ne."

"Co na tom nechápeš?"

"Lidi si o Lasserovi mysleli, že z té herny profituje, že mu to nějaký prachy odsypává. Ti jeho přátelé to aspoň tvrdili." Danny pokrčil rameny.

"Přátelé někdy věděj prdlajs," řekl. "To, co ti tu říkám, to vím na sichr, Steve. Hrál se tam div ne o knoflíky. A Lasser z toho neměl ani cent."

"Co když od někoho dostával nějakou pravidelnou sumičku? Pár stovek pokaždý, kdy tam hráli - to by nebylo možný?"

"Steve, říkám ti, že to byla hernička jak pro děti ze školky, posloucháš ty mě vůbec? Pokaždý tak dolar, dva dolary prostě srab a neštovice. Neráčil bys mi laskavě vysvětlit, kdo by tak asi moh ty stodolarovky Lasserovi dávat za to, že jim tam tu hernu trpí? Vždyť ve hře nikdy ani tolik prachů nebylo!"

"Hm, moh dostávat třeba jen pětadvacet dolarů nebo tak."

"To už zní trochu líp, ale i to je moc."

"Pochybuju, že by za menší prachy byl ochotnej na to riziko jít," řekl Carella.

"Jaký riziko? Hele, Steve, podle toho, co jsem se doslechl, věděli o tom, že se tam hraje, všichni strážníci, co tam mají rajón a choděj tam na obchůzky. Což znamená, že dostávali svoje, jasný? Tak jaký v tom bylo pro Lasseru riziko? Vůbec žádný. Prostě jim dovolí, aby u něho ve sklepe hráli, a víc už se ho to netýká - on nic, on muzikant, chápeš?"

"Jako že jim dělal dobrodince chudejch psů?" zeptal se Carella.

"Proč ne? Nechá pár chlápků, aby se tam u něho slízali a hráli. Co je na tom tak divnýho, že by se tomu nedalo věřit?"

"Nic," řekl Carella. "Věřím tomu."

"Tak co tě ještě trápí?"

"Zajímalo by mě, kde se Georgie Lasser, kterej bydlel v docela slušný a solidní ulici v New Essexu, sčuchnul s partou grázlíků - takovejch, co chtěj u něho ve sklepe hrát kostky."

Danny pokrčil rameny.

"Proč se nezeptáš těch grázlíků?" navrhl.

"To chci právě udělat," řekl Carella.

7

Allie Spedino, zvaný Žralok, přišel do služebny pátracího oddělení z vlastní vůle v pondělí 13. ledna v deset hodin dopoledne. Vysvětlil jim, že byl celý víkend mimo město, jen teď se vrátil a od nějakých chlápků ze sousedství se dověděl, že ho hledali dva pol... pardon, dva detektivové z osmdesátého sedmého revíru. No a poněvadž nemá co skrývat, řekl si, že za nima radši zajde sám a rovnou, dřív než ho třeba začnou shánět městským rozhlasem, ha-ha-ha. Hawes a Carella Spedina nechali, aby se trochu vychechtal, a pak mu řekli, aby se posadil. Spedinovi se nepředzvívalo Allie Žralok pro nic za nic. Hlavu a tvář měl vpředu dole sčísnutou do kuriózního aerodynamického oblouku, připomínajícího žraločí čelist, a také měl malé ostré zuby, které dokázaly člověka zatraceně vyděsit, kdykoli se Spedino usmál. Navíc se pohyboval s půvabem a svižností rozeného tanečníka, jako by bez námahy klouzal vlnami Karibského moře a mezi korálovými útesy lovil sportovní potápěče. Navíc nepůsobil ani tak neohroženě, jako spíš naprosto nevypočitatelně. Člověk si nemohl být jistý, jestli ho voda, kterou proti němu zběsile rozvíří, přiměje k tomu, aby v panice odplaval, nebo ho vyprovokuje ke krvežíznivému útoku. Carellovi se nelíbil už ve chvíli, kdy si pročítal jeho kartu, a teď, kdy seděl naproti němu za stolem ve služebně, zamlouval se mu dokonce ještě míň. Z Úřadu kriminální identifikace si vyžádali kopii Spedinova trestního rejstříku, poněvadž Danny Carellovi řekl, že

Spedino přinejmenším dvakrát seděl ve věznici v Castlevieu, pokaždé za něco jiného. ÚKI požadovanou informaci Carellovi promptně opatřil a pročetli si ji s Hawesem ve služebně už v sobotu odpoledne.

Ted', ve vytopené a útulné služebně, v pondělí v deset hodin ráno, se Spedino zazubil a zeptal se: "Tak proč jste se mnou chtěli mluvit?"

"Vy už jste někdy seděl, Spedino?" zeptal se Carella, aby ho oťukal.

"No podívejte, jestli jste mě hledali, tak jste už taky určitě viděli můj trestní rejstřík, takže přesně víte, co jsem udělal a co ne. Nač se o tom máme bavit?" zeptal se Spedino a obšťastnil je svým špičatým žraločním úsměvem.

"Dejte tomu, že jsme váš trestní rejstřík neviděli a nic o vás nevíme. Povězte nám to sám."

"Zakop jsem v životě dvakrát," řekl Spedino a úsměv se mu ze tváře vytratil. Zůstal na ní jenom ten naprosto vážný žraločí výraz s kuriózní obloukovitou pusou proříznutou od ucha k uchu. "V roce 1930 jsem padělal nějaký šeky a odkroutil jsem si za to pět járů v Castlevieu. Žádný propuštění na podmínku, nic takového."

"To byl váš první trest?" zeptal se Carella.

"Jo, první."

"A odseděl jste ho celý?"

"No víte... bylo mi tehdy osmnáct, znáte to. Řek bych, že jsem měl trochu moc horkou hlavu. Že jsem si to ani nezasloužil, aby mě propustili na podmínku, no vážně."

"Takže vás propustili v roce 1935, říkám to správně?"

"No. Jenže v roce 1936 už jsem tam byl znova, i když ne v Castlevieu."

"Kde jste byl a zač?"

"Odseděl jsem si šest měsíců na Walker Islandu za vybízení k trestnému činu a za vyhrožování."

"Koho jste vybízel a k čemu?"

"No, chtěl jsem přemluvit toho chlápka, co dělal v bance, aby mi natiskl pár šeků, aby na nich bylo moje jméno."

"A jak jste ho k tomu přemlouval?"

"Řek jsem mu, že ho sejmu, když mi ty šeky neopatří."

"A co on?"

Spedino pokrčil rameny.

"Šel s tím na policii. Se šekama jsem měl utrum a místo toho mi napařili šest měsíců na Walker Islandu."

"A potom?" zeptal se Hawes.

"Potom už čistej jak sklíčko."

"Kromě toho, že jste chodil hrát kostky k Lasserovi do sklepa co?"

Spedinovi se nepohnul ve tváři ani sval.

"Jaký kos-ky?" zeptal se. "Jakej Lasser? Kdo to je?"

"George Lasser."

"V životě jsem o něm neslyšel."

"Co vám říká adresa South Fifth, číslo 4111?"

"Kde to je?"

"Víme, že jste tam byl, Spedino."

"A kdy se tam mělo hrát?" zeptal se Spedino.

"Proč? Chcete nám o tom povědět všechno, co víte?"

"To ne, jen mě napadlo, že si mě třeba někdo spletl s někým jiným nebo tak. Proto jsem chtěl vědět, kdy jako se tam mělo hrát."

"Vykládáte nám tu nesmysly, Spedino," řekl Carella pomalu.

"No kdy myslíte," odpověděl Spedino a usmál se tím svým pitvorným žraločním úšklebkem, "ale pravda je taková, že jsem nic neprovedl od roku 1936, kdy mě pustili z Walker Islandu. A doufám, že už jaktěživ neuvidím, jak vypadá kriminál zevnitř."

"Nechcete spíš říct, že doufáte, že už vás při ničem nechytanou? To spíš, ne, Spedino?"

"Vůbec ne. Chci říct, že od té doby se už chovám řádně a držím se zpátky - to chci říct."

"Od roku 1936, ano?"

"Ovšem, od listopadu 1936. Říkáte to správně."

"A kdy jste se seznámil s Lasserem? Někdy v té době?"

"Já žádného Lassera neznám. Nevím, kdo to je," řekl Spedino.

Jeho řeč, stejně jako chování, se prudce změnila od okamžiku, kdy padla zmínka o hře v kostky. Pokoušel se teď hovořit jako učitel správné výslovnosti, což znamená, že jenom názorně předváděl, jak mluví šupácký grázlik z ulice, který byl kdysi dávno odsouzen za předkládání padělaných šeků a později znova za to, že komusi vyhrožoval násilím, pokud mu nebude nápomocný ve výkonu zvolené profese, která zřejmě spočívala v podvodných šekových machinacích všeho druhu. Zároveň teď seděl velice zpríma na židli s tvrdým opěradlem a snažil se tvářit náramně důstojně, což znamená, že se mu podařilo vypadat jako žralok, který se nějakým zázrakem vynořil na hladinu v tmavomodrém obleku, šedé vázance a s úhledným šedým kloboukem, který mu hřadoval na klíně.

"Lasser je ten pán, co vás nechával, abyste u něho ve sklepech hráli kostky," řekl Carella. "Vás a vašeho kamaráda Siggieho Reuhra, který byl kromě vás jediným pravidelným návštěvníkem herny. Kdo to vlastně ten Reuhr vůbec je Spedino? Trestaný nebyl, v kartotéce o něm nic nemáme."

"V životě jsem o něm neslyšel," řekl Spedino.

"Posloucháte mě dobře, Spedino?" zeptal se Carella.

"Poslouchám."

"Tak aby vám bylo jasno - my vyšetřujeme vraždu. Právě teď, v tomhle momentě a tady."

"Jak to myslíte - vraždu?"

"Nejde tu o žádný přestupeček - o nějaký hráčský hříšky nebo to vaše hauzírování s falešnejma šekama. Jde tu o mrtvýho chlapa, kterému někdo nechal v hlavě zaseknutou sekeru."

"Já nedokážu ublížit ani mouše," řekl Spedino, "když vím, že mě nepokouše," a udělal tak vtípek, který už oba detektivové slyšeli nejméně tisíckrát. Bez úsměvu na něho dál upřeně zírali.

"Když vím, že mě nepokouše," řekl Spedino ještě jednou, jako by zopakování mohlo vypíchnout rýmovanou pointu, ale oba detektivové ho dál pozorovali a ani teď se neusmáli.

"Jde o vraždu," řekl Hawes.

"O vraždu," opakoval Carella.

"O vraždu - to mě teda podržte," odsekl Spedino vztekle. "Co jste si to zas na mě vymysleli za všivárnu? To jako mi ji chcete přišít? O žádném George Lasserovi jsem jaktěživ neslyšel a o tom Sigmundu Freudovi taky ne."

"O Siggie Reuhrovi," opravil ho Carella.

"No tak o tom. Co vy jste vlastně zač, vy chlapi? To nedokážete přenést přes srdce, když někdo seká dobrotu? Dvakrát jsem škaredě zakop, já to nezapírám, ale to už bylo dávno, ve třicátých letech - a vy mě kvůli tomu buzerujete dodneška. Nechtěli byste mi už dát pokoj? Máte na mě něco, z čeho mě chcete obvinít? Jestli ne, tak mě koukejte pustit, nebo mi musíte dovolit, abych si zavolal advokáta."

"Ach jo, kamaráde, to jsem netušil, že tu máme gangstera velkého formátu," povzdechl si Hawes. "Podívej se na něho, on si chce zavolat advokáta! Jen tak dál, co kdybyste o tom rovnou natočili nějakou cajdakovou filměčku - co vy na to, Spedino? Vy si zavoláte advokáta, a až přijde, my se budem chovat jak policajti ve filmu, budem ho titulovat ,pane soudní rado` a všechno jak podle scénáře. Jste pro?"

"Velká legrace, ha-ha," okomentoval to Spedino.

"Tak nám konečně povězte o těch kostkách," řekl Carella.

"O žádných kostkách nic nevím. Já ani nevím, jak se ty vrhcáby hrajou. Sedmičky, jedenáctky, pro mě je to všechno španělská vesnice."

"Jasně," řekl Carella.

"Jo - jasně."

"Rádi bychom věděli, jaký máte vztah k George Lasserovi, nebo spíš jaký vztah jste k němu měl," řekl Carella. "Co kdybyste nám radši pověděl, co chceme vědět, Spedino? Ještě dřív, než si najdeme něco, co vám pověsíme na krk."

"Co už si tak na mě chcete najít? To jako si ze mě děláte srandu? Já jsem čistej jak sklíčko."

"Jak si vyděláváte na živobytí, Spedino?"

"Pracuju v knihkupectví."

"Co... Kdeže pracujete?"

"To se vám nezdá možný, co? Tak podle vás není možný, aby byl bejvalej trestanec zaměstnaný v knihkupectví, co? Můžete se divit, ale já tam fakt pracuju."

"Kde? V kterém knihkupectví?"

"Jmenuje se Knižní koutek. Na Hampton Avenue v Riverheadu."

"Jak se jmenuje váš šéf?"

"Matthew Hicks."

"Kolik vám platí?"

"Sto sedmnáct dolarů týdně. To už je po srážkách."

"A vy se to všechno snažíte rozfofrovat v kostkách, co?"

"Nesnažím se to rozfofrovat nikde," řekl Spedino. "Jsem ženatý člověk, mám dvě děti a od roku 1936 sekám dobrotu. Poslyšte, já už nejsem žádný májovej mourek, to byste si mohli spočítat. Je mi dvaapadesát."

"Starýmu Lasserovi bylo sedmaosmdesát," řekl Hawes.

"Tomu říkám požehnanej věk," odpověděl Spedino.

"Jenže to nic nemění na tom, že jsem ho stejně neznal."

"Tak vy teda tvrdíte, že nám někdo dal úplně levou hlášku, je to tak?" řekl Carella.

"No asi jo."

"Nikdy jste nebyl v domě číslo 4111 na South Fifth, nikdy jste neslyšel nic o tom že by se tam ve sklepech hrály kostky, a George Lasser ani Siggieho Reuhra neznáte. Je to tak?"

"Přesně tak," řekl Spedino a přikývl. "Teď jste to všechno nanes správně."

"My za váma ještě přijdem, Spedino," řekl Carella.

"Takže teď můžu jít?"

"Kde jste byl o tomhle víkendu?"

"Mimo město - to už jsem vám říkal."

"Ale kde?"

"Vývez jsem familii na pár dní do Jersey."

"Jak to, že dneska dopoledne nejste v práci?"

"Otvíráme až v jedenáct."

"A v kolik zavíráte?"

"V sedm večer. Je to přece knihkupectví, no ne? Do knihkupectví lidi v osm ráno nechoděj."

"Kdo napsal Cizinci, když se potkáme?" zeptal se pojednou Hawes.

"Na žádný knížky se mě neptejte," řekl Spedino. "Já tam sedím akorát u kasy, beru prachy, napichuju paragóny a

dávám pozor na zákazníky, aby nám neodpochodovali s půlkou krámu pod kabátem."

"No dobrá," řekl Carella, "díky, že jste se u nás zastavil, Spedino. Teď už snad abyste radši šel do práce. Nechcete přece přijít pozdě, že?"

Spedino vstal, šedý plstěný klobouk držel v ruce. Podíval se nejdřív na Carellu, potom na Hawese a pak řekl: "Pořád si ještě myslíte, že v tom jsem namočený?"

"Dáme vám vědět, Spedino."

"Prokažte mi jednu laskavost."

"Copak?"

"Až budete volat našemu šéfovi, teda jako panu Hicksovi, řekněte mu, prosím vás, že jste si jen něco ověřovali. Nerad bych, aby to vyznělo, jako že jsem něco proved."

"Spolehněte se," řekl Carella.

Spedino blýskl svým žraločím úsměvem, otočil se na Hawese a řekl, jako by mu projevoval svou důvěru: "Váš kolega mi pořád ještě nevěří."

Hawes se pokusil o žraločí úšklebek vlastní ražby.

"Já taky ne," řekl.

Spedino pokrčil rameny a vyšel ze služebny.

Na celé té báchorečné historii, kterou jim Spedino pověděl, bylo nejspěšnější, že se ukázala naprosto pravdivá. Skutečně byl zaměstnán v knihkupectví Knižní koutek v Riverheadu a majitel obchodu-pan Matthew Hicks-řekl Carellovi do telefonu, že Spedino pracuje u pokladny a zároveň dává pozor na drobné krámské zlodějčky, na jejichž lapání byl zřejmě školený expert. Hicks mu za jeho práci platil sto sedmáct dolarů týdně po srážkách a zdálo se, že Spedino je vrcholně spokojený jak se svou prací, tak se svou ženou a dvěma dětmi. Jedna dcera byla provdaná za účetního a druhá studovala farmacii.

Carella zavěsil a podělil se o informaci s Hawesem, který jen vztekle přikývl a vytáhl ze zásuvky psacího stolu telefonní seznam. Jméno Sigmund Reuhr v něm našli i s adresou - bydlel v Bartlett Street. Vzali si policejní sedan a rozjeli se tam, aby to nudné dopoledne nějak utloukli. Cestou do centra Hawes znovu vyrukoval s tím, co mu pořád a pořád vrtalo hlavou: jak to, že si George Lasser mohl dovolit poslat syna do exkluzivní přípravy a manželku do soukromého sanatoria pro duševně choré, a všechno to utáhnout z domovníckého platu v roce 1939?

"Kde na to hrome moh ty prachy brát?" odpověděl Carella nedůtklivě a trochu moc nahlas.

"Co - namích jsem tě něčím?" zeptal se Hawes překvapeně.

"Ale ne, toho si nevšíměj," řekl Carella. "Prostě mi už tenhle případ začíná lízt na mozek. Jestli něco nesnáším, tak jsou to hádanky a šarády."

"Možná že nám pan Reuhr všechny ty hádanky rozluští," řekl Hawes s úsměvem.

"No já doufám," odpověděl Carella. "Fakt doufám, že snad někdo ty hádanky rozluští."

Jak se však ukázalo, pan Reuhr za ně to dopoledne žádné hádanky nerozluštil. Mohlo mu být tak asi pětasedesát, byl štíhlý a šlachovitý, měl pleš a pronikavé hnědé oči. Na sobě měl hnědou pletenou vestu a pod ní černobíle kostkovanou vlněnou sportovní košili. Jakmile se mu prokázali, pozval je dál do bytu a zeptal se, co si přejí.

"Rádi bychom od vás něco slyšeli o té pokoutní herně ve sklepe domu číslo 4111 na South Fifth," rozbil to na něho Carella bez dlouhých okolků.

"O jaké herně, prosím vás?" zeptal se pan Reuhr.

"Pane Reuhre, my opravdu nemáme náladu ztrácet zbytečně čas," řekl Carella, který vycházel z úvahy, že když na to vyrazil od podlahy hned od začátku, není třeba brát si na pusu servítek ani dodatečně.

"Hazardní hra je sice z právního hlediska jen přestupek, ale zato vražda je nejtěžší zločin, do jakého se člověk může zaplést. Takže byste snad udělal dobře, kdybyste nám pověděl, jak jste se na té hře podílel, kdo jiný tam ještě chodil a proč..."

"Já vůbec nevím, o čem mluvíte," řekl Reuhr.

"O hře v kostky v pokoutní herně, pane Reuhre."

"Já opravdu vůbec nevím, o čem mluvíte."

"O vraždě George Lassera, pane Reuhre."

"Ale já opravdu nevím, o čem mluvíte, věřte mi."

"No prosím. Varoval jsem vás, že nehodláme ztrácet čas nějakým nejapným vtipkováním. Vemte si klobouk, pane Reuhre."

"Vy mě zatýkáte?" zeptal se Reuhr.

"Odvezeme si vás na takovou menší soukromou přehlídečku, pane Reuhre. Projdete se nám před dalším hazardním hráčem a požádáme ho, aby vás identifikoval. Co vy na to, pane Reuhre?"

"Doufám, že víte, že v našem městě platí zákon proti neoprávněnému zatčení," řekl Reuhr.

"Podívejme! Vy jste právník, pane Reuhre?"

"Pracoval jsem v podnicích, kde člověk musí zákony znát."

"A co jste tam dělal?"

"Revizora účtů."

"Vy máte vlastní podnik, nebo pracujete u někoho?"

"Teď už jsem na penzi," řekl Reuhr. "Předtím jsem ale pracoval u firmy Cavanaugh a Post tady ve městě."

"Prima. V tom případě nebudete ztrácet čas."

"Chci si zavolat advokáta," řekl Reuhr.

"My vás nezatýkáme, pane Reuhre," řekl Carella. "My vás jen zdvořile žádáme, abyste nás doprovodil k nám na

policejní strážníci, což je žádost, k níž jsme jako policisté vyšetřující vraždu plně oprávněni. Jakmile budeme na stanici, zdržíme vás tam jen přiměřeně krátkou dobu, než vás buď propustíme nebo proti vám vzneseme konkrétní obvinění. To všechno je podle zákona, pane Reuhre."

"Čemu říkáte přiměřeně krátká doba?" zeptal se pan Reuhr.

"Potřebujeme vás konfrontovat s několika osobami," řekl Carella. "Jakmile se ty osoby dostaví, ihned provedeme identifikační konfrontaci - u nás tomu říkáme přehlídka. Rozhodně to nebude trvat příliš dlouho."

"Půjdu s vámi, ale zároveň podávám protest," řekl Reuhr a oblékl si kabát.

"Pane Reuhre," poučil ho Carella, "tohle není baseballový zápas."

Jakmile dorazili do služebny, zavolal Carella Dannymu Gimpovi a sdělil mu, že sbalil Reuhra a že má v úmyslu sbalit i Spedina.

"Proč to?" zeptal se Danny.

"Chci, aby je ten tvůj informátor identifikoval."

"Proč? Snad nechtějí tvrdit, že do herny nechodili?"

"Přesně tak."

"Tak to kecaj. Tahle informace byla tutovka, Steve. Chlápek, kterej mi ji dal, neměl důvod, aby mě vyšplouch, Steve."

"Fajn. Bude ochotnej sem přijít a identifikovat je?"

"Jo to nevím. Neřek jsem mu totiž, že tu informaci chci pro policii, chápeš?"

"Tak mu to řekneš teď. Jako novinku. Tak co?"

"Myslím, že by asi stejně nepřišel, Steve."

"No vždycky ho ještě můžem zhaftnout."

"To teda bys mě zesrabil na entou. Mimochodem všechno jsou to jen akademický řeči."

"Jak to myslíš?"

"Když ho budeš chtít zhaftnout, budeš si nejdřív muset podat písemnou žádost, aby ti ho vydali."

"Jak to? Kde je?"

"V sobotu odjel na Jamajku."

"A kdy se vrátí?"

"Až bude po sezóně. Po velikonicích."

"No, to je teda ohromný," řekl Carella.

"Je mi líto."

"Dopřidele práce," zasakroval Carella a zavěsil.

Pár vteřin tupě civěl na telefon, pak se zvedl, prosnýmyl se dvířky v laťkovém brlení a po chodbě došel k místnosti, které se říkalo Vyšetřovna, ačkoli sloužila i mnoha jiným účelům, a kde na něho čekal Hawes s Reuhrem. Otevřel dveře z ledovaného skla, vešel dovnitř, sedl si na okraj dlouhého stolu a prohlásil:

"Slíbil jsem, že vás tu zdržíme jen přiměřeně krátkou dobu, je to tak, pane Reuhre? Jak dlouho už tu jste? Deset minut?"

"Jak dlouho to ještě...?"

"Můžete jít domů," řekl Carella.

Reuhr k němu překvapeně zvedl oči.

"Můžete jít, slyšel jste dobře. Jděte domů."

Reuhr vstal a neřekl žádné slovo. Nasadil si klobouk a vyšel z místnosti.

Poručík Sam Grossman zavolal odpoledne v půl třetí. V Grover Parku se proháněl skučivý vítr, opíral se do netěsných oken služebny a hvízdal pod okapovými žlaby staré budovy. Carella naslouchal poryvům větru a do jejich hukotu, jako teplý vánek odněkud z jihu, se mísil příjemný hlas Sama Grossmana.

"Něco bych tu pro tebe možná měl, Steve. Jde o ten případ vraždy sekerou," řekl Grossman.

"Jako co?"

"No třeba motiv."

V první chvíli se Carella nezmohl na slovo. Skla v oknech znovu zadrnčela pod dalším náporům zběsilého větru.

"Cos říkal?" zeptal se konečně Grossmana.

"Že to vypadá, jako kdybych měl motiv."

"Jako k tomu, proč ho zabili?"

"No jistě - k tomu, proč ho zabili. Cos myslel? Samozřejmě že k tomu, proč ho zabili. K bar micve asi sotva."

"Promiň, Same. Tenhle případ byl..."

"Tak chceš to slyšet nebo ne? Mám tu práce nad hlavu."

"No tak spusť," řekl Carella s úsměvem.

"Řek bych, že motivem byla loupež," prohlásil Grossman.

"Loupež?"

"No ovšem. Co se to s tebou děje? Nejseš náhodou kapánek nahluchlej? Řek jsem jasně loupež."

"Co už se, prosím tě, tak v tom sklepe dalo uloupit?"

"Prachy," řekl Grossman.

"A kde?"

"Můžu ti to vyložit všechno popořádku?"

"Jasně, jen mluv," řekl Carella.

"My se tady v laboratoři většinou do žádnéh dedukcí nepouštíme," řekl Grossman. "Přenecháváme to vašim brilantním mozkům, co nad tím pracujou v terénu. Jenomže..."

"Brilantním mozkům, ach jo," řekl Carella.

"Tak budeš mě poslouchat nebo mi budeš skákat do řeči?"

"Pokračuj, pokračuj," řekl Carella. "Promiň, moc se ti omlouvám, fakt. Už mlčím jak ryba."

"Bych tě nesměl znát," povzdechl si Grossman. "Tak hele, chci ti říct, že jak mi volal Cotton, přived mě na myšlenku, od který nebylo daleko k dalším, a teď mám dojem, že to všechno dohromady začíná dávat obraz."

"Poslouchám tě," řekl Carella.

"U toho kotle tam ve sklepe stojí ponk, to sis doufám všimnul?"

"Za tou příhradou na uhlí?"

"No snad. Ty musíš vědět líp než já, kde tam ten ponk je. Já tady mám jen fotky. Kdežto tys tam byl."

"To je fakt. Pokračuj, Same."

"Tak podívej. Nad tím ponkem jsou tři police. Stojej na nich všelijaký mističky a plechovky, všechny plný šroubů, nejtů, maticek a hřebíků - normálních krámů, jaký se najdou u každého ponku vždy a všude. A taky jsou pěkně zaprášený."

"To všechno mi Cotton říkal," poznamenal Carell."

"No bezva. Takže taky víš, že dvě ty police jsou celý zaprášený, kdežto tu třetí, tu prostřední, někdo otřel."

"Proč ale?"

"No hádej - důvod snad je jasnej, ne?"

"Otisky prstů?"

"No ovšem. To ví přece každej školák. Tak jsem tam dolů poslal Johna Di Mezzo, aby se tam ještě porozhlídnul, a dal jsem mu příkaz, aby všechny misky a plechovky na tý polici zinspicíroval. Což Johnny udělal. Je to schopnej kluk."

"No a?"

"Proč myslíš, že jsem chtěl, aby ty misky a plechovky pořádně omrknul?" zeptal se Grossman.

"To jako má být co? Policejní kvíz?"

"Ne, jen si ověřuju, jestli jsem uvažoval správně," odpověděl Grossman.

"Nó... poněvadž sis řek, že když někdo tu polici otřel, tak asi hledal něco, co na ní bylo. No, a když to našel, dostal strach, že tam nechal otisky prstů. A poněvadž na polici nebylo nic než misky a plechovky, muselo to, co tam hledal, být v těch miskách nebo plechovkách."

"Brilantní úvaha," řekl Grossman.

"To přece je elementární," odpověděl Carella.

"No, v každým případě Johnny tu prostřední polici prošťáral důkladně a zjistil, že většina těch mističek a plechovek na ní je taky pokrytá parádní vrstvou prachu ze sklepa. Kromě jedny. Jediná plechovka byla taky otřená stejně jako ta police. Maxwell House."

"Cože?"

"Ta plechovka. Byla od kafe značky Maxwell House."

"Aha. A to je důležitý?"

"Není, ale myslel jsem, že by tě to mohlo zajímat. No a tak Johnnyho napadlo, že bude asi nejlepší vzít tu plechovku sem k nám a znova ji pořádně prozkoumat. Tak ji pěkně opatrně zabalil, přivez ji do města a my jsme se jí podívali na zoubek. Byla plná nejtů, maticek, šroubků a dalších serepetiček jako všechny ostatní na tý polici. Když jsme si ji ale jaksepatří prohlídli, došli jsme k názoru, že ty nejtky, maticky a ostatní haraburdí do ní někdo dal až poté, co z ní otřel prach. Což naznačuje možnost, že předtím, než z ní někdo ten prach setřel, bylo v plechovce něco jinýho."

"Foukni do toho, špatně tě slyším," zvolal Carella.

"Vemu to od začátku," řekl Grossman. "Prostřední police byla otřená, to jsi ještě slyšel?"

"Jo."

"Plechovka od kávy značky Maxwell House byla taky otřená, slyšels?"

"Jo."

"Jenomže byla plná nejtů, matek a podobného haraburdí."

"To jsem taky slyšel."

"Dobrý. Vysypali jsme z plechovky nejtý, matky a ty ostatní krámy - a co jsme zjistili?"

"Co."

"Že vnitřek plechovky byl taky otřenej. Nikde ani prášek. Proč by někdo plechovku vytíral, kdyby v ní bylo jen to železný haraburdí?"

"To je fakt. Proč?" zeptal se Carella.

"Poněvadž v ní nebylo haraburdí. To do ní někdo nasypal až pak. Když z ní předtím vytřel prach."

"A co teda v ní bylo?"

"Chceš znát můj odhad? Prachy."

"Máš něco konkrétního, co by pro to mluvilo?"

"To ne. Nic. Leda to tvoje hlášení o tom nebožtíkovi. Píšeš v něm, že si přivydělával k platu tím, že nájemníkům v domě prodával dříví."

"To je pravda."

V tom případě je ale docela dobře možný, že si ty prachy schovával ve starý plechovce od kávy ve sklepe."

"Možný to je, Same. Jak velký prachy tam asi tak moh mít? Pár dolarů?"

"Nemusím ti snad připomínat, že v tomhle roztomilým velkoměstečku už spousta lidí spáchala spoustu vražd pro pár centů."

"Ne, to nemusíš."

"Fajn, Steve. Chci tě jen upozornit na možnost, že někdo z tý plechovky něco vzal a že to něco byly se vši pravděpodobností prachy. Pak se ten zloděj podle všeho rozpomněl na všechny filmy, co kdy viděl, a jak v nich pachatelé vždycky zanechají otisky prstů, no a tak plechovku pěkně otřel, zevnitř i zvenčí, a nakonec ho ještě napadlo, že by se prázdná plechovka mohla mezi těma ostatníma plnejma na polici dost divně vyjímat. A tak sáhnul do těch ostatních plechovek na policích, vzal pár šroubků tuhle, pár hřebíků tamhle - až byla plná i ta plechovka od kafe. A korunoval to všechno tím, že utřel prach i z police."

"Moc mazanej zrovna nebyl, co"" zeptal se Carella.

"To zrovna ne," odpověděl Grossman. "Kdo říká, že vrazi musej bejt mazaný? Leda v obrázkových knížkách pro děti. Tenhle vrah musel bejt pěkněj pitomec, to si piš. Otře jednu plechovku a jednu polici - a na všem ostatním nechá prach. Nemoh nás na to upozornit líp - ledaže by nad ten ponk instaloval velkou neonovou šipku."

"Možná že chtěl, abysme si toho všimli," namítl Carella.

"Ho-ho."

"Jak můžeš vědět, že ne?"

"Poněvadž udělal ještě další chybu."

"Fakt? Jakou."

"Po všem tom přepečlivým otírání prachu nechal na plechovce parádní otisk prstu. Mastnej a krásnej jak prase."

"Ne!"

"Už jo. Co říkáš tomuhle?"

"A kde?"

"No na okraji. Otisk tam kus palce. Tuhle vizitku tam nejspíš nechal, když dával plechovku zpátky na polici."

"Můžeš mi ji sem hned poslat?"

"Už jsem si ten otisk ověřoval na ÚKI, Steve. Jenže tam ho nemaj."

"A co na FBI?"

"Těm ho pošlu rovnou odtud," řekl Grossman. "Bude to rychlejší."

"To bych ti byl vděčnej." Carella se na okamžik odmlčel. "Možná že bych se tam měl rozjet a znova se po tom sklepe porozhlídnout."

"Ujít už ti nemůže nic," řekl Grossman.

"K čemu myslíš, že došlo dřív? Ke krádeži nebo k vraždě?"

"Tak teda tu mou teorii bereš?"

"Momentálně jsem na tom tak, že беру všechno, co mi kdo nabídne," řekl Carella a usmál se. "Jak myslíš, že to šlo po sobě? K čemu došlo dřív?"

"Jo, to nevím. Možná k vraždě. To by vysvětlovalo všechny ty chyby. Možná že ten chlap vůbec nebyl tak pitomej. Moh po vraždě prostě jen zpanikařit."

"Myslíš, že věděl, kde jsou ty prachy schované?"

"Vzhůru nohama tam nic neobracel, takže to vědět musel."

"Hm."

"No? Cos chtěl říct, Steve?"

"Něco ti povím," řekl Carella. "Když uvážíš, že to byl dědek, sedmaosmdesátiletý cockuh... promiň, rozumíš trochu jidiš?"

"Jasně, jasně, nemusíš vysvětlovat," řekl Grossman.

"Když uvážíš, že to byl dědek, sedmaosmdesátiletý cockuh, vylízá z toho ten Lasser jako čím dál víc větší záhada."

"Každej je záhada," řekl Grossman jako filozof. "Chce to jen vraždu, aby všechny ty skryté elementy vyplavaly na povrch, nic víc."

"Stejně ti děkuju, žeš v tomhle pátrání našel uličku, do který se dá vyrazit, a taky za ten pěkněj otisk prstu porovnáme ho s palečkama podezřelýho hned, jak to bude možný. Jen abysme nějakýho podezřelýho vůbec sehnali. Moc ti děkuju, Same."

"To nestojí za řeč," řekl Grossman. "A nedělej si kvůli tomu hlavu. Tenhle případ rozlouskneš taky."

"Myslíš, Same?"

"To bych prosil! Jak myslíš, že to dopadne? Že pro jednou vyhraje darebák? Nebud' směšnej!"

8

V úterý dopoledne zašel Cotton Hawes do centra, kde na adrese Ganning Street 1107 měla kanceláře firma Cavanaugh a Post, provádějící zúčtování a revize obchodních transakcí všeho druhu. Sigmund Reuhr detektivům pověděl, že byl u této firmy kdysi zaměstnán jako revizor účtů, a Hawes se tam vydal, aby se dověděl něco víc o tom pětadesátiletém penzistovi, který chodíval do sklepa činžáku na periférii hrát kostky a později to zapíral.

Na okraji města ve sklepe činžáku pro chudší lidi stačilo pouhých deset centimetrů k tomu, aby jeden policista uklouzl smrti, a pouhých deset centimetrů by bylo stačilo k tomu, aby druhý policista zůstal naživu.

U firmy Cavanaugh a Post přijal Hawese pan Cavanaugh osobně. Byl to korpušentní pán s knírem jak řídítka od bicyklu a zdravě růžovou pletí. Když tak naproti němu seděl, nemohl Hawes pořád nějak uvěřit, že pan Cavanaugh je americký obchodník, který se narodil ve Filadelfii a v tomto městě, v přelíbezných končinách na South Side, také vyrostl.

Cavanaugh totiž natolik připomínal plukovníka britské kavalérie, že by Hawese ani dost málo nepřekvapilo, kdyby byl pojednou zvolal: "Do sedel! Šavle tas! Vpřed!" a vyřít se na zteč tureckých opevnění.

"Tak vy byste rád věděl něco o Siggie, jo?" zeptal se Cavanaugh. "A proč? Dostal se do nějakýho maléru?"

"To vůbec ne," řekl Hawes. "Provádíme jen běžné vyšetřování"
"Co to znamená?"
"Co co znamená?" zeptal se Hawes.
"Běžný vyšetřování. Co myslíte termínem, běžný vyšetřování?"
"Vyšetřujeme vraždu," řekl Hawes bez obalu.
"Vy myslíte, že Siggie někoho zabil?"
"Ne, to si nemyslíme. Jde jen o to, že jisté aspekty naší informace se zdánlivě ocitají v rozporu, pane Cavanaughu. Máme důvod k domněnce, že nám pan Reuhr lže, a proto jsme nuceni poněkud zevrubněji se zajímat o jeho minulost."
"Pěkně mluvíte. Vy jste hotovej řečník," prohlásil pan Cavanaugh pochvalně.
Hawese to zarazilo, a tak jen zamumlal: "Děkuji."
"No opravdu - myslím to vážně. Kdybyste takhle promluvil tam, kde jsem vyrůstal já, rozmlátili by vám škécu ajn cvaj. Proto já radši mluvím, jak mi zobák narost. Patří mi jeden z největších účetnických podniků v tomhle městě a mluvím jak vandrák, no řekněte?"
"Ale kdepak."
"Tak jak mluvím?"
"No... já nevím"
"Jako vandrák, že jo?"
"Kdepak."
"No nic; hádat se o to nebudem. Vy ale opravdu mluvíte jako kniha. Takový hochy já mám rád. Tak co chcete o Siggie vědět?"
"Jak dlouho u vás pracoval?"
"Od roku 1930 až do loňska, kdy odešel do penze."
"Byl poctivý?" zeptal se Hawes.
"No, moc daleko od ptačího hnízda se nevylíh," řekl Cavanaugh.
"Nerozumím vám. Tohle úsloví ne -"
"Čímž teda nechci tvrdit, že byl nepoctivej," prohlásil pan Cavanaugh. "To ne, to by rozhodně nebylo přesný."
"Jak jste to tedy myslel?"
"Siggie má rád koníčky."
"Sází na koně?"
"Hmm, kdyby jen na koně. Hraje, sází - ten by bez toho nemoh bejt. Koně, karty, kostky, fotbal, box - nač si vzpomenete, Siggie hraje všechno a sází na všechno."
"Projevovalo se to nějak na jeho práci?"
"No, to se dá..." řekl Cavanaugh a pokrčil rameny.
"Měl dluhy?"
"O jednom případě vím."
"Kdy to bylo?"
"V roce 1937." Cavanaugh znova pokrčil rameny. "Jenomže to víte, v roce 1937 měl v tomhle městě dluhy skoro každěj."
"Byl to dluh ze hry?"
"Jo. Prohrál v pokeru tři tisíce dolarů."
"No - to je fůra peněz," řekl Hawes.
"To je fůra peněz dokonce i dneska," rozvedl to Cavanaugh. "V roce 1937 to byl hotovej majlant."
"Jak k tomu vůbec došlo?"
"Ty chlapi, co s nima hrál, od něho vzali dlužní úpis. Splatnost byla myslím dva měsíce, tak nějak. Musíte ale vědět, že to byli chlapi-parchanti, takový ty, co s nima není žádná sranda. Nechci omlouvat, co Siggie proved. Chci jen, aby vám bylo jasné, že se dostal do pěkný kaše."
"A co proved? Hrábnul vám do pokladny?"
"Proboha! To ne. Jak jste na tohle přišel?"
"Myslel jsem, že k tomu míříte."
"To by tak ještě scházelo."
"Tak co se vlastně stalo, pane Cavanaugh?"
"Pokusil se ždímat jednoho našeho klienta."
"Reuhr?"
"No Reuhr. Dělal revizi účetních knih jednoho našeho klienta a kápnul v nich na takovej malej švindlík. Šlo o to, že ta společnost obcházela cenovou vyhlášku, a Siggie jim pohrozil, že to ohlásí, když mu nebudou solit."
"To je ale vyděračství, pane Cavanaugh."
"No, tak docela snad ne."
"Ale ano, do písmene a do puntíku. Co bylo dál?"
"Ten klient mi zavola. Řek jsem mu, aby to pustil z hlavy, a pak jsem měl se Siggie dlouhý pohovor. Skončilo to tím, že jsem mu půjčil tři tácy, ale na fleku mi tam musel slíbit, že se už jaktěživ o nic podobnýho nepokusí." Cavanaugh se odmlčel. "Podívejte, můžu s váma mluvit na rovinu?"
"Jistěže."
"Zůstane to mezi náma? Já vím, že jste polda, ale z finančního odboru nejste, tak snad si na moment můžem pohovořit otevřeně, ne?"

"Neváhejte," řekl Hawes.

"Zatím jste neřekl, že to zůstane mezi náma."

"A zavazuje mě to k něčemu, když to řeknu?"

Cavanaugh se zazubil.

"Přinejmenším je to něco jako ústní dohoda."

"Ústní dohody nemají cenu papíru, na kterém jsou napsány," řekl Hawes. "Pravil Samuel Goldwyn přibližně v roce 1940."

"Dobřej fôr," zasmál se Cavanaugh.

"Můžete mluvit," řekl Hawes. "Zůstane to mezi náma."

"Tak podívejte. V našem povolání, když máte co dělat s účtama a s účetními knihama, vidí toho člověk spoustu a hned zas zapomene na spoustu toho, co viděl, rozumíte mi, jak to myslím? Byl byste překvapenější, jak moc kulhavejch účetních knih v tomhle městě si najednou začne vykračovat bez berliček, když přijde čas platit daně. Tím chci říct, že si nemůžu dovolit zaměstnávat nějakýho podrazníka, kterej bude vyčmouchávat, co v knihách mejch klientů nehraje, a pak je začne ždímat. Takový věci se moc rychle rozkřiknou, to snad víte sám. No a tak jsem si se Siggie promluvil jako s bráchou. Hele, Siggie, řek jsem mu, seš ještě mladej chlap - a on tehdy byl mladej, vždyť to bylo v roce 1937 - seš ještě mladej chlap, Siggie, a u naší firmy tě čeká budoucnost. Podívej, znám tě jak svý boty, Siggie - pořád jsem s ním mluvil jak s bráchou - vím, že se ti občas v hlavě honěj zoufalý myšlenky kvůlivá tomu dluhu z pokeru, a to tě pak žene k tomu, abys dělal bláznivý věci. Já jsem se ale narodil a vyrostl na South Side ve Filadelfii, a tam je to zatraceně drsný, Siggie, tam je to stejně drsný jako ty chlapi, co sis s nima tak nešťastně zahrál kartičky. Jsem ochotnej půjčit ti tři tácy, abys moh těm svejm kámošům zaplatit, Siggie pořád jsem s ním mluvil jak s bráchou -, ale hned ti začnu srážet z vejplatního šeku deset dolarů tejdne a to potrvá tak dlouho, dokud nebudu mít ty tři tácy doma, jasný? Řeknu ti ale ještě něco důležitějšího, Siggie, našpicuj slechy. Když jsem žil jako kluk ve Filadelfii, naučil jsem se tam pár triků, a říkám ti, Siggie, jestli se ještě jednou pokusíš ždímat některýho z mejch klientů, skončíš v River Harb, zalitej do betonový rakvičky, aby tě pěkně přidržela u dna. Pro firmu, jako je naše, není nic horšího než podrazík, kterej má moc dlouhej čmouchák - tak hele, koukej s tím přestat, Siggie. Myslim to s tebou dobře a varuju tě předem, Siggie."

"A nechal toho?"

"To bych sakra prosil, že nechal."

"Jak to víte?"

"Podívejte, přece znám svý klienty. Jak se někdo z naší firmy pokusí někoho ždímat, báb, v tu ránu mi zvoní na stole telefon. Kdepak, už nic nebylo. Siggie si dával náramnej pozor a jaktěživ už do ničeho frňák nestrkal. Nikdy si už na něho nikdo nestěžoval. Nikdy a nikdo."

"Nezdá se vám to trochu divné?"

"V čem? Co je na tom divnýho?"

"No ledaže už pak jen vyhrával."

"To ne, to on čas od času vždycky zas prohrál. Hráč, kterej pořád jen vyhrává, na světě neexistuje, to mi můžete věřit."

"Jak to pak ale dělal s těmi dluhy?"

"To vám nepovím. Nepovím, poněvadž nevím."

"Hmm," zamručel Hawes.

"Souviselo nějak to jeho hraní a sázení s tou vraždou?" zeptal se Cavanaugh.

"Zdá se."

"No víte," řekl Cavanaugh, "je spousta věcí, který se u Siggieho Reuhra nedaj vyloučit, ale řek bych, že vražda mezi ně nepatří. Jak byl ten chlap zabitej?"

"Sekerou."

"Krev, jo?"

"Jak prosím?"

"Jestli tam bylo moře krve a tak."

"To bylo."

"V tom případě na Siggieho zapomeňte. Kdyby šlo o jed, no možná. To by bylo Siggiemu spíš podobný. Ale sekera? Krev? Siggie dokáže na fleku omdlít, když se malounko řízne do prstu o kraj pijáku. Kdepak. Jestli byl ten někdo zabitej sekerou, určitě to nebyl Siggie Reuhr, kdo ho zabil."

Jeden z policistů, kteří to úterý dopoledne navštívili sklep činžáku na South Fifth číslo 4111, byl Steve Carella.

V létě je velkoměstská ulice náramně veřejné místo. Většina občanů se vyšmrdolí z bytů nadýchat se trochu čerstvého vzduchu, okna jsou dokořán, všechny zvuky se náramně rozléhají, mezi ulicí a domem je pořád nějaký kontakt, který v zimě neexistuje. Dokonce i změkly asfalt při chodnicích jako by vracel ozvěnou vzorek toho splývání, té mísíci se anonymity, která je na bydlení v chudých čtvrtích vůbec to nejhorší: člověk, který žije v předměstském, činžáku, je připraven o spoustu radosti ze života a o většinu věcí, které v něm lze pokládat za luxus; jaktěživ nepoznal naprosté soukromí, což je vůbec ten největší přepych, ale v létě je mu upřeno dokonce i pouhé zdání soukromí. V lednu je to trochu lepší.

Existuje soukromí vlastní těžkému zimníku, do něhož se lze schoulit tak, že kryje zezadu celý krk, existuje soukromí kapes, hlubokých, útulných a vyhřátých teplem vlastních rukou. Existuje soukromí ve vestibulu budovy, kde syčí radiátor, existuje soukromí pod velkým jídelním stolem, který si člověk koupil, když se prvně vrátil z Portorika, existuje jisté soukromí v přetopené kuchyni plné vůní z připravovaných jídel, existuje soukromí ve chvatné konverzaci na chodníku s někým, koho člověk zná, slova jsou úsečná a míří k věci, z rychle se pohybujících rtů stoupají obláčky páry,

dolů nemůžete."

"Proč ne? Když je to tam všechno čistý..."

"Je to tam ještě mokré," řekl Kaplowitz. "To mi to tam chcete znova zašlapat?"

"Prostřel jste tam noviny?" zeptal se Carella s úsměvem.

"Cha-chá, vy jste mi šprýmař," řekl Kaplowitz. "Noviny já do ruky nevemu jak o šábesu."

"Jak dlouho to může trvat, než to tam uschne?" zeptal se Carella.

"Poslyšte, vážené pane," řekl Kaplowitz, "to se nedá uspěchat, víme? V tomhle sklepe byla špína sto let, a když jsem to tam teď konečně spláchnul, mělo by to snad mít čas, aby to mohlo aspoň uschnout, nezdá se vám? Nechte ten sklep, ať si na moment oddáchnou! Buďte rozumnější - běžte se trochu projít, stačí když párkrát obejdete blok. Až se vrátíte, sklep bude čistější a suchoučký, že to tam nepoznáte."

"Oukej," řekl Carella. "Za deset minut jsem tu."

"Za patnáct."

"Za deset," řekl Carella.

"Co si to hrome myslíte? Že se mnou budete smlouvat? Vy si myslíte, že když řeknete za deset, že vás ta podlaha poslechne a uschne za deset? Za patnáct - platí? Všecko tam bude čistě a suchoučký - klidně můžete jít dolů a znova to tam zasvinít, platí?"

"Tak teda za čtvrt hodiny," řekl Carella a vyšel z budovy.

Stavil se v cukrárně na rohu a dal si šálek kávy. Zavolal do služebny, aby se pozeptal, jestli tam má nějaké vzkazy, a Bert Kling mu řekl že volal Hawes a hlásil, že jde z domova rovnou k firmě Cavanaugh a Post. Carella mu poděkoval a vrátil se do budovy. Kaplowitz nebylo nikde vidět. Prošel přízemím až dozadu, otevřel dveře a na okamžik zůstal stát na schodech do sklepa.

Ve sklepe panovalo ticho, bylo slyšet jen obligátní hukot v kotli a občasné lupnutí v trubkách nad hlavou. Dolů po schodech sešel potmě - zdálo se mu, že vzadu ve sklepe svítí nějaké světlo, ale nebylo natolik silné, aby ozářilo schody. Sál po řetízku visícím od žárovky nad hlavou a zatáhl za něj. Když řetízek pustil, žárovka se zhoupala sem tam na šňůře elektrického vedení a střídavě vrhala obrovské oblouky světla na šedou sklepní zeď a na ponk - pak zas tma, světlo, tma, dokud žárovka nezůstala viset skoro nehybně a široký kruh světla neulpěl na šedé cementové podlaze a na ponku, který už stál skoro mimo jeho obvod a za kterým už byla jenom tma. Další kaluž světla byla až mnohem dál ve sklepe a natékala z druhé žárovky visící nad umyvadlem a odpadovým kanálkem.

Chřipí mu dráždil pach desinfekce. Kaplowitz tu udělal kus dobré práce.

Vykročil směrem k ponku stojícímu u příhrady s uhlím a pojednou ucítil na tváři pronikavý závan větru. Zprvu ho napadlo, že někde někdo nechal otevřené okno. Vykročil z kruhu světla a vstoupil do tmy, aby našel zdroj průvanu.

Vkročil do druhého kruhu světla poblíž pračky, umyvadla a odpadového kanálku v cementové podlaze, prošel jím a znova se ponořil do tmy. Měl dojem, že někde na druhém konci sklepa proniká dovnitř denní světlo. Zamířil k němu a překvapilo ho, když tam našel otevřené domovní dveře, které vedly na ulici. Předtím si myslel, že jediný vchod do sklepa je nad schody vedoucími do přízemí činžáku. Když se však teď přiblížil k zaskleným dveřím na druhém konci rozlehlého sklepa, zjistil, že vedou k několika schůdkům a dál pak do uličky, na jejímž konci stála kůlna na náradí. V té kůlně měl George Lasser uloženou sekeru.

Dveře byly otevřené.

Carella je zavřel a zauvažoval nad tím, zda je možné, aby je otevřel vítr. Neměly zámek a v závěsech seděly poměrně volně; bylo docela dobře možné, že je otevřel prudký závan větru. Otočil se k nim zády a začal se vracet k ponku. Na kratičký a děsivý okamžik se mu zazdalo, že zahlédl, jak se mezi stíny něco pohnulo, a ruka mu automaticky sjela k pouzdru. Zůstal stát s dlaní nad pažbou pistole. Neslyšel nic, neviděl nic. Čekal snad dalších třicet vteřin a pak šel zpátky ke kruhu světla poblíž ponku.

Muž ukrytý mezi stíny držel v pravé ruce těžký francouzák. Pozoroval Carellu a čekal.

Carella bedlivě zkoumal ponk a vrýval si do paměti všechno, nač jej Grossman upozornil; všiml si místa na polici, kde stála plechovka od kávy značky Maxwell House, než ji mladenci z laboratoře zkonfiskovali, a znova poodstoupil. Z náhlého popudu a snad také proto, že policajti se rádi dívají pod věci, přinejmenším stejně rádi, jako se na ně dívají shora, svezl se Carella na kolena a podíval se pod ponk. Jestli ale na podlaze pod ponkem kdy něco bylo, pak to spláchla Kaplowitzova hadice. Carella se znova vztyčil; kolena kalhot neměl ani trochu zaprášená.

Muž čekal mezi stíny poblíž umyvadla.

Carella se otočil a vykročil k umyvadlu.

Muž sevřel těžký francouzák ještě pevněji. Sebral jej za umyvadlem, kde ležel stále připravený, kdyby jej bylo třeba k nějaké instalační práci. Sebral ho jen několik vteřin poté, co znova nasadil mřížku na odpadový kanálek v podlaze, a mřížku vrátil na místo jen několik vteřin poté, co uslyšel, že se dveře do sklepa otvírají a blíží se čísi kroky. Udělal to moc nakvalt a práce kvapná málo platná. Mřížka nedosedla do výřezu kanálku rovně. Kdyby o ni někdo zakopl...

Carella přicházel k umyvadlu.

Deset centimetrů chybělo k tomu, aby zakopl o špatně přiklapnutou mřížku nad kanálkem. Kdyby o ni byl špičkou boty zavadil, pravděpodobně by ji byl vzal na vědomí a nejspíš by se sehnul, aby se podíval, co s ní je, a v tom okamžiku by mu byl těžký francouzák prorazil lebku. Špička boty však minula mřížku o deset centimetrů, nezakopl o nic, nesehnul se, aby něco zkoumal, a proto mu také nic nepřistálo na lebce. Podíval se do umyvadla, pak přistoupil k pračce, otevřel poklop a nakoukl dovnitř v marné naději, že tam najde bůhvíco. Potom vzdychl a ruce se mu svezly ke stehnům.

Povzdechl si ještě jednou.

Muž skrytý mezi stíny čekal.

Carella pokrčil rameny a zamířil ke schodům ze sklepa. Pomalu po nich vystoupil, když stál na druhém schodě odshora,

zhasl světlo, otevřel dveře, vyšel ze sklepa ven a dveře za sebou zavřel.

Muž skrytý mezi stíny poblíž umyvadla zůstal tam, kde byl.

Čekal. Rozhodl se, že napočítá do sta, než jejich temný úkryt opustí. Chtěl nejdřív napočítat do sta, než znova zvedne mřížku nad odpadovým kanálkem a sáhne pod ni. Věděl přesně, v kterém místě nedosedla - byla to ta malá ploška, pod níž se teprve cement začíná svažovat do díry, kterou voda odtéká. Chtěl nejdřív napočítat do sta, aby měl jistotu, že se ten policajt nevrátí. Myslel, že odchází nadobro už před chvílí, když ho prvně viděl opouštět budovu. Proto chtěl tentokrát mít jistotu.

Napočítal do padesáti sedmi, když se dveře nad schody otevřely a do sklepa vešel další policajt.

Tenhle měl na sobě uniformu.

Byl to seržant Ralph Corey, měl vlastní důvody k tomu, aby to dopoledne zašel do sklepa, a netušil, že pouhých deset centimetrů ho bude stát život. Corey čekal na příležitost zajít do sklepa od chvíle, kdy s ním Carella mluvil, což bylo minulý týden v pondělí, ale měl tu smůlu, že ve sklepe vřdycky někdo byl, buď ti cucáci z laboratoře, nebo ti zatracení policejní fotografové, či zas novináři a čertvíkdo ještě. Corey byl celý netrpělivý, aby se už konečně do sklepa dostal, poněvadž George Lasser mu dával pětadvacet dolarů pokaždé, kdy se tam dole u něho hrálo. Deset Corey rozdělil mezi ostatní pochůzkáře a patnáct si nechával. Po rozhovoru s Carellou si však Corey vzpomněl, že George Lasser měl jeden prapodivný zvyk, a právě ten byl příčinou toho, proč se do sklepa tak hnál a hořel netrpělivostí, aby se tam dostal co nejdřív. Vzpomněl si, jak jednou dopoledne, kdy se ve sklepe hrálo, stál u ponku a mluvil s Lasserem. Když předtím Corey přišel po schodech do sklepa, zastihl Lassera, jak si do malého černého notýsku zapisuje nějaká čísla. Ukázalo se, že si Lasser jen poznamenával, kdo už mu zaplatil za dříví, a Corey celou věc pustil z hlavy a nevzpomněl si na ni až do toho pondělka před týdnem, kdy Carella začal utahovat šrouby. Tehdy si Corey na ta čísla vzpomněl, znova je v duchu uviděl před sebou v tom malém černém notýsku, pečlivě zapsané Lasserovým pěkně čitelným písmem, jedno pod druhým v úhledném sloupku:

Mrs. Gorman (3C, 4111) \$ 2,00 12/15

Mrs. Alterson (1A, 4111) \$ 0,50 12/19

Mrs. Cormichael (4A, 4113) \$ 6,00 12/22

Mrs. DiNagrs (2B, 4113) \$ 4,00 12/22

A tehdy také Coreyho napadlo, jestli ten pečlivý, pořádkumilovný a metodický George Lasser, který si zapisoval všechny ty nepatrné částky stržené za dříví, dva dolary, půl dolaru, šest dolarů, jestli si ten George Lasser snad také nepoznamenával výdaje, zvláště když ho to přišlo na pětadvacet dolarů pokaždé, kdy se ve sklepe sešla parta na kostky. A začal uvažovat, jestli snad v černém notýsku, také tím Lasserovým pečlivým, pěkně čitelným písmem, někde nestojí:

Corey \$ 25,00 11/7

Corey \$ 25,00 11/16

Corey \$ 25,00 12/1

atakďale. Corey zašmátral po zdi po vypínači, ale nikde žádný nenašel a uvědomil si, že tu někde visí od stropu žárovka s řetízovým vypínačem. Zamával oběma pažemi nad hlavou, narazil rukou na žárovku, přidržel ji, aby se přestala komíhat, nahmatal řetízek a rozsvítil.

Ve sklepe bylo ticho.

Viděl tehdy Lassera, že si do notýsku zapisoval u ponku. Proto tam teď zamířil.

Byl u policie dost dlouho na to, aby instinktivně vycítil, že ve sklepe něco nehraje, že je tu ve vzduchu cosi podivného. Téměř hned ho před tím něco varovalo; to něco způsobilo, že se mu vřadu na krku zjezily chloupky. Nevěděl ale, čím to je, dokud se nepřiblížil k ponku. Jediný pohled mu prozradil, že z řady úhledně vyrovnaných plechovek a misek na prostřední polici byla jedna plechovka či nádobka odstraněna, a hned ho napadlo, zda si právě v té plechovce nebo co to bylo - neschoval George Lasser ten malý černý notýsek. Chloupky vřadu na krku měl dál zježené jak dikobrazí ostny; Ralph Corey věřil nebezpečí, věřil smrti, ale myslel si, že zvětřil jen možnost vejhazovu od policie. Zazdalo se mu, že v tom pronikavém pachu, který ucítil v nosních dírkách, rozeznává smrad toho zatraceného židáka Grossmana z laboratoře, který nejspíš v téhle chvíli listuje svou špinavou prackou v černém notýsku, kde jsou zaznamenány částky vyplacené komusi, kdo se jmenuje Ralph Corey. A tomu zatracenému Taliánovi Carellovi to nebude dlouho trvat, než si dá dohromady, že dvě a dvě jsou čtyři.

Corey poodstoupil od ponku. V ústech měl náhle vyschlo. Koutkem oka zaregistroval ve vzdálenějším kruhu světla umyvadlo, otočil se a rychle k němu vykročil. Když se k umyvadlu blížil, zachytil špičkou boty o okraj špatně přiklopené mřížky nad odpadovým kanálkem a div neupadl.

"Dopr..." zasakroval a podíval se dolů, aby zjistil, o co to zakopl.

Přes mřížku zahlédl, že pod ní, na cementové plošce kolem kulaté jímky, něco leží. Dopadlo na to světlo a zatřpytilo se to. Coreyho okamžitě napadlo, že to jsou peníze. Polovinu života strávil u policie tím, že bral prachy, a tohle teď skutečně vypadalo, že doslova zakopl o nějaké další. Kdyby po nich byl sáhl tak rychle, jako byl v průběhu své kariéry zvyklý sahát po všech úplatcích a šábovačkách, kdyby se byl začal sklánět o vteřinu dřív, mohl mít ve chvíli, kdy francouzák udeřil, hlavu o deset centimetrů níž. Okamžik mu to však trvalo, než zareagoval na třpytivý kov, uvízlý v jímce pod mřížkou, a právě se začal shýbat, když těžký francouzák vyletěl ze sklepních stínů. Úder byl veden rychle, neslyšně, s velkou razancí. Roztříštil Coreymu lebku, udělal do ní díru jak vrata a těžký klíč se zabořil do mozkové hmoty, která se ještě před dvěma minutami zabývala úvahami o tom, zda jí hrozí eventuelní vejhazov od policie.

Muž, který se francouzákem rozmáchnul, vyškubl klíč z Coreymu rozražené lebky a zamířil s ním ke koši na odpadky, stojícímu u příhrady s uhlím. Jak šel, kapala z klíče krev. Vylovil z koše staré noviny a hlavu francouzáku jimi otřel.

Provedl to pečlivě a čistě. Na držadle krev nebyla, ale věděl s jistotou, že na něm musely zůstat otisky prstů. Otočil klíč,

do jednoho listu novin sevřel sešroubované čelisti a druhým listem důkladně otřel držadlo. Podíval se dolů a uviděl, že mu trochu krve skápllo na boty, když nesl francouzák ke koši na odpadky. Vzal proto další čistý list novin, otřel i těch pár kapek a zmuchlané a potřísněné noviny odnesl ke dvířkám kotle, která otevřel. Hodil noviny dovnitř, počkal, až chytanou plamenem, a pak teprve dvířka kotle zavřel.

Čistě ořené francouzák hodil do koše na odpadky a vrátil se k umyvadlu. Sklonil se a zvedl mřížku z odpadového kanálku a sebral zpod ní předmět, který stál Ralpha Coreyho život.

Byl to měděný knoflík.

Tak, a teď byl po smrti policajt. Předtím byl po smrti jen domovník. Teď ale byl po smrti policajt.

Což je velký rozdíl.

Aby člověk jaksepatří pochopil, co to znamená, když někdo zabije policajta, musí si předně uvědomit, že jen dva druhy lidí zabíjejí policajty: maniaci a fetišáci. Maniak není odpovědný za nic, ať provede cokoli, a fetišák zas je moc obblbený na to, aby věděl, co dělá. Nikoho, kdo má všech pět pohromadě, ani nenapadne, aby zabíjel policajta. Nikoho, kdo si umí spočítat, že dvě a dvě jsou čtyři, ani nenapadne, aby zabíjel policajta. To se totiž nedělá. Je to šílenství a je to pitomost. Navíc to k ničemu není. Když člověk zabije jednoho policajta, je tu vždycky nějaký další policajt, který se hned postaví na jeho místo, takže jaký to má smysl? Dosáhne se tím jen toho, že se všichni ostatní nepřičetně rozběhnou, že celkově prudce stoupne teplota, což také ničemu neposlouží, zvláště ne v lednu, kdy by člověk měl být pod dekou s nějakou pěknou rozehřátou sazí a snít o tom, že se rozjede do Miami. Kdo stojí v lednu o to, aby někde zaváňel nějaký mrtvý policajt a doháněl všechny ostatní k nepřičetnosti?

Živí policajti za moc nestojí.

Ale mrtví policajti jsou ta nejhorší věc na světě.

V 87. revíru neexistoval jediný policajt, který by choval lásku, obdiv, respekt nebo alespoň důvěru k seržantovi, který se zaživa jmenoval Ralph Corey.

Na tom ale teď nezáleželo.

Většina z nich si to představovala tak, že kdosi byl natolik neprozřetelný, že rozbouřil Coreymu lebku francouzákem ve chvíli, kdy se podle všeho poněkud opožděně pokoušel ještě něco málo vyšetřit o vraždě domovníka. A jestliže chudák ucaprtaný státní zaměstnanec nemůže ani sejít do sklepa, aby si tam ve volném čase trochu málo zavyšetřoval, aniž mu při tom někdo rozkrápně hlavu vejprů, pak je nad slunce jasnější, že tohle zatracené velkoměsto co nevidět špatně skončí. Tak si to představovali, tak to viděli. Když se bude dál trpět, aby si v tomhle prachzatraceném velkoměstě kdokoli odskočil do sklepa a rozkrápl tam hlavu nějakému policajtovi - jen tak, prostě kdy si vzpomene, kdykoli ho napadne, že by mohl jít a nějakému policajtovi tu hlavu rozkrápnout -, pak to tedy začíná být pro státní zaměstnance setsakramentsky nebezpečné. Tak to viděli, tak si to představovali. A jestli člověk prostě jen zůstane dřepět na zadku a připustí, aby tohle zatracené velkoměsto takhle přišlo cugrunt, pak se mordýři s francouzákama co nevidět objeví na každém rohu a začnou jima mlátit nejbližšího dopraváka třeba rovnou do oka - no těbůh, kamaráde, kde už to pak jsme? To se přece nemůže jen tak nechat, aby hordy zdivočelých mordýřů pobíhaly po ulicích, mávaly nad hlavou francouzáky a masakrovaly každého, kdo má na sobě slušivou modrou uniformu; to se tak prostě nemůže nechat, protože to bychom tu za chvíli měli chaos a s tím se, vážený pane, přece nemůžeme jen tak smířit.

Takhle to viděla většina policajtů z 87. revíru.

A taky je to kapánek vyděsilo. Kdo hrome stojí o práci, při které může na každém kroku přijít o krk?

A tak skoro všichni policajti v celém revíru - a stovky dalších v celém velkoměstě - plní spravedlivého rozhořčení, oprávněného hněvu a taky špetičky nefalšovaného strachu, zahájili s hlubokou osobní zaangažovaností štvanici na pachatele, který zabil pochůzkáře. Carella a Hawes sice naprosto nechápali, jak by tahle legie po pomstě prahnoucích mužů v modrém mohla při pátrání uspět, když fakta o případu znalo jen pár z nich a ještě méně jich vraždu seržanta Coreyho dávalo do spojitosti s vraždou George Lassera, k níž došlo před deseti dny. Detektivové sice uvažovali tak, že když byl zabit policajt, jeho vrah by měl automaticky patřit do jedné z těch dvou kategorií potrhliků, kteří policajty zabíjejí, ale spíš se domýšleli, že Coreyho smrt je prostě jen důsledkem či pokračováním dřívější vraždy a nemá možná nic společného s tím, že Corey byl policajt. A jestli to bylo takhle, pak nechápali, proč se kolem toho všude strhl takový pokřik a furor. Vytrvale a houževnatě po té vraždě šli už od třetího ledna, div si nohy neušoupali. To ale nikoho nezajímalo. Zato teď pojednou všichni začali vyvádět jak pomnutí nad tím, že jednoho náramně vypečeného pochůzkáře někdo sejmul francouzákem.

Jediná věc, která je na Coreyho smrti znepokojovala, byla otázka. Proč?

Jestliže dole ve sklepech na něco narazil, co to bylo?

Ponevadž jinak - ponecháme-li stranou možnost, že o případu objevil něco, co vraha ohrožovalo, jaký důvod mohl někdo mít k tomu, aby ho zavraždil? Dal si ve sklepech s někým schůzku? Věděl, kdo je vrah? Nebo tam jenom zabrousil pro další úplatek, který měl tentokrát přikrýt už i vraždu?

"V tomhle městě jsou jen dvě věci, na který seš krátkej," řekl kdysi dávno kdosi Carellovi, "a to jsou vraždy a drogy."

Carella o tom teď uvažoval. Jestliže strážník zamhouří obě oči, když vidí, že se někde pokoutně hrají kostky, jestliže zamhouří obě oči, když nějaký vážený občanosta mlátí někde na schodech prostitutku, jestliže zamhouří obě oči, když někdo přejíždí křížovatkou na červenou, jestliže zamhouří obě oči příliš často a pokaždé si za to nechá zaplatit - co už mu tak může zabránit, aby za prachy nepřimhouřil obě oči, i když jde o vraždu?

Byl Corey ochotný zamhouřit obě oči? Chtěl těch peněz příliš moc?

Domníval se vrah, že existuje jednodušší způsob, jak si koupit Coreyho mlčení? Navždy? S vyloučením možnosti, že ještě někdy přijde znova s dalšími požadavky?

Tahle možnost tu byla.

Existovali bohužel jenom dva lidé, kteří by jim mohli povědět, zda šlo skutečně o ni nebo o něco jiného. První byl Ralph Corey, a ten byl mrtev. Druhý byl vrah - a oni neměli sebemenší tušení, kdo by to mohl být.

Uplynula středa. A nějak i čtvrtek.

V pátek měl seržant Ralph Corey pohřeb.

Carellova babička vždycky říkala, že "pátek nešťastný je den, smůla leze z každé škvíry ven". Nemyslela tím třeba pátek třináctého nebo některý jiný konkrétní pátek z kalendáře. Ne, byla přesvědčena, že všechny pátky přinášejí lidem jenom smůlu, že v pátek jde všechno šejdrem a nazadmo, a že je nejlepší v pátek nic nepodnikat a vůbec se těm zatroleným pátkům vyhýbat, kdykoli je to jen trochu možné. V pátek 17. ledna se však stalo něco krajně nepravděpodobného. Nicméně se to stalo.

V pátek 17. ledna přišel z vlastní vůle do služebny pátracího oddělení Anthony Lasser a přiznal se, že zavraždil svého otce, George Lassera.

9

Vyslýchat Tonyho Lassera bylo hotové utrpení a jak Hawes, tak Carella jen doufali, že si něco podobného už nikdy v životě nebudou muset zopakovat. Vyhnout se tomu utrpení ale nemohli: koneckonců se ten člověk přiznával k vraždě. Při výslechu seděli ve služebně u zamřížovaných oken pokrytých jinovatkou, jejichž tabulky drnčely v náporech lednového větru; v místnosti se ozývalo slabé syčení radiátorů. Lasser seděl na židli naproti nim a celý se třásl.

Policejní stenograf byl pekelně nasydlý a navíc se nudil, takže skoro nezvedal oči od bloku a nedíval se na Lassera, který se tetelil, polykal naprázdno a působil dojmem, že co nevidět vypustí duši. Stenograf posmrkával.

"Proč jste ho zabil?" zeptal se Carella.

"Nevím," řekl Lasser.

"Musel jste k tomu mít důvod."

"To ano. To jsem měl."

"A jaký?"

"Neměl jsem ho rád," řekl Tony Lasser a znova se zatetelil.

"Povíte nám, co vlastně se přesně stalo?" zeptal se Hawes.

"Co chcete vědět?"

"Kdy vás napadlo, abyste to udělal?"

"Nějak... nějak minulý týden."

"Minulý týden?" zeptal se Hawes.

"Ne, to ne - řekl jsem minulý týden?"

"Ano, řekl."

"Myslel jsem ten týden, kdy jsem to udělal."

"Kdy to bylo, pane Lassere?"

"Před tím pátkem."

"Kterým pátkem?"

"No tím... jak bylo třetího. Před tím pátkem třetího ledna."

"Pokračujte, pane Lassere."

"Tehdy mě napadlo, abych ho zabil. Ten týden."

"Nějak kolem Silvestra nebo tak?"

"Dřív."

"Kdy? O vánocích?"

"Mezi vánocemi a Novým rokem."

"Dobrá, pane Lassere, mluvte prosím sám. Tehdy vás to napadlo - a co bylo pak?"

"Odešel jsem ten pátek z domu - hned po obědě."

"My jsme ale mysleli, že vy nikdy nevycházíte. Jak to, pane Lassere?"

Na několik okamžiků Lassera přemohl nepotlačitelný třás, zuby mu drkotaly, ruce se mu chvěly. S velkou námahou se ovládl a řekl:

"Já... já... já většinou nikam nechodím. Tentokrát jsem... jsem... jsem šel. Abych ho za... za... zabil."

"Jak jste měl v úmyslu ho zabít, pane Lassere?"

"Co prosím?"

"Jak jste chtěl svého otce zabít?"

"Sekerou."

"Přinesl jste si ji s sebou, ano?"

"Ne, j...j... já... našel jsem ji tam, když jsem tam přišel. Ve sklepě."

"Sekera byla ve sklepě?"

"Ano."

"Kde ve sklepě?"

"No... u kotle."

"Nebyla náhodou venku v kůlně na nářadí?"

"Ne."

"Věděl jste, že tam sekera bude, ano?"

"Co prosím?"

"Byl jste v tom sklepe někdy předtím, pane Lassere?"

"Nebyl."

"Tak jak jste věděl, že tam bude sekera?"

"Co prosím?"

"Jak jste věděl, že ve sklepe najdete sekeru, pane Lassere?"

"No, já... já... nevěděl jsem to."

"Tak jak jste si pak představoval, že otce zabijete?"

"Já... já... o tom jsem předem do detailů neuvažoval."

"Chtěl jste se rozhodnout až na místě, je to tak?"

"Ano, je."

"Píšeš to, Phile?" zeptal se Carella stenografa.

"Jo, mám to," řekl stenograf, aniž zvedl hlavu.

"Jen mluvte, pane Lassere," řekl Hawes.

"Co... c... co ch... chcete, abych vám řek?"

"Co jste udělal, když jste ho zabil?"

"Já... já... já... já..."

Nedokázal ze sebe vypravit jediné slovo.

Polkl a zkusil to znova: „Já... já... já..."

Třásl se ale jak v zimmici a slovo se mu vzpříčilo v krku. Zpopelavěl v obličejí a Carellovi bylo jasné, že v příštím okamžiku buď omdlí, nebo začne zvracet. S obavami Lassera pozoroval a přál si, aby mu mohl nějak pomoci.

"Nechcete trochu kávy, pane Lassere?" zeptal se. "Nechcete se napít něčeho teplého?"

"N... n... ne," řekl Lasser.

"Pane Lassere, ten den, kdy jste zabil otce, dostavila se u vás nějaká podobná reakce... něco jako teď?"

"C... co pr... pros...?"

"Myslím po odchodu z domova."

"Ne, b... b... byl jsem v pořádku."

"Pane Lassere..." řekl pomalu Carella.

"Pane Lassere," přerušil ho Hawes, "proč nám lžete?"

Lasser pojednou zvedl oči, zamrkal a znova se roztřásl.

"Proč nám tu vykládáte, že jste otce zabil, když jste to neudělal?" zeptal se Carella.

"Udělal!"

"Ale prosím vás."

"Udělal jsem to! Co... co vás to n... na... napadlo? C... co... pak...?"

"Uklidněte se, pane Lassere."

"Copak nevidíte, že vám ř... ř... říkám pravdu?"

"Pane Lassere, člověk, který se tou sekerou rozmáchnul, musel mít sílu, otrlost zabijáka a jistou ruku. Vám dělá potíže, abyste nám tu nespádl ze židle. Sám snad..."

"Udělal jsem to," řekl Lasser a znova se celý otřásl. "V...věřte mi. U...u...udělal jsem t...to."

"Neudělal, pane Lassere."

"Udělal."

"Ale kdepak. Proč jste k nám přišel?"

"Poněvadž jsem z...z...zab..."

Nedokázal to slovo vyslovit. Čekali v drásavém tichu, zatímco s ním zápolil, až se nakonec rozklepal po celém těle a vyplivl to slovo, jako by to byla nějaká odporná moucha nebo komár, který mu škodolibě sedl na jazyk.

"Zabil!" vykřikl. "Zabil jsem otce!"

"V tom případě," řekl Carella, "vám jistě nebude vadit, pane Lassere, když srovnáme vaše otisky prstů s otiskem, který jsme našli ve sklepe, že?"

Lasser mlčel.

"Nebude vám to vadit, pane Lassere?"

Neodpovídal.

"Pane Lassere," řekl Hawes mírně, "proč jste dnes odešel z domova?"

Lasser se pojednou rozvzlykal. Stenograf nechápavě zvedl oči a Carella mu dal znamení, aby odešel. Stenograf váhal. Carella ho vzal za loket a šetrně ho zvedl ze židle.

"Nechcete, abych to zapisoval?" zeptal se stenograf.

"Ne," řekl Carella. "Zavoláme tě, až tě budem potřebovat."

"Jak libo," řekl stenograf a vyšel ze služebny; tvářil se ale stále nechápavě.

Na židli s rovným opěradlem, u oken obrostlých bílým kožíškem jinovatky, se třásl a vzlykal Tony Lasser.

"Tak co to tedy bylo, pane Lassere?" zeptal se Carella.

Lasser zavrtěl hlavou.

"Muselo se stát něco, co vás sem k nám přivedlo. Jinak byste tu nebyl."

Lasser znova zavrtěl hlavou.

"Tak nám to nepovíte?" zeptal se Hawes chláholivě.

Lasser sáhl rozklepanými prsty po kapesníku, vysmrkal se a pak, roztřesený, zadržávající a vzlykající, jim pověděl, jak to všechno bylo.

Kdosi v té poklidné newessexské ulici s domy v napodobeném tudorském stylu, kdosi ze sousedů Tonyho Lassera...

"Byla to paní Moscowitzová, co bydlí naproti vám?" zeptal se Carella.

Ne, nebyla, řekl Lasser, paní Moscowitzová to nebyla. Ta sice dokáže člověka jaksepatří otrávit, ale není to zlá ženská.

Ne, byl to někdo jiný, na tom nezáleží kdo, vážně ne, prostě kdosi ze sousedství.

"Dobře, jen mluvte. Jak to tedy bylo?" zeptal se znova Hawes.

No, prostě včera za Tonym Lasserem kdosi přišel. Ten kdosi byl mluvčím jakési lynčovací party, ovšem spíš ve stylu severních států, ne že by ta parta opravdu chtěla někoho pověsit nebo obalit v dehtu a posypat peřím, to ne, pokud ovšem dotyčný bude ochoten "mít rozum". Přesně takhle to Lasserův soused formuloval. Řekl mu, že všechno bude v nejlepšímu pořádku a všichni budou spokojeni, pokud ovšem Lasser bude "mít rozum" a vyhoví jim. Lasser pořád ještě neměl nejmenší tušení, co od něho soused chce. Zavolali ho z ateliéru vzadu v domě, kde zrovna ilustroval dětskou knížku o snášenlivosti, a před ním stál ten neznámý člověk - no ano, prakticky neznámý člověk - kterého snad dvakrát nebo třikrát viděl z okna, ale kterého vůbec neznal. A teď s ním ten neznámý člověk mluvil o tom, že je třeba "mít rozum" a komusi "vyhovět", a Lasser se ho zeptal, co tím myslí.

"Jde o vaši matku," řekl soused. "O mou matku?"

"Hm, no jo."

"A co je s ní?" zeptal se Lasser.

"Nechceme, aby tu byla, pane Lassere."

"A proč?"

"Tady v okolí nikdo nechce, aby tu byla, pane Lassere."

"Já ale chci, aby tu byla," řekl Lasser.

"No, vy do toho máte nejmíň co mluvit, pane Lassere," řekl soused a v dalším mu vysvětlil, jakou boudu na něho sousedě ušili - boudu vymyšlenou k tomu, aby byl Tony Lasser nucen podřídit se jejich přání.

Přečetli si všechno, co noviny napsaly o vraždě Lasserova otce, a zvlášť si smlsli na formulaci, že údery sekerou musel zasadit někdo, kdo disponoval "silou šílence", nebo na nějaké podobné duchaplnosti novinářského šmoka, která jim nasadila do hlav příslušného brouka. Zasmušlovali si, dali hlavy dohromady a usnesli se, že půjdou na policii a ohlásí, že viděli Estellu Lasserovou, když v pátek kolem poledne odcházela z domu - ano, v pátek třetího ledna, v den, kdy byl její manžel George ve sklepe čínžáku ubit sekerou.

"To ale není pravda," řekl Tony Lasser.

"Dva lidi nám odpřisáhnou, že ji viděli z domu odcházet."

"Má matka řekne, že z domu neodešla."

"Vaše matka to nemá v hlavě v pořádku."

"Tak já řeknu, že z domu neodešla," prohlásil Lasser.

"O vás každý ví, že jaktžživ nevytáhnete paty z domu," řekl soused.

"Co to má co dělat s...?"

"Vy myslíte, že uvěří člověku, který se bojí vyjít na ulici? Myslíte, že mu budou věřit víc než tomu, co odpřisáhnou dva normální občané?"

"Já jsem taky, normální," řekl Lasser.

"Víte to tak jistě?" zeptal se soused.

"Vypadněte odtud," zašeptal Lasser mrazivě a skoro neslyšně.

"Pane Lassere," řekl soused, který se nedal vyvést z míry, "všechno bude v naprostém pořádku, jestli dokážete mít rozum a dokážeme si navzájem vyhovět. Nechceme nikomu dělat nějaké potíže. Pokoušíme se jen dostat ženu, která je maniak..."

"Ona žádný maniak není!" křikl na něho Lasser.

"... která je maniak, pane Lassere, a my se jen pokoušíme vystrnadit ji odtud a poslat ji tam, kam patří. Představujeme si to tak, že ji buď dobrovolně pošlete do ústavu, pane Lassere, nebo jinak se postaráme o to, aby měla opletačky s policií, zařídíme, aby si jí povšimly úřady, přimějeme je, aby jí položili pár otázek. Myslíte, že u výsledku třetího stupně obstojí, pane Lassere? Tak co budete mít rozum a vyhovíte nám, nebo jak to uděláme?"

"Nikomu přece neubližuje."

"Míchá nás, že tu vůbec je, pane Lassere, leze nám už z krku pořád se někomu omlouvat za to, že s náma v jedné ulici žije ženská, která je maniak."

"Nikomu přece neubližuje," opakoval Lasser.

"Dneska jsem vám chtěl říct jen tohle, pane Lassere, posloucháte mě dobře? Do pondělka vám dáváme čas, abyste si to rozmyslel. Když nám potom slíbíte, že se obrátíte na příslušná místa a postaráte se, aby vaši matku převezli do ústavu, všechno bude v pořádku, podáme si ruce a můžeme to i zapít, aby nám to sousedské soužití do budoucna dobře klapalo. V opačném případě ale, pokud byste nám v pondělí nedal vědět, pane Lassere, zajdeme na policii a řekneme jim, že vaše matka někam odešla z domu v ten den, kdy zabili vašeho otce. To jim poskytnem jen jako informaci pro začátek, potom už se toho ujmou sami."

"To ale bude lež," řekl Lasser. "Poněvadž má matka byla tady."

"Jistě, máte pravdu, pane Lassere. Bude to lež." Soused se usmál. "Jenže lež přestává být lží, když ji někdo odpřisáhne."

"Vypadněte," řekl Lasser.

"Rozmyslete si to."

"Vypadněte."

"Rozmyslete si to."

A tak si to rozmyslel a promyslel. Dospěl k závěru, že ať se stane cokoli, nikdy nepřipustí, aby byla matka znova poslána do ústavu. Jestli ale sousedé půjdou na policii a na matku padne podezření... jestli se jí policie začne vyptávat... jestli se nedejbůh neovládne... určitě podají žádost, aby byla převezena do ústavu. Tomu nemohl nijak zabránit. Existovala jen jediná možnost, jak před tím matku uchránit. Pokud by se k zločinu přiznal on sám, pak by jí dali pokoj. Lasser si otřel slzy z očí.

"Proto jsem tady," řekl.

"Tak to je v pořádku, pane Lassere," ozval se Carella.

"Genero, přines nám kafe!" zahalekal.

"Já... já... ká... kávu nechci," řekl Lasser.

Carella ho ignoroval. Když Genero kávu přinesl, zeptali se Lassera, jestli chce černou nebo se šlehačkou, a Lasser řekl, že jen tak, černou. Kolik cukru, zeptali se, a Lasser řekl, že nesladí. Dodal, že chce být co nejdřív zase u matky. Neměl by ji nechávat doma tak dlouho samotnou.

"Poslyšte, pane Lassere," řekl Carella, "a co kdybychom byli té vaší historce uvěřili?"

"Jaké historce?"

"No - že jste otce zabil vy."

"Ach tak. Tomu."

"Co kdybychom vám byli uvěřili, vy jste se dostal před soud a odsoudili vás..."

"No... co?"

"Kdo by se pak postaral o vaši matku, pane Lassere?"

Lasser se pojednou zatvářil rozpačitě.

"To mě vůbec nenapadlo," řekl.

"No vidíte. Takže je vlastně dobře, že jsme vám neuvěřili, ne?"

"Nejspíš ano."

"Pošleme s vámi strážníka, aby vás doprovodil domů, pane Lassere," řekl Hawes. "Hned jak dopijete kávu..."

"Dojedu domů sám."

"To my víme," řekl Hawes vlídně, "ale rádi bychom..."

"Můžu si vzít taxíka," řekl Lasser.

"Vůbec nás to neobtěžuje, opravdu ne," řekl Hawes. "Můžem vám zavolat vůz rádiem..."

"Vezmu si taxíka," řekl Lasser. "Jel jsem taxíkem sem, pojednu jím i zpátky. Já... já... nerad bych, aby před naším domem... zastavilo policejní auto. Užili jsme si policie až dost... od té... od té doby, co otec zemřel." Lasser se odmlčel. "Víte, otec nebyl zlý člověk, věřte mi, že ne. Já... já jsem ho nikdy nijak zvlášť v lásce neměl, musím se... se vám přiznat, že jsem ani neplakal, když jsem se dověděl, že... že... že už není naživu, ani slza mi pro něho neukápla, ale zlý člověk to nebyl. Poslal mě do dobré školy, poslal matku do soukromého sanatoria, nebyl to zlý člověk."

"Jak si to vůbec mohl dovolit, pane Lassere?" zeptal se pojednou Hawes.

"Co dovolit?"

"No tu školu. A to sanatorium. Jak to mohl finančně utáhnout?"

"Víte... hm, no... měl v té době lepší práci," řekl Lasser a pokrčil rameny.

"Jak tomu mám rozumět? Byl přece v roce 1939 domovníkem, ne?"

"To byl, ale v lepším domě. Ne na periférii v činžáku pro chudý lidi."

"A kde?"

"V centru," řekl Lasser.

"Kde v centru?"

"V Ganning Street, číslo 1107. Víte, kde to tam je?"

"Mám dojem, že vím," řekl Hawes. "To je ve finanč -" a pojednou se zarazil

"Říkal jste Ganning Street, číslo 1107?"

"Ano"

"Váš otec dělal v roce 1939 domovníka v Ganning Street, číslo 1107?"

"Ano, tam. Proč...?"

"Steve," řekl Hawes, "Siggie Reuhr byl v roce 1939 zaměstnaný u firmy Cavanaugh a Post."

"No a co?"

"Na adrese Ganning Street, číslo popisné 1107," řekl Hawes. "Kapišto?"

Sigmund Reuhr byl ještě v posteli, když mu detektivové zaťukali na dveře. Zeptal se, kdo je, a když mu řekli, že policie, zamumlal cosi, čemu nebylo rozumět, ale bylo slyšet, jak jde přes celý byt ke dveřím. Když jim otevřel, zavazoval si pásek modrého květovaného župana, pod nímž měl červeně pruhované pyžamo.

"Co zas?" zeptal se. "Zas ještě nějaký gestapácký manýry?"

"Jen pár otázek, pane Reuhre," řekl Carella. "Pustíte nás dál?"

"Když řeknu, že ne, vlezte mi sem stejně."

"To máte pravdu," ušklíbl se Hawes. "Když řeknete, že ne, tak vás nejspíš zatknem, odvezeme k nám a podáme na vás žalobu. Takhle to ale může proběhnout v klidu a ve vší tichosti, prostě si spolu soukromě přátelsky popovídáme žádné žaloby a protižaloby, nic takového."

"Přátelsky - to znám," řekl Reuhr a zavedl je do bytu. "Zrovna jsem vstal," dodal na vysvětlenou. "A teď si jdu uvařit kafe. Nemůžu s nikým mluvit, dokud do sebe nehodím hrnek kafe."

"Nemusíte pospíchat, pane Reuhr," řekl Carella. "Tahle věc čekala od roku 1939, takže ještě chvíli počká."

Reuhr střelil po Carellovi rychlým, podezřívavým pohledem, zdálo se, že chce něco říct, ale pak sklapl pusy a odešel do kuchyně. Dal do kávovaru filtr, odměřil dávku a postavil kávovar na sporák, aby káva překapala, a vrátil se do obývacího. Sedl si naproti oběma detektivům, ale neřekl jediné slovo, dokud káva nebyla hotová. Pak začal usrkávat a zeptal se: "Jak jste to myslel - s tím rokem 1939?"

"Co kdybyste nám to radši pověděl vy, pane Reuhre?"

"Já nevím, o čem mluvíte," řekl Reuhr.

"Podívejte, pane Reuhre," řekl Hawes, "nám to připadá jako trochu moc velká náhoda, když nám někdo řekne, že vás viděl v černé herně na South Fifth 4111 - ve sklepě činžáku, kde byl domovníkem jistý George Lasser, a..."

"Vůbec nevím, o čem mluvíte."

"Což je tedy opravdu zvláštní, když uvážíme tu shodu okolností."

"Jakou shodu okolností?"

"V roce 1939, když jste byl zaměstnán v centru města u firmy Cavanaugh a Post v Ganning Street 1107, byl v té budově správcem také pán jménem George Lasser. Co nám k tomu povíte, pane Reuhre?"

"Co bych vám k tomu pověděl? Já jsem revizor účtů. Myslíte, že jsem věděl, kdo v tom baráku dělá domovníka?"

"Myslíme, že ano, pane Reuhre."

"To vám bude sakramentsky dlouho trvat, než mi to dokážete. A i kdybych to věděl - tak co? To snad je trestný, když člověk zná domovníka z..."

"Trestné je, když někdo hazardně hraje kostky, pane Reuhre," řekl Hawes.

"A taky je trestný, když někdo někoho zavraždí," řekl Carella.

"Tak to pr, to pr, vážení," řekl Reuhr. "Já nikoho nezavraždil a vy to víte."

"Pane Reuhre, hovořili jsme s panem Cavanaughem, jedním ze společníků firmy, u které jste byl zaměstnán jako revizor účtů."

"No a?"

"Od pana Cavanaugha jsme se dověděli, že jste se v roce 1937 pokusil ždímat jednoho z jeho klientů. Je to pravda?"

"Není."

"My myslíme, že je, pane Reuhre."

"No a co? To bylo v roce 1937. Co to má co společného s tím, co je dneska?"

"To se právě pokoušíme zjistit."

"Jo tak..."

"Pár dohadů, pokud jde o tu souvislost, bychom měli, pane Reuhre."

"Mě vaše dohady nezajímají," řekl Reuhr a postavil šálek s kávou na stůl. "Vlastně by asi bylo nejlíp udělat to tak, jak jste prve navrhli. Mě tahle přátelská beseda s váma nebaví. Radši si půjdu vzít něco na sebe a vy uděláte nejlíp, když mě zatknete, odvezete k vám a podáte na mě žalobu - jste pro? Rád bych věděl, z čeho mě chcete obvinít."

"Co takhle z vraždy, pane Reuhre, jak by se vám to líbilo?"

"Z čí vraždy?"

"Z vraždy George Lassera."

"Vy jste se zbláznili, proč sakra bych měl vraždit George Lassera?"

"Takže jste ho znal, co?"

"Kdo to řekl?"

"Podívejte, pane Reuhre, radši to opravdu uděláme tak, jak navrhuje - bude to nejlepší. Jděte se obléct a my vás odvezem k nám a podáme na vás žalobu. Nás už tahle přátelská beseda taky otravuje."

"Z čeho mě chcete obvinít?" zeptal se Reuhr znova.

"No z vraždy, z vraždy, pane Reuhre. To už jsme vám přece řekli."

Reuhr se na chvíli odmlčel.

"Já Georgieho nezabil," řekl potom.

"Chodil jste k němu do sklepa hrát kostky, pane Reuhre?"

Reuhr přikývl.

"Jo, chodil."

"A co Spedino? Ten tam chodil hrát taky?"

"Jo, byl tam."

"Tak proč lhal a zapřel nám to?"

"Poněvadž by ho jeho stará přerazila, kdyby na něho prasklo, že chodil hrát vrhcáby."

"Chcete říct, že nám lhal, přestože věděl, že tady jde o vraždu - jen proto, že měl strach ze své ženy?"

"Viděl jste někdy jeho starou?" zeptal se Reuhr.

"No, nechme toho," řekl Carella a pokrčil rameny. "Co nám povíte o panu Lasserovi? Znal jste ho už v roce 1939?"

"Znal."

"Jak dobře jste se znali? Byli jste důvěrní přátelé?"

"Ne, jen tak od vidění. Potkávali jsme se a zdravili. Znáte to. Vždycky jsem ho čas od času viděl dole v chodbě a zavolal na něho: „Ahoj, Georgie, jak se vede..."

"To je lež, pane Reuhre," řekl Carella.

"Jak to?"

"Podívejte, pane Reuhre, v roce 1939 si George Lasser mohl dovolit poslat syna do drahé přípravky a platit své ženě Estelle pobyt v soukromém sanatoriu pro duševně choré. Na tohle všechno mu přece nemohl stačit domovnícký plat, pane Reuhre. A tak jsme si vytipovali pár možností a teď se pokoušíme zjistit, která vám bude nejlíp slušet, chápete,

pane Reuhre? Zatím nám jde jen o tohle. Detaily si necháme na potom."

"To teď jako chcete vtípkovat?" zeptal se Reuhr.

"Vůbec ne, zrovna teď mluvím smrtelně vážně," odpověděl Carella. "Víme, že George Lasser byl příčinlivý člověk, pořád sháněl nějaké nové zdroje příjmů. Víme, že v té době jste se už pokusil ždímat jednoho z klientů vaší firmy a že vás váš šéf důrazně varoval, abyste si něco podobného v budoucnu dobře rozmyslel. A také víme, že vy a George Lasser jste ve stejné době pracovali ve stejné budově. Právě jste nám tu řekl, že jste ho znal, takže..."

"Akorát že jsme se zdravili."

"No... Nám se zdá, že jste se znali trochu víc, pane Reuhre."

"Vážně? A proč jako?"

"Zdá se nám, že jste si vyhlídl k vydírání některého dalšího klienta vaší firmy..."

"A nezdá se vám, že se tím vyděračstvím oháníte trochu moc?"

"To vás teď nemusí trápit, čím se oháním a čím ne, pane Reuhre. Prostě máme dolem, že jste si našel dalšího křena k vydírání, ale zároveň jste moc dobře věděl, že by vás Cavanaugh rozsekal na fašírku, kdyby vám na to kápnul. V případě, že byste se o to znova pokusil vy osobně," řekl Carella a odmlčel se. "Už se vám to začíná trochu rýsovat, pane Reuhre?"

"Nevím, o čem mluvíte."

"No ne - on pořád neví, o čem mluvíme," postěžoval si Carella ironicky Hawesovi. "Tak já vám teda povím, o čem mluvíme, pane Reuhre. Máme dojem, že jste si našel někoho, koho bylo možné vydírat, ale poněvadž jste věděl, že za ním nemůžete jít sám, že za ním nemůžete jít osobně, rozhodl jste se, že za ním pošlete svého zástupce. A řekli bychom, že ten člověk, kterého jste se za ním rozhodl poslat, byl George Lasser. Tak teď to víte - tohle se nám zdá."

"Hm-mm," odkašlal si Reuhr.

"A jak se to zdá vám, pane Reuhre?"

"Připadá mi to zajímavé."

"To si myslíme taky."

"Nezdá se mi ale, že byste to mohli nějak dokázat."

"To máte pravdu. Dokázat to nemůžeme," řekl Carella.

"No vidíte, však jsem si to myslel," řekl Reuhr a zasmál se.

Carella mu úsměv oplatil.

"My to totiž dokazovat nemusíme, pane Reuhre," řekl.

"Nemusíte, jo?"

"Nemusíme a nebudeme."

"Jak to, že ne?"

"Něco tak banálního jako vyděračství nás totiž nezajímá. Zajímá nás vražda. Vynaložili jsme už na tohle vyšetřování spoustu energie, pane Reuhre. Moc rádi bychom teď už našli někoho, komu to bude možné přišít."

"To byste rádi, jo?"

"Samozřejmě. Co kdybychom si spolu zahráli Ruka ruku myje? Znáte tu hru?"

"Jak konkrétně?"

"Podívejte, pane Reuhre, my nemůžeme dokázat, že jste vy a Lasser v roce 1939 někoho společně vydírali. Můžeme vám ale dokázat vyděračství v roce 1937, poněvadž o tom nám už pan Cavanaugh všechno pověděl, a jsem si jistý, že to bude opakovat i před soudem a prozradí i jméno člověka, kterého jste tehdy vydíral. Jinými slovy, pane Reuhre, dostaneme vás za tuhle drobnou všivárnu, když se nám to nepovede za nic většího."

"Hm," řekl Reuhr.

"Už vám to došlo?"

"A co byste teda chtěli?"

"My si nemyslíme, že jste zabil Lassera," řekl Hawes.

"Jak to?"

"Nevidíme pro to žádný důvod. Z toho, co víme, je nám jasné, že jste s Lasserem byli přátelé. Jel s vámi na holport v té další ždímačce, chodil jste k němu do sklepa hrát kostky - proč byste ho měl zabíjet?"

"Hm," řekl Reuhr.

"Pořád ještě vám to dochází, pane Reuhre?"

"Já poslouchám," řekl Reuhr.

"Teď bych řekl, že ví, o čem mluvíme," utrousil Carella a usmál se na Hawese.

"Tak mluvte," řekl Reuhr.

"No prosím. Vy a Lasser jste někoho společně ždímalí. Zřejmě jste si při tom přišli na zatraceně pěkný prachy, když si Lasser jen ze svého podílu mohl dovolit platit školu a sanatorium. Začali jste s tím vydíráním v roce 1939..."

"Začali jsme s tím v roce 1938," řekl pojednou Reuhr.

"Ach tak," řekl Carella. "Díky. Myslím, že si s náma tu hru zahraje, Cottone."

"Taky bych řekl," odpověděl Hawes a zazubil se.

"Tak teda jste s tím vydíráním začali v roce 1938," řekl Carella.

"Byl to George Lasser, kdo se vydal za tou vaší obětí a pověděl jí, co na ni máte. Byl to George Lasser, kdo tu oběť požádal, aby platila." Carella se odmlčel. "A taky to byl George Lasser, koho tenhle měsíc - třetího ledna někdo zabil sekerou. Sledujete mě, pane Reuhre?"

"Doufám."

"Chcem vědět, čeho se to vydírání týkalo a o koho šlo," řekl Hawes.

Reuhr pokrčil rameny.

"Co z toho budu mít, když vám to řeknu?"

"To je správná otázka, pane Reuhre."

"Co teda?"

"Budete z toho venku. Budete venku z téhle krajně nemilé a nepříjemné situace. Vyjdete z toho bez pohromy a víc se vás nikdo nebude na nic ptát. Jinak totiž pořád potřebuju někoho, komu bychom tu růži přispědlili a mohlo by se stát, že byste to byl vy."

"No dobře," řekl Reuhr.

"Vidíš?" mrkl Carella na Hawese. "Teď konečně ví, o čem mluvíme."

"Jak se jmenoval ten člověk, kterého jste vydírali?" zeptal se Hawes.

"Anson Burke."

"Co jste na něho měli?"

"Byl to prezident obchodní společnosti. Šlo o firmu, která vyvážela do Jižní Ameriky automobilové součástky. Přišel jednou k nám do kanceláře a zeptal se, jestli bychom mu nepřipravili daňové příznání - šlo o jeho osobní daň z příjmu. Což teda smrdělo hned od začátku, poněvadž jeho firma měla vlastní účetní, ale on se vydal za někým jiným, aby mu prostě daň z osobního příjmu počítali někde jinde. My jsme ho teda neodmítli. No a tehdy jsem kápnul na těch čtyřicet táců."

"Jakých čtyřicet táců?"

"Víte něco o tom, jak to chodí u exportních firem?"

"Moc málo."

"No, většina z nich nakoupí součástky, které na export potřebuje, od různých dodavatelů po celých Spojených státech. Zpravidla to vypadá tak, že dodavatel poskytne exportérovi přímou slevu, obvykle to bývá kolem patnácti procent."

"Jasně, pokračujte."

"Někdy ale - čas od času - když exportér dodavateli opatří mimořádně velkou zakázku, poskytne mu dodavatel ještě dodatečnou slevu."

"Kolik to dělá?"

"Různě. V tomhle případě šlo o dalších pět procent. Burkeova firma zajišťovala jen tomuhle jednomu dodavateli zakázky v hodnotě osm set tisíc až milion dolarů ročně. Vemte si pět procent z osmi set tisíc - a dělá to čtyřicet táců."

"Tak to jsme u těch čtyřiceti táců znova," řekl Hawes. "A co s nima bylo?"

"Tolik dostával."

"Kdo?"

"Burke."

"Od koho?"

"Od toho dodavatele z Texasu."

"A zač?"

"No, oficiálně to uváděl jako provizi, ale ve skutečnosti šlo o těch dodatečných pět procent, o kterých jsem vám už říkal."

"Tomu nerozumím," řekl Carella. "Kde to uváděl?"

"V podkladech, které mi dal, abych mu udělal příznání k dani z osobního příjmu."

"Uváděl tam čtyřicet tisíc dolarů jako provizi od dodavatele z Texasu, je to tak?"

"No jistě. Přiznával třicet tisíc dolarů jako plat, který bral od své společnosti. Tohle bylo mimo a navíc."

"Takže?"

"No přinejmenším byl dost mazaný na to, aby si našel nějakého jiného účetního - aby mu do toho účetní jeho vlastní firmy neviděli."

"Proč říkáte ‚mazaný‘?"

"Poněvadž těch čtyřicet táců bylo zapláceno jemu osobně. Firma se o nich vůbec nedověděla. Přiznával je k dani ze svého osobního příjmu, takže všechno bylo v suchu a naprosto legální, pokud jde o strýčka Sama, jenomže o ně okrádal majitele akcií své společnosti."

"Povídejte dál," řekl Carella.

"No, věděl jsem, že bych na tom mohl něco trhnout, pokud se k němu nějak dostanu. Jenže jak? Já na něj nemoh ani mrknout, poněvadž by s tím hned letěl na Cavanaugha a ten, jak ho znám, by v tu ránu zavolal do Filadelfie a pohovořil si o tom s někým z těch kluků, co tam s nima vyrůstal - tehdy to už byli samí vyhlášení gangsteři - , a já bych si tak leda zarybařil v River Dix, jenže u dna. Pak jsem si ale vzpomněl, že jsem jednou nebo dvakrát mluvil s Lasserem. Věděl jsem, že to žádná nevinná lilie není, poněvadž kradl mosazná obložení a měděné trubky - prostě takovéhle věci - ze sklepa a pak je prodával do starého železa. Burke měl kancelář až na úplně druhém konci města. Lasser neznal ani od vidění."

"A co jste teda udělal?"

"Zašel jsem za Lasserem a vysvětlil mu, o čem šlo. Projevil o věc zájem. Pak jsem zatelefonoval Burkeovi a řekl mu, že v tom týdnu budu jeden den na tom jeho daňovém příznání pracovat a že by bylo dobře, aby laskavě přinesl do kanceláře veškeré podklady a vůbec všechno, co k tomu budu na ten rok potřebovat, jako třeba osvědčení o daňových úlevách a taky písemný doklad o té provizi - o těch čtyřiceti tisících dolarech. Slíbil, že to všechno přinese příští den. To odpoledne jsem na tom šel pracovat do jeho soukromé kanceláře a řekl jsem mu, aby všechny ty podklady a materiály radši nechal ve městě a nevozil je zpátky s sebou domů, poněvadž tam ráno přijdu to dokončit. Zamkl to všechno do horní zásuvky psacího stolu."

"Pokračujte."

"S Lasserem jsme se tu noc do kanceláře vloupali. Šli jsme po tom dokladu o provizi, ale aby to tak nevypadalo, sebrali jsme i zlaté pero a tužku, nějaké drobné peníze, psací stroj a ještě pár krámů, co se tam po kanceláři povalovaly. Burke krádež objevil hned druhý den ráno. A za čtrnáct dní se u něho ohlásil Lasser."

"A co mu řekl?"

"Přiznal se, že se k němu do kanceláře vloupal on. Burke už chtěl volat na policii, ale Lasser mu ukázal doklad o přijetí provize. Řekl mu, že ho sebral čistou náhodou, s nějakými jinými věcmi v té zásuvce, že o tom, jak to chodí u exportních firem, toho moc neví, ale ví tolik, že název firmy zní Anson Burke, Incorporated, kdežto tady je doklad o přijetí provize, předkládaný vládě Spojených států, a stojí na něm, že čtyřicet tisíc dolarů bylo vyplaceno Ansonu Burkeovi osobně, ano, osobně, tedy nikoli firmě, což mu... hm, připadá poněkud problematické. Burke poslal Lassera do horoucích pekel a řekl, že teď se tedy definitivně rozhodl zavolat na policii. Nato se mu Lasser omluvil, řekl, že se možná mýlil, že je možná všechno naprosto legální a v pořádku, protože Burkeovi jistě nebude vadit, když doklad o přijetí té provize pošle poštou správní radě společnosti. A tehdy Burkeovi začalo svítat. To svítání bylo tak intenzivní, že div neoslepl."

"A tak Lasserovi zaplatil, kolik požadoval."

"Ano."

"Kolik to bylo?"

"No, ten rok Burke společnost okradl o čtyřicet tisíc. Lasser a já jsme předpokládali, že v budoucnu bude krást každý rok právě tolik, ne-li víc, pokud to všechno udržíme pod pokličkou."

"Takže co?"

"Lasser mu řekl, že chce polovičku."

"Nebo jinak?"

"Jinak že se obrátí přímo na správní radu."

"A tak Burke zaplatil."

"Jo, platil."

"A vy jste se s Lasserem rozdělili o dvacet tisíc."

"Jo. Každý dostal deset."

"A dostávali jste pak od něho ty prachy rok co rok. To mohlo narůst na pěkný balík," řekl Carella. "Takže je klidně možný, že toho Burke měl nakonec po krk - nechat ze sebe takhle dřít kůži. Vydal se do sklepa na South Fifth a Lassera zabil, aby už měl konečně jednou pokoj..."

"Ne," řekl Reuhr. "Tak to nebylo."

"Pročpak ne?"

"Slepice přestala snášet zlatá vajíčka v roce 1945."

"Co tím chcete říct?"

"Po roce 1945 jsme už měli utrum," řekl Reuhr. "Pak už jsme žádné peníze nedostávali."

"Burke vám v roce 1945 přestal platit? Je to tak?"

Reuhr se usmál.

"Přesně tak."

"Pořád ale ještě mohl být pekelně naštvaný kvůli tomu, co musel vysolit před rokem 1945. Možná mu to teprv došlo a rozhod se, že to jen tak nenechá."

"Ale ne," řekl Reuhr a v jeho úsměvu zajištila jakási zlomyslná poťouchlost.

"Proč ne?" zeptal se Carella.

"Anson Burke nemoh Lassera zabít."

"Proč ne?"

"Už jsem vám to řekl. Přestal nám platit."

"No a co?"

"Přestal platit proto, že v roce 1945 umřel na srdeční mrtvici."

"Opravdu?" zvolal Carella.

Reuhr vesele přikývl. "Nojo." Pořád se ještě zubil, když dodal: "Takže tu hru - ruka ruku myje - jsme si zahráli docela pěkně, co?"

Leden je všivák měsíc, který hrám a hrátkám dvakrát nepřeje.

Sigmunda Reuhra nakonec ani nezatkli, poněvadž byli na pochybách, jestli by se mu vůbec něco dalo dokázat, a navíc, popravdě řečeno, celá ta záležitost neslibovala nic než řůru další práce. Oběť Reuhrova vydírání i jeho komplic byli po smrti, o jeho prvním vyděračském pokusu věděli jedině od Cavanaugha, což by soud patrně pokládal za neprokazatelnou informaci, na jejímž základě nelze vznést obvinění ani podat žalobu, pokud by ji oběť plánovaného vydírání z roku 1937 dodatečně nepotvrdila. A možnost, že se jim tuto pouze vyhlédnutou oběť podaří přimět, aby tím, že obviní Reuhra, obvinila zároveň i sebe - taková možnost byla prakticky ryze teoretická, jak říkají vtipálkové. A vůbec to všechno po tolika letech vypadalo jako úplné prkotiny, když koneckonců teď měli na krku a vyšetřovali vraždu, vlastně dvě.

Leden je všivák měsíc, který hrám a hrátkám dvakrát nepřeje, tak je to.

Když se vrátili do služebny, detektiv Meyer Meyer je chytil hned u dvířek v laťkovém brlení a zahalekal: "Chlapi, kde jste byli?"

"Proč?" zeptal se Carella.

"Před momentem jste tu měli telefon. Sháněl vás pochůzkář Murphy."

"A co?"

"Nějaký černošskej nádeník se někde v činžáku pokoušel zabít domovníka."

"A kde?"

"Na South Fifth, číslo 4113," přečetl z papírku Meyer. "Jmenuje se Sam Whitson."

10

Když Carella s Hawesem dorazili na místo, seděli dva strážníci Samu Whitsonovi na nohou. Další dva mu přimáčkli k podlaze rozpražené svalnaté paže a pátý policajt mu seděl rozkročmo na prsou. Ve chvíli, kdy detektivové vpadli do sklepa a blížili se k chumlu lidí přidržujících Whitsona přitisknutého k cementové podlaze, obrovitý černoš se pojednou vzepjal a vyhodil zadkem do vzduchu. Policajt, který mu dřepěl na prsou, nadskočil vzhůru, ale pak se chytil za obě klopy Whitsonovy zelené eisenhowerky a s těžkým žuchnutím mu znova přistál na hrudníku.

"Ty parchante jeden," zařval Whitson a pochůzkář, který stál vedle něho a přihlížel, jak ostatní se svým zajatcem zápasí, z ničeho nic praštil Whitsona do podrážky pravé boty pendrekem. Na druhé straně sklepa, s krvácející řeznou ranou ve vlasech a přes čelo, seděl John Iverson, domovník z budovy číslo 4113 na South Fifth, sousedící s číslem 4111, kde dřív pracoval George Lasser. Oba činžáky stály hned vedle sebe a byly si podobné jak dvojčata. Iversonův sklep byl zrcadlovým odrazem sklepa, v němž ještě nedávno kraloval Lasser, jen věci v něm byly rozestavené jinak. Seděl teď na prázdné konvi od mléka a držel si poraněnou hlavu v ruku, zatímco strážníci zápasili s Whitsonem, který se je v pravidelných intervalech pokoušel setřepat. Jediný pochůzkář, který se zápasu neúčastnil, dál Whitsona tloukl pendrekem, a také v pravidelných intervalech, dokud ho jeden ze strážníků v akci konečně neokřikl: "Sakra, Charlie, nechtěl bys toho nechat? Vždycky, když ho baciš, povyskočí nám ten hajzl do vzduchu."

"Já ho chci jen uklidnit," odsekl Charlie a znovu praštil Whitsona přes podrážku boty.

"Nechte už toho," řekl Carella a přistoupil k chumlu policajtů, kteří se na povaleném černošovi hemžili jak včelí roj.

"Pusťte ho, ať může vstát."

"On je ale nebezpečnej," řekl jeden z pochůzkářů.

"Pusťte ho, ať může vstát," opakoval Carella.

"No jak si přejete," řekl mluvčí strážníků a všichni naráz odskočili od Whitsona jak gumové a jako na předem smluvené znamení. Hned také ucouvli do bezpečné vzdálenosti, zatímco Whitson vyskočil a postavil se na nohy. Pěsti měl zaťaté a z očí mu koukala vražda.

"Tak šmytec, všechno je v pořádku, Same," řekl Carella mírně.

"Co to melete?" zaryčel výhrůžně Whitson. "Já toho parchanta zabiju."

"Nikoho nebudeš zabíjet, Same. Sedni si a koukej se uklidnit. Chci vědět, co se tu stalo."

"Jděte mi z cesty," zavrčel Whitson. "Vaše věc to není, neplet'te se do toho."

"Já jsem od policie, Same," řekl Carella.

"Já vím, co jste zač," odsekl Whitson.

"No fajn. Volali mi, že jsi chtěl zabít domovníka. Je to pravda?"

"Za moment vám zavolaj znova," houkl Whitson. "S tím rozdílem, že teď vám řeknou, že jsem zabil domovníka."

Carella se proti své vůli dal do smíchu. Smích Whitsona překvapil. Zaťaté pěsti mu na okamžik povolily a zíral na Carellu s výrazem úžasu ve tváři.

"Tohle není žádná sranda," řekl Whitson.

"Já vím, že ne, Same," odpověděl Carella. "Sedni si a pověz mi, co se tu stalo."

"Vrhnul se na mě s tou zatracenou sekyrou," řekl Whitson a ukázal na Iversona.

Poprvé od chvíle, kdy vešli do sklepa, uvědomili si Carella i Hawes, že Iverson nemusí nutně být jen nevinnou obětí vražedného útoku. Whitson byl sice výstavní obr, ale Iverson byl také chlap jako hora, skoro stejně veliký jako on. Jestliže by Whitson dokázal ze všeho kolem sebe udělat kůlničku na dříví, Iverson by mu v těch demoličních schopnostech klidně mohl konkurovat. Seděl na konvi od mléka, z hlavy a z čela mu tekla krev, ale zranění ani v nejmenším neochromilo dojem zdatnosti a síly, která z něho přímo vyzařovala a čpěla jako pach z divokého zvířete, žijícího v džungli. Když na něho Whitson ukázal, zvedl oči, a detektivové si pojednou uvědomili napjatou ostražitost a jakousi nervní energii, která z něho sálala stejně varovně jako aura fyzické síly. Přiblížili se proto k němu s opatrností, kterou by jinak v případě krvácejícího člověka pokládali za zbytečnou.

"Co to o vás slyšíme, Iversone?" zeptal se Carella.

"Je to blázen," řekl Iverson.

"Řekl jen, že jste se na něho vrhl se sekerou."

"Je to blázen."

"Co je tohle?" zeptal se Hawes a shýbl se a zvedl sekeru, která ležela na cementové podlaze sklepa asi tři metry od místa, kde Iverson seděl. "Mně to připadá jako sekera, Iversone."

"No to je sekera," řekl Iverson. "Mám ji tady dole ve sklepě, když potřebuju něco přeseknout nebo rozštípat."

"A co dělá tady na podlaze?"

"Asi jsem ji tam nechal," řekl Iverson.

"Lže," řekl Whitson. "Když se na mě s tou sekerou vrhnul, praštil jsem ho a sekera mu upadla. Proto se tam na tý podlaze válí."

"A čím jste ho praštil vy?"

"Sebral jsem tam hrábě. Těma jsem ho bacil."

"A proč?"

"Už jsem vám to řekl. Vrhnul se na mě s tou sekerou."

"Proč to udělal?"

"Protože je to parchant z laciného kraje," řekl Whitson. "Proto."

Iverson vstala vykročil k Whitsonovi. Carella mezi ně vstoupil a křikl: "Sedněte si! Co to o vás slyšíme, Iversone?"

"Nevím, co tím myslí. Je to blázen."

"Nabíd mi pětadvacet centů," křikl Whitson uraženě. "Rek jsem mu, aby si těch pětadvacet centů strčil někam. Pětadvacet centů!"

"O čem to mluvíte, Whitson?" zeptal se Hawes a teprve v té chvíli zřejmě zjistil, že pořád ještě drží sekeru v ruce. Opřel ji o stěnu příhrady na uhlí v okamžiku, kdy se Whitson znova rozběhl k Iversonovi.

"Stůj hergot už jednou - chlape ztracená!" zařval Hawes a Whitson strnul na místě jak přibitý. "Co je to tady za blbárnu kvůli pětadvaceti centům?"

"Nabíd mi za štípání dříví pětadvacet centů. Řek jsem mu, aby si je strčil..."

"Povězte mi to tak, abych tomu rozuměl," řekl Carella. "Chtěl jste, aby vám štípal dříví, je to tak, Iversone?"

Iverson přikývl a neřekl nic.

"A nabíd jste mu pětadvacet centů?"

"Pětadvacet za hodinu," řekl Iverson. "Dřív jsem mu platil vždycky tolik."

"Proto taky jsem se ti na to štípání dříví vykvák, ty parchante z laciného kraje. Proto jsem šel štípat Lasserovi."

"Předtím jste ale tu práci dělal tady pro pana Iversona, ano?" zeptal se Hawes.

"Minulej rok jsem štípal dříví jemu. Jenže mi platil jen pětadvacet centů na hodinu, tak jsem se mu tady na to vykašlal a šel jsem vedle. Nejsem blbej."

"Je to tak, Iversone?"

"Dával jsem mu víc práce," řekl Iverson. "Platil jsem mu mň, ale měl tu víc práce, víc hodin."

"Jen do té doby, než tě Lasser připravil o všechny kunčafy," křikl Whitson.

"Co tím chcete říct?" zeptal se Hawes.

"Všichni lidi tady z baráku začali chodit pro dříví vedle. K Lasserovi."

Oba detektivové teď na Iversona zírali, zírali na hromotluka s rukama jak medvědí tlapy, které se mu nemotorně klátily u boků. Bylo vidět, jak se kouše do měkké tkáně v ústech, oči měl bystré a ostražitě a vyzářovala z nich jakási surová animální nezkrotnost.

"Je to pravda, pane Iversone?" zeptal se Carella.

Iverson neodpověděl.

"Ptám se vás, jestli je to pravda, pane Iversone," řekl Carella.

"Jo, to je. To je pravda," ušpitl Iverson.

"Že všichni vaši zákazníci začali chodit pro dříví k panu Lasserovi?"

"Jo, to je pravda," řekl Iverson. "To ale přece nic neznamená. To ještě neznamená, že..."

Iverson se zarazil jak na povel.

Ve sklepe se rozhostilo ticho.

"Co to ještě neznamená, pane Iversone?"

"Nic."

"Chtěl jste něco říct, pane Iversone."

"Řek jsem všechno, co jsem chtěl."

"Všichni vaši zákazníci začali chodit k Lasserovi, je to tak?"

"Už jsem vám řekl, že jo! Co ode mne chcete? Z hlavy mi leje krev, po hlavě přece bacil on mě, tak proč mi nedáte pokoj a nevyptáváte se jeho?"

"Jak jste se na to tvářil?" zeptal se Carella.

"Na co?"

"No že vás opustili všichni zákazníci, co od vás předtím kupovali dříví?"

"Já... podívejte, já... já jsem s tím neměl nic společného."

"S čím?"

"Vztekl jsem měl, to jo ale..."

Iverson se znova zarazil. Hleděl na Carellu a na Hawese, kteří ho klidně a vážně pozorovali. A pak, ať už k tomu měl jakékoli důvody, snad proto, že cítil, že s nimi není schopen dál komunikovat, nebo snad z pocitu, že vlezl do pastí a její čelisti se za ním sevřely, pojednou se výraz jeho tváře změnil a rozhodnutí se v ní objevilo tak zřetelně, jako by je tam někdo přiklepl razítkem. Bez jediného dalšího slova se rychle otočil a hmátl po seceře, kterou Hawes opřel o stěnu příhrady. Zvedl sekeru snadno a bez námahy, tak rychle, že měl Carella sotva čas uhnout jí z dráhy, když kolem něho fukla jak baseballová pálka namířená na jeho hlavu.

"K zemi!" vykřikl Hawes a Carella se okamžitě rozplácl na podlaze a převálil se na levé rameno právě v momentě, kdy za ním třeskl Hawesův výstřel.

Teprve sahal po služebním revolveru v pouzdře na stěně, když Hawes vypálil podruhé. Slyšel, jak kdosi doslova zachrochtal bolestí, a pak stál Iverson nad ním, velká skvrna krve se mu rozlézala vpředu na modrácích, sekeru držel zvednutou nad hlavou, přesně tak, jak ji musel zvednout ten pátek odpoledne, vteřinu předtím, než ji naposled zaťal do lebky George Lasserova. Carella věděl, že už mu nezbyvá čas zvednout revolver. Věděl, že nemá čas odkutálet se stranou, že už nemá čas uhnout úderu, sekera už byla ve vrcholném bodu oblouku, v příštím zlomku vteřiny dopadne.

Whitson skočil snad přes celou délku sklepa, aspoň se to tak zdálo, proplul vzduchem pružně jak letící panter a celý jeho obrovitý a svalnatý trup se srazil s Iversonovým mohutným tělem. Iverson zavrával zpátky ke kotli, čepec

sekery s řinčivým třesknutím narazil na litinová dvířka kotle a sekera s kovovým chřestotem dopadla na cementovou podlahu. Iverson se odrazil od kotle a znovu se vrhl po sekeře, ale Whitson mu strhl pravačku dozadu, zat'ál pěst a pak s omračující razancí vystřelil vpřed celou paží, přesně, tvrdě a neomylně, a Iversonova hlava se zvrátila do nepravděpodobného úhlu, jako když má zlomený vaz, a pak se hromotluk zhroutil na podlahu.

"Seš v pořádku?" zeptal se Hawes.

"Já jo," řekl Carella. "Co ty, Same?"

"Úplně fit," řekl Whitson.

"Udělal to kvůli tomu kšeftu s dřívím," řekl užasle Hawes. "Udělal to kvůli tomu pitomému pětadvaceticentovému kšeftu s dřívím."

Udělal jsem to kvůli tomu kšeftu s dřívím, řekl Iverson. Udělal jsem to, poněvadž mě o ten kšeft s dřívím připravil. Ten nápad s prodáváním dříví byl můj. Než jsem začal v čísle 4113 dělat domovníka, lidi měli všude ty krby zabetonované a někde dokonce ohozené omítkou. Byl jsem to já, kdo ty krby zase vzkřísil, aby se nájemníci ohřáli. Byl jsem to já, kdo přišel na ten nápad prodávat jim dříví.

George mě o tenhle kšeft připravil.

Nejdřív začal vozit polena jak hrom, odněkad z venkova, tam, co bydlí, on a ta jeho pošukaná stará. A pak mě připravil i o nádeníka, nabídl mi za štípání těch polen padesát centů na hodinu, to se ví, že kluk po tom skočil, to je jasné, kdo by neskočil? Nic bych proti tomu neměl, kdyby byl to dříví prodával vlastním nájemníkům, je to jeho činžas, je tam správcem, může si tam dělat co chce. Jenže on pak začal prodávat mejm nájemníkům, a to mě teda nakrklo.

Když jsem počátkem roku za ním zašel tam do toho jeho sklepa, chtěl jsem mu to jen říct, nechtěl jsem ho zabít. Seděl tam a počítal prachy, cpal je do plechovky od kafe a zapisoval si do černého notýsku, kolik utržil. Ten pak taky dal do té plechovky od kafe. Když jsem mu řekl, aby s tím prodejem dřeva mejm nájemníkům koukal přestat, dal se do smíchu. Tak jsem si zašel ven do kůlny na nářadí a vrátil jsem se do sklepa se sekerou. Jak tu sekeru uviděl, dal se znovu do smíchu, a tak jsem ho bacil. Vrh se na mě a začal mě chytat za šaty, tak jsem do něho bušil dál, až jsem ho nakonec ťal přes krk. Věděl jsem, že je mrtvej hned po té jedné ráně, ale jak jsem byl v ráži, tak jsem to do něho sázel dál, i když se skácel.

Potom jsem mu sekeru zasek do hlavy a nechal jsem ji tam. Prachy z plechovky od kafe jsem vybral, bylo tam sedm dolarů padesát centů, ty mi totiž správně patřily. A taky jsem si vzal ten jeho černej notýsek, poněvadž dobrá polovička nájemníků, co v něm měl zapsaný, taky správně patřila mně.

Otřel jsem polici a tu plechovku od kafe taky. Nechtěl jsem tam nechat žádný otisky prstů. Pak jsem do plechovky nasypal ty železný serepetičky a čudlíky z ostatních plechovek, aby žádněj nepoznal, že v ní dřív byly prašulata.

Toho policajta jsem zabil taky.

Šel jsem tam dolů najít si knoflík. George mi urval od modráků jeden knoflík, jak jsme se tam dole rvali, a bylo mi jasné, že kdyby ten knoflík někdo našel, dostal bych se do maléru. Tak jsem ho tam dolů pořád chodil hledat, ale zrovna ten den, co jsem ho našel, objevil se tam dole taky ten policajt. Ten knoflík uviděl, tak jsem ho musel zabít. To už pak šlo jedno s druhým. Toho kluka nádenického bych byl dneska zabil taky, jenže byl na mě moc silnej.

Jaktěživ jsem nikdá nikoho nezabil. Až George byl první. Neměl mě připravit o ten kšeft s tím dřívím.

Když se Carella ten večer vracel domů, zastavil se v knihkupectví Knížní koutek v Riverheadu. Bylo už málem sedm hodin a zrovna už se chystali, že budou zavírat, ale Allieho Spedina, zvaného Žralok, našel u markovací pokladny, jak neochablým okem bystře merčí pár zákazníků, kteří dosud byli v krámě.

"Ójé," zvolal Spedino. "Nákej průser."

"Žádnej průser," odpověděl důstojně Carella.

"Fakt ne? Tak čemu teda máme bejt vděčný za vzácnou návštěvu?" zeptal se Spedino.

"Třem věcem."

"A to?"

"Předně: našli jsme vraha. Už si nemusíte dělat starosti."

"Kdo si je dělal?" řekl Spedino. "Nevím, co jste si myslel vy, ale já věděl, že jsem to nespáchal."

"Za druhý: žádný kostky, nic takovýho, s tím je u nás v revíru konec, Spedino."

"Jaký kostky? Já jsem si kostky nehodil už ani..."

"To vykládejte někomu jinému, Spedino. Víme, že jste tam chodil. Říkám vám, že s kostkami je konec, nebo se seberu a rovnou jdu za vaší ženou. Jasný?"

"Jo- jasný, jasný." Spedino zavrtěl hlavou. "Ka-ma-rá-de!"

"A za třetí: rád bych si u vás koupil slovník rýmů."

"Jak jste prosím ráčil...?"

"Slovník rýmů," řekl Carella.

"A nač to?"

"Slíbil jsem někomu, že mu vyhledám jeden rým."

"To vám chválím, to vám chválím," řekl Spedino a znovu zavrtěl hlavou. "Ka-ma-rá-de!"

Carella z knihkupectví odešel se slovníkem v podpaždí. Na velkoměsto pojednou rychle padla noc a ulice byly temné a mrazivé. Šel k místu, kde zaparkoval vůz, ještě jednou se zhluboka nadechl břítkého vzduchu, otevřel dvířka vozu a klesl na sedadlo.

Chvilí seděl a díval se přes přední sklo na město, celé nějak uzavřené do sebe, na holé lednové ulice, na pomrkávající neony, na černou oblohu za tichými budovami. Na okamžik... jen na okamžik... ho to město nějak vzalo u srdce, a tak

seděl v téměř šokujícím tichu a myslel na toho zatraceného chudáka domovníka v činžáku na periférii, který zabil jiného člověka kvůli něčemu, co mu vynášelo pár dolarů týdně.

Zvedl ramena a otřásl se zimou. Nastartoval motor, zapnul topení, pomalu se s vozem odlepil z místa a vklouzl do mezery v nekončící šňůře aut.

150